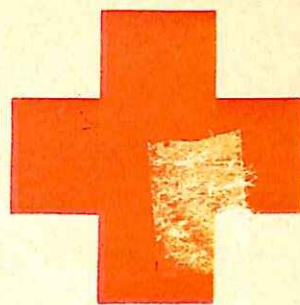

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1965

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Του, υπό την ύψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ καὶ τὴν ἐπίτιμον Προεδρίαν τῆς Α. Μ. τῆς ΒΑΣΙΛΕΥΣΣΗΣ - ΜΗΤΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924 - 1941 • Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 21ον ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1965 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 1

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθύνσεις συμφώνως Α. Ν. 1091, ἀρθρον 6 : Διεύθυνσις Περιοδικῶν : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Δώρα 8 Ἰστρία 22. • Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου : ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 καὶ Σόλωνος

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 2 (Διὰ τὰ Σχολεῖα 1,50) — Ἐτησίᾳ συνδρομὴ Ἑσωτ. Δρχ. 12. Ἐξωτ. 10 σελ. ἢ 2 δολλ.

ΒΕΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ : Παρακαλοῦμεν θερμῶς : α) τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλωνται ἀπροσώπως Ε. Ε. Σ. Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Σελίς	Page
ΓΙΟΥΛΗ: Ἑρμηνεία τοῦ ἐξωφύλλου	1
ΑΝΔ. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ: Ὁ Ἅγιος Δημήτριος	2
ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ: Ἐκεῖνοι καὶ ἐμεῖς	3
ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Ποίημα	3
ΗΛΙΑ ΒΕΝΕΖΗ: Χρονικὸ τοῦ 1940	4
Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ: Ἡ 28ῃ Ὀκτωβρίου	5
Α. Κ.: Ἡ μεγάλη μνήμη	6
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ἀθηνᾶ Μεσολορᾶ	7
ΣΤ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ἐνας Βέλγος Ἑρυθροσταυ- ρίτης στὸν πόλεμον τῶν Μπόερς	8
ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Τὸ τρυγόνι καὶ ἡ σαύρα	10
ΘΑΝΟΥ ΑΧΑΙΟΥ (ΣΠΗΛ.): Δυὸ δειλοὶ - δυὸ ἥρωες	12
ΕΥ. Α. ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ: Τὰ παιδικὰ μου χρόνια	13
Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ: Ἡ θρησκεία τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων	14
Κ. Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ: Ἡ θεομηνία τοῦ τυφῶνος Μπέτσου	15
ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.: Εἰκόνες	16
ΚΙΝΗΣΙΣ — ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν.	18
ΝΙΚ. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ: Ὁ μῦθος τοῦ Γαλαξία	20
Κ. ΑΓΓΕΛΙΔΗ: Αἱ σχολαὶ πολιτικῆς ἀεροπορίας στὴν Ἑλ- βετία	21
ΠΑΠΟΥ - ΠΑΓΙΑΣ: Ἑμμετρὲς συμβουλές	21
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ἡ φυσικὴ μας	22
ΠΑΝ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ: Καλάβρυτα	22
Α. Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ὑποβρύχιον ψάρεμα	23
Σ. Π.: ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ (Πετιμεζᾶς - Βλαχογιάννης - Προ- βελέγγιος)	24
Γ. Η. ΠΑΓΚΑΛΟΥ: Αἱμοδοσία	26
ΕΥΘΥΜΗ ΣΤΗΛΗ	27
ΚΩΣΤΑ ΖΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗ: Καλὴ συμπεριφορὰ	29
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ	30
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	31
ΕΚΤ. ΜΑΛΟ: Χωρὶς οἰκγένεια	32
Α. Β. — ΑΔ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Στίχοι - Μουσικὴ στὰ ἐξωφύλλα.	
ΓΙΟΥΛΙΣ: Cover explanation	1
ΑΝΔΡ. ΚΑΡΑΝΤΩΝΙΣ: Saint Demetrios	2
KOSTAS OURANIS: The others and ourselves	3
THEOD. B. KONSTANTINOU: Poem	3
ILIAS VENEZIS: Chronical of 1940	4
E. P. PHOTIADES: The 28th of October	5
A.K.: The strong memory	6
EDITOR'S: Athena Messolora	7
ST. SPILIOPOULOS: A Belgian Red Cross Worker at the Boer's War	8
SP. PANAGIOTOPOULOS: The bird and the lizard	10
THANOS ACHAIOS (SPIL.): Two cowards — two Heroes	12
EVAG. A. PAPASTRATOS: My Childhood	13
K. PAPAPANAGIOTIS: The Religion of Ancient Greeks	14
K. P. GEORGOUNTZOS: Typhoon Betsy	15
H.J.R.C. Activities in Pictures	16
H.R.C. and H.J.R.C.: Movement and Activities	18
NIK. G. DIMITROKALLIS: The Legend of Galaxy	20
K. ANGELIDES: Schools of Civil Aviation in Switzer- land	21
GRANDFATHER-GRANDMOTHER: Advise in verse	21
EDITOR'S: Physics	22
PAN. PAPARRIGOPOULOS: Kalavryta	22
A.I. PANAGIOTOPOULOS: Underwater Fishing	23
S. P.: ANTHOLOGY (Petimezas, Vlahogiannis, Pro- velengios)	24
G. H. PANGALOS: Blood Transfusion	26
LAUGHTER	27
K. ZOUMBOULIDES: Savoir Vivre	29
READERS' CONTRIBUTION	30
PUZZLES	31
HECT. MALOT.: Without Family	32
A.B. — AL. PANAGIOTOPOULOS: Music-Verse in the inner cover.	

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἡ ἑλληνικὴ ἀγιογρα-
φικὴ τέχνη ἐφάσσε σὲ μεγάλη ἀκμὴ. Βυζαντινοὶ ψηφοθέτες
διακοσμήσανε τὴν «ὁρασιώτερη βασιλικὴ τῆς Ανατολῆς», τὸ
ναὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ποὺ ἐκτίσθη τὸν πέμπτον αἰῶνα ἀπὸ
τὸν ἐπαρχο Λεόντιον στὴ Θεσσαλονίκῃ, στὸ ἴδιο ἀκριβὲς μέρος
ὅπου ἐμαρτύρησε καὶ ἐτάφη ὁ ἅγιος. Βυζαντινοὶ ἐπίσης τεχνίτες,
σταλμένοι ἀπὸ τὴν Θεοδόωρα, ἐργάσθηκαν καὶ στὴ Ραβέννα τῆς
Ἰταλίας, ἡ ὁποία ἀποτελοῦσε ἓνα τμήμα τῆς Βυζαντινῆς Αυτο-
κρατορίας. Τὰ περισσότερα μωσαϊκὰ τῆς Ραβέννας καὶ τοῦ Ἁγί-
ου Δημητρίου, καθὼς καὶ ὠρισμένα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς
Θεσσαλονίκης, μοιάζουν πολὺ: ἔχουν τὴν ἴδια ἐκφραστικὴ δύ-
ναμι, τὴν ἴδια χρωματικὴ λάμψη, τὴν ἴδια αἰσθητικὴ γραμμὴ
(μετωπικὴ παράσταση, λιτὴ πτυχολογία, αὐστηρὸ ἔφος κλπ.),
τὴν ἴδια τεχνικὴ (ἀκριβεία περιγραφῆς, χρησιμοποίησις μικρο-

σκοπικῶν ψηφίδων γιὰ ν' ἀποδοθοῦν μὲ λεπτότητα στὰ πρόσω-
πα οἱ μεταβάσεις τῶν χρωματικῶν τόνων κ. ἄ.).
Ἀνάμεσα στὰ μωσαϊκὰ ποὺ μᾶς δίδουν τὴ μορφή τοῦ Ἁγί-
ου Δημητρίου ξεχωρίζουν δυὸ μεγάλες συνθέσεις: Ἡ μὴ εἶναι
ἐκείνη ποὺ οἱ δυὸ Κτήτορες τοῦ ναοῦ ἔχουν στὸ κέντρο τὸν ἅγιο
καὶ ἡ ἄλλη ἐκείνη ποὺ συνήθως λέγεται «ὁ ἅγιος Δημήτριος προ-
στάτης καὶ φίλος τῶν παιδιῶν». Σ' αὐτὴν ὁ ἐμπνευσμένος ψη-
φοθέτης ἔχει φιλοτεχνήσει ὁλόσωμο τὸ Μυροβλήτη (ὅπως ὀνό-
μασαν τὸν παλιόχο τῆς Θεσσαλονίκης, γιατί κατὰ τὴν παρά-
δοση ὕστερα ἀπὸ κάθε θαῦμα τὸν ἐξήνουν ἀπὸ τὸν τάφο του
ἐνὰ θεσπέσιο μύρο) ν' ἀπλώνῃ προστατευτικὰ τὸ ἀριστερὸν του
χερὶ σ' ἓνα παιδί καὶ μὲ τὸ δεξιὸ, ὑψωμένο ἀπ' αὐτὸ ἐνὰ ἄλλο,
μικρότερο παιδί, νὰ εὐλογῇ. Ἡ εἰκόνα τοῦ ἐξωφύλλου ἔγινε ἀ-
πὸ φερόμενα ἐνὲς τμήματος τῆς συνθέσεως αὐτῆς.

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ ΓΙΟΥΛΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

1 ΔΩΡΕΑ 1. Τζορτζ
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.83
ΑΡΙΘ. 36199

ΕΦΟΔΟΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ
ΑΔ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ρυθμὸς Ἐμβατηρίου.

Τῶ. ρα, τῶ. ρα ποὺ βρον. τὰ. εἰ τὸ κα. νὸ - -
"Ὁ. λοι, ὁ. λοι μὲ τὴ λόγ. χη στὸ του. φέ - -
νι, τῶ. ρα, τῶ. ρα ποὺ δε. ρί. ζει τὸ σπα. θί, τὸ σπα.
κι, ὁ. λοι, ὁ. λοι μὲ τὴ φλό. γα στὴν καρ. διά, στὴν καρ.
θί, τῶ. ρα, τῶ. ρα ποὺ ἡ Πα. τρί. - δα μᾶς ἐ. νῶ - -
διά, ὁ. λοι νὰ χυ. δοῦ. με σὰν ἄ. στρο. πε. λέ - -
νει ὁ. λοῖεμ. πρὸς κα. νέ. νας μὴ στα. δῆ.
κι στὸν ἐχ. δρό τοῦ γέ. νους μας, παι. διά.
ΕΡΩΔΟΣ.
Ἐ. νας εἶν' ὁ δα. να. τος ποὺ κά. - - νει ἄ. ξιο καὶ λαμ
πρὸ τὸ μα. χη. τή, τὸ μα. χη. τή κα. τω. πτή Ση. μαί. α νὰ πε.
δα - - - νη καὶ στο. χέ. ρι τὸ. πλονὰ κρα. τή.

Ρ. Χ.
ΦΡΕΤΣΑ

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ελληνικό σπίτι να μη διατηρή με ευλάβεια σε κάποιον από τους τοίχους του το πατροπαράδοτο χριστιανικό του εικονοστάσι. Και δεν υπάρχει ελληνικό εικονοστάσι, όσο φτωχό κι αν είναι, που να μη στολίζεται με την εικόνα των δύο καβαλλάρηδων πολεμιστών αγίων, του Αγίου Γεωργίου και του Αγίου Δημητρίου, που τόν γιορτάζουμε κάθε χρόνο στις 26 Οκτωβρίου.

Όλοι οι "Άγιοι" της Χριστιανοσύνης μας επιβάλλονται με κάποια ξεχωριστή ιδιότητά τους: "Άλλος με τα καταπληκτικά θαύματα που πραγματοποίησε. Άλλος με τον παραδειγματικό ασκητισμό του. Άλλος με τον υπέροχο λόγο του και τη σοφή διδασκαλία και διάδοση των κηρυγμάτων του Χριστού. Άλλος με την ιερή ύψη των πατριαρχικών γερατειών του. Μά ο "Άγιος Γεώργιος" κι ο "Άγιος Δημήτριος" έχουν κάτι το ξεχωριστό: Μας επιβάλλονται με τη λαμπρή νιότη τους, με την ανδρική αρετή τους, με την παλληκαριά τους και με την όμορφη της αγίας ύψης τους, που κάνει τις εικόνες τους να λάμπουν στο εικονοστάσι μας σαν εικόνες ανοίξεως. Πόση χαρά, πόση ευφροσύνη αισθανόμαστε κοιτάζοντας τους αγίους μας αυτούς που όλη τους η ζωή στάθηκε ένα νεανικό τρόπαιο κερδισμένο στην πάλη τους, κατά του κακού και της αμαρτίας! Καβάλλα στα περήφανα αλογά τους, ωραίοι, στρογγυλοπρόσωποι, με λαμπερά μάτια, με την έκφραση της καλωσύνης και της παλληκαριάς, κραδαίνοντας το κοντάρι τους, τρυπούν το δράκοντα του κακού που προσπαθεί να τους φράξει το δρόμο της αρετής. Είναι οι "Άγιοι" των νέων, που αποφάσισαν να ακολουθήσουν από νωρίς ένα δρόμο αρετής, να χαράξουν μια πορεία παραδειγματική, ώστε η ζωή και οι πράξεις του καθενός των να είναι μια πηγή ωφελείας για τον άνθρωπο, για το έθνος, για το λαό που ανήκουν. Σ' αυτό τον ωραίο δρόμο που ακολουθούν οι έναρτοι νέοι βλέπουν μπροστά τους να προπορεύονται σαν οδηγοί καβάλλα στ' αλογά τους οι δυο ωραίοι μας "Άγιοι", ακτινοβόλοι, ανεμίζοντας τα κοντάρια τους, αφήνοντας πίσω τους ένα αυλάκι θριάμβου.

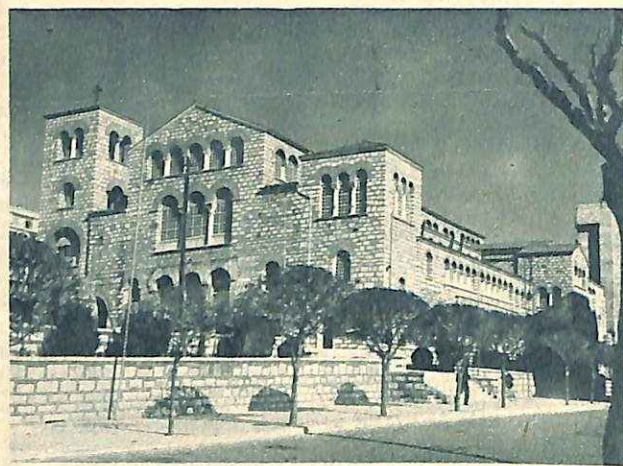
Κάθε ελληνική πολιτεία έχει έναν "Άγιο προστάτη" της, τον πολιούχο, καθώς λέμε. Ο "Άγιος Δημήτριος" είναι ο πολιούχος της Θεσσαλονίκης. Γεννήθηκε στην πόλη αυτή, γύρω από τα 250 μετά Χριστόν, την εποχή δηλαδή που εξουσίαζαν οι Ρωμαίοι την Ελλάδα. Έπειδή ανήκε σε μεγάλη οικογένεια κατετάγη στο ρωμαϊκό στρατό και έγινε λαμπρός αξιωματικός, την εποχή των Καισάρων Διοκλητιανού και Μαξιμιλιανού.

Ο Δημήτριος, με τα έμφυτα πνευματικά και ψυχικά του χαρίσματα, δεν ήταν δυνατό παρά να στραφεί προς τη χριστιανική θρησκεία, που είναι η θρησκεία της Αγάπης. Τα σκληρά εκείνα χρόνια οι Ρωμαίοι καταδίωκαν τους Χριστιανούς. Και όταν στα 303 βγήκε ένα αυτοκρατορικό διάταγμα που πρόσταζε να φυλακίζονται όσοι δηλώνουν πως είναι Χριστιανοί, ο Δημήτριος έχοντας το θάρρος της πίστεώς του και την ευθύνη των πράξεών του, ωμολόγησε θαρρετά τη θρησκεία του και κλειστηκε στη φυλακή. Στο μεταξύ,

πιστεύοντας απόλυτα στο λόγο του Θεανθρώπου, τον προπαγάνδιζε με όλη τη δύναμη της ψυχής του και την πειθώ που διέθετε το φωτεινό του πνεύμα.

Εκείνο τον καιρό, γινόνταν στο στάδιο της Θεσσαλονίκης δημόσιοι αγώνες, πάλης. Ένας ειδωλόλατρης παλαιστής, που λεγόταν Λυαίος, πάρα πολύ περηφανεύταν για τη δύναμή του και το αθλητικό του παράστημα προκαλούσε όλον τον κόσμο κι έλεγε: «όποιος θέλει άς έρθη να παλέψω μαζί μου, να ιδώ τι θα πάθω».

Ένας νεαρός Χριστιανός, φίλος του Δημητρίου, ο Νέστωρ, μη υποφέροντας την ύπεροψία του Λυαίου, πήγε στη φυλακή και συμβουλευθηκε το φίλο του Δημήτριο αν έπρεπε να παλέψει με τον ειδωλόλατρη αθλητή, για να τιμωρήσει τη βάρβαρη μεγαλαυχία του.

Ο ναός Αγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης

Ο Δημήτριος, με πύρινα λόγια γιόμισε θάρρος την ψυχή του νεαρού του φίλου, του έκαμε στο μέτωπο το θαυματουργό σημείο του σταυρού, του εύχθηκε να νικήσει και τον έστειλε στο Στάδιο.

Πραγματικά ο Νέστωρ, έμφυχωμένος από τα θεϊκά λόγια του Δημητρίου και έχοντας μπροστά του την άρρενωπή, την ιπποτική παρουσία του άγνωστου φυλακισμένου, πήγε στο Στάδιο, πάλεψε με τον βάρβαρο Λυαίο και προς μεγάλη κατάπληξη του κοινού και του αυτοκράτορος Μαξιμιλιανού, τον νίκησε και τον σκότωσε. Αμέσως διεδόθη πως το καταπληκτικό αυτό κατόρθωμα ήταν ένα θαύμα, που το είχε κάμει ο φυλακισμένος Χριστιανός Δημήτριος. Κι ο Μαξιμιλιανός, που λυπήθηκε πάρα πολύ κι ωργίστηκε για το θάνατο του Λυαίου, πρόσταξε αμέσως και σκότωσαν μπροστά του, μέσα στο Στάδιο, τον Νέστορα. Επίσης πρόσταξε και το φόντο του Δημητρίου.

Και μέσα στη φυλακή, ο σεπτός Δημήτριος παρέδωσε το άγνό του πνεύμα, τρυπημένος βάρβαρα στο πλευρό του από τις λόγχες των ειδωλολατρών. Μά από τη στιγμή εκείνη ήταν ένας "Άγιος", ένας μάρτυς του Χριστού, ένας πιστός και μέγας στρατιώτης της αναριθμη-

της στρατιάς του Θεανθρώπου, που τόσο θριαμβευτικά πάλεψε αιώνες και παλεύει ακόμη με το Πνεύμα του Κακού και του Σκότους.

Μερικοί Χριστιανοί πήρανε το μαρτυρικό λείψανο του Δημητρίου, το ένταφιάσανε, και στο μέρος του τάφου, στα 412, ο επάρχος Λεόντιος έχτισε ένα λαμπρό ναό, για να λατρεύεται η μνήμη του μεγαλομάρτυρα αγωνιστή. Από τότε ο περίφημος ναός έγινε πηγή συνεχών θαυμάτων, κι η φήμη του Αγίου Δημητρίου εξαπλώθηκε σ' όλο τον Ελληνισμό, σ' όλη την Ορθοδοξία.

Απειρες παραδόσεις υπάρχουν για τα θαύματα αυτά. Η παράδοση ότι μέσα από τον τάφο του αναβλύζει αδιάκοπα «θεϊόν μύρον» διαδόθηκε σ' όλο το Βυζαντινό κράτος, κι έτσι ο "Άγιος Δημήτριος" έγινε ο πιο αγαπημένος "Άγιος", ύστερα από τον "Άγιο Γεώργιο". Η Θεσσαλονίκη τον ανύψωσε σε "Άγιο προστάτη" της, σε σύμβολο άμυνας και τον αισθάνεται από τότε μέχρι σήμερα σαν μια θεία δύναμη που την προστατεύει από τους απειράριθμους εχθρούς της. Όταν οι Άβαραι, οι Σλαβί, οι Βούλγαροι κι άλλοι βάρβαροι προσπάθησαν τόσες φορές να πάρουν τη Θεσσαλονίκη, ή πνοή του πολιούχου της Αγίου έμφύωνε τόσο τον πληθυσμό, ώστε κατόρθωνε να διώχνει τους εισβολείς. Στην πρώτη πολιορκία της Θεσσαλονίκης, στα 583, είδανε τον "Άγιο Δημήτριο", ντυμένο στρατιώτη και φωτοστεφανωμένο, να ανεβαίνει στα τείχη και να γαρμίζει κάτω τον πρώτο βάρβαρο που είχε ανεβεί επάνω.

Τα θαύματα αυτά ήταν γραφτό να επισφραχισθούν με άλλο ένα. Στα 1912, η πατρίδα μας ξεσηκώθηκε ολόκληρη, με μια ψυχή, για να ελευθερώσει τα σκλαβωμένα εδάφη της, τη Μακεδονία, την Ήπειρο, τη Θράκη. Ύστερα από μια σειρά ενδόξων μαχών και μεγάλων πολεμικών κατορθωμάτων, ο στρατός μας μπήκε μέσα στην πολυπαθή Θεσσαλονίκη μας ακριβώς την ημέρα που γιόρταζε ο προστάτης της "Άγιος", ο Δημήτριος ο Μυροβλήτης. Πώς ήταν δυνατό να μην αισθανθώ ολόκληρος ο Ελληνισμός ένα ιερό δέος, και να μην πιστέψω πως ο "Άγιος" ήταν πάλι που ώδηγησε το στρατό μας να ελευθερώσει την εκκλησία του από τους άπιστους και τους βαρβάρους; Το ωραίο, σεπτό, άγνό και πάγκαλο πρόσωπο του ιπποτικού Αγίου, έλαμψε πάλι στις ελληνικές φαντασίες.

"Αφ'ελε λα παιδιά έλθειν προς με"

Την καταφρόνια πάντα συναντούσαν
σ' όποιον μεγάλον τα παιδιά κι αν στρέφαν
τ' αδολα αθώα μάτια τους, και ζούσαν
στην ύβρι, στο δαρμό, κακούς που έκτρέφαν.

Είς μάτην να τα νιώσουνε ποθοῦσαν,
τ' άγριο και το σκαυό τους καταστρέφαν
το θείο εντός των και στη βία ώθοῦσαν.
Μά 'φθασε η ώρα και στον κόσμο έγνέφαν

«πλήθος στρατιάς οδρανίου» να ψάλη:
«δόξα εν ύψίστοις και επί γης ειρήνη»,
γέρω απ' τη φάτη που άγιο Βρέφος κλείνει.

Αυτό την καταφρόνησι θα βγάλη,
οδράνιο θρόνο στα παιδιά θα στήση,
στη θεία του σαν τα εδλογήση άγκάλη.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Η Έλληνική φιλανθρωπία

ΕΚΕΙΝΟΙ ΚΙ ΕΜΕΙΣ

του ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ

Σ' ΕΝΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ νοσηλεύονταν στρατιώτες, τραυματίες του μετώπου - τέσσαρες Ιταλοί κι οί άλλοι δικοί μας.

Απ' όλους αυτούς ένας μόνο ήταν βαριά πληγωμένος: ένας Ιταλός. Είχε διαμπερές τραύμα του πνεύμονος - κι ο γιατρός τον είχε καταδικασμένο. «Βγάζει δέ βγάξει το βράδυ», μου είπε.

Για να μην τον ανησυχούν οί άλλοι τραυματίες, αλλά και για να μην τους ανησυχεί κι εκείνος, γιατί τις νύχτες πεταγόταν μ' επιάλτες τρόμου και φώναζε, τον είχαν βάλει μονάχο: στην είσοδο του νοσοκομείου, πίσω από ένα παραβάν. Ήταν ένα νέο παιδί είκοσι ενός χρόνων, ένα ξανθό κι ωραίο παλληκάρι από τη Βόρειο Ιταλία, στρατιώτης της μεραρχίας Βενέτσια.

Όταν στάθηκα μπροστά του μαζί με το στρατιωτικό γιατρό και τη νοσοκόμο που με συνώδεαν, άνοιξε μια στιγμή τα μάτια, που τα φλόγιζε ο πυρετός, και με κοίταξε με μια έκφραση τρόμου κι απόγνωσης μαζί. Ύστερα τα ξανάκλεισε, γύρισε λίγο το πρόσωπό του στην άλλη από μ'ας πλευρά κι ενώ το στήθος του ανεβοκατέβαινε μ' ένα μεγάλο και γοργό λαχάνισμα, βάλθηκε να ψιθυρίζει - παρακλητικά και πονεμένα:

—Μάμα... Μάμα μία... (μάνα, μάνα μου).

Ακούσαμε σιωπηλοί, ακίνητοι και γεμάτοι συγκίνηση, την έκείνη αυτή που ψιθύριζαν τα χείλια του νέου Ιταλού και συλλογιζόμουν ποιά θα ήταν η χαρά του αν ήταν δυνατό, ανοίγοντας τα μάτια, να βλέπε σκυμμένο άπάνω του το πρόσωπο της μακρινής του μητέρας που τη ζητούσε να παρασταθή στην αγωνία του, να τον ανακουφίσει και ν' απομακρύνει με τα χέρια της τα μαύρα φτερά του θανάτου που απλώνονταν να τον σκεπάσουν.

—Μάμα, Μάμα μία... εξακολούθησε να ψιθυρίζει ο νέος Ιταλός.

Γύρισα να φύγω γιατί δεν μπορούσα πια ν' ακούω τη σπαραχτική αυτή όσο και μάταιη έκείνη, κι ο γιατρός μ' ακολουθούσε, όταν είδαμε τη νοσοκόμο αντί να ρχεται μαζί μας να πλησιάσει στο κρεβάτι του νέου Ιταλού, να σκύβη πάνω του και ν' αρχίσει να του χαϊδεύει απαλά - απαλά τα μαλλιά για να του δώσει - ήταν ολοφάνερο - την ψευδαίσθηση της παρουσίας της μητέρας που αποζητούσε.

Ο νέος Ιταλός σταμάτησε τότε να παρακαλά. Το συσπασμένο από τον πόνο πρόσωπό του μαλάκωσε και για λίγες στιγμές αφέθηκε στο απαλότατο εκείνο χάδι των μαλλιών του σ' ν' απελάμβανε μια υπέρτατη ήδονή. Τέλος άνοιξε τα μάτια και κοίταξε. Το βλέμμα του αυτή τη φορά δεν είχε ούτε τρόμο, ούτε απόγνωση. Είδε τη νοσοκόμο που ήταν σκυμμένη πάνω του, κατάλαβε την πρόθεση του χαδιού της και τα χείλια του της ψιθύρισαν μ' ευγνωμοσύνη:

—Γκράτσια...Γκράτσια τάντε... (Εύχαριστώ, εύχαριστώ πολύ).

(Από μια σειρά εντυπώσεων γραμμένη τον Ιανουάριο του 1941).

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ 1940

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ κάνανε πολλούς πολέμους και πολλές επαναστάσεις ώσπου τέλος κουράστηκαν, μάζεψαν στα σύνορά τους απ' την Ασία και από άλλα μέρη όσους πίστευαν στον ίδιο Θεό με κείνους κι είπαν: «Πια να ήσυχάσουμε. Ζούσαν την ταπεινή και δύσκολη ζωή των βουνών και των θαλασσών τους, άρχοντες και λαός θέλανε πολύ την ειρήνη κ' οι γραιμματιζούμενοι γράφανε βιβλία που λέγανε για τ' αγαθά της ειρήνης».

Τότε έτυχε και μπήκαν τ'α μεγάλα έθνη του κόσμου πάλι σ'ε θανάσιμο πόλεμο. Οι Έλληνες όταν τ'ο μάθανε είπαν: «Εμείς δεν έχουμε να μοιράσουμε με κανένα γείτονα μας γη ή θάλασσα, θά μείνουμε σ'ε ειρήνη. Άλλά επειδή είχαν πολλά λιμάνια και θάλασσες που ήταν περάσματα των καραβιών ένας μεγάλος γείτονας τους άρχισε πολύ να τούς πειράζει με λόγια και με έργα. Άνήμερα της Παναγίας, Αιγούστου 15, ο λαός των βουνών και των ψαράδων της Ελλάδας πήγε με πολλά καράβια να προσκυνήση τη μητέρα του Θεού σ' ένα νησί του άρχιπελάγου. Ήταν συνήθεια να πηγαίνει στο νησί μαζί με τ'α καράβια κι ένα βασιλικό. Έφταξε στο νησί τ'ο βασιλικό καράβι, έριξε άγκυρα και σιάνισε τις παντιέρες του. Τότε ο κακός γείτονας που ήθελε να βάλη σ'ε μπελά τούς Έλληνες, κρυμμένος μες στη θάλασσα, έριξε τορπίλα και βούλιαξε τ'ο βασιλικό, σκότωσε κάμποσους κι απ' τούς ναύτες. Έριξε και στα καράβια των προσκυνητών, και πολύς θρήνος θά γινώτανε ανάμεσα σ'ε γυναίκες και παιδιά αν δεν τύχαινε ένας μύλος του λιμανιού, όπου πήγαν και σκάσαν οι τορπίλες. Τότε ο λαός των Έλλήνων πολύ θύμωσε, θύμωσε κ' η Παναγία, αλλά είπαν άς κάνουμε πώς δεν βλέπουμε τίποτα, να μείνουμε σ'ε ειρήνη. Όταν, ύστερα από λίγο, άνθρωπος σταλμένος από τον κακό γείτονα πήγε περασμένα μεσάνυχτα και ξύπνησε τ'ο γέροντα Προεστό των Έλλήνων και τ'ο έιπε: «Ο στρατός μας θά μπή σ'ε τρεις ώρες στη χώρα σας να πάρη ό,τι θέλει από

γη κι από θάλασσα και μην κάνετε τίποτα γιατί αλλιώς θά σ'ας κάνουν με γης Μαδιάμ, έθνος τόσο μεγάλο, πολύ αίμοβόρο και παλικαρίσιο που είμαστε». Τότε ο γέροντας Προεστός θυμήθηκε την παλιά ιστορία της μικρής του χώρας, θυμήθηκε πόσες φορές τ'α βάλανε οι Έλληνες με τούς βαρβάρους κάθε φορά που κινδύνευε η λευτεριά τους και είπε όπως πάντα είπαν οι Έλληνες: «Έλ'ατε να τ'α πάρετε. Θά πολεμήσουμε». Κι έδωσε όρτινο να διαλαλήσουνε σ' όλη τη χώρα οι μπουρουδες που είχαν βάλει στα κεραμίδια των σπιτιών, να διαλαλήσουνε πώς ο τόπος κινδυνεύει και θά κάνουμε πόλεμο.

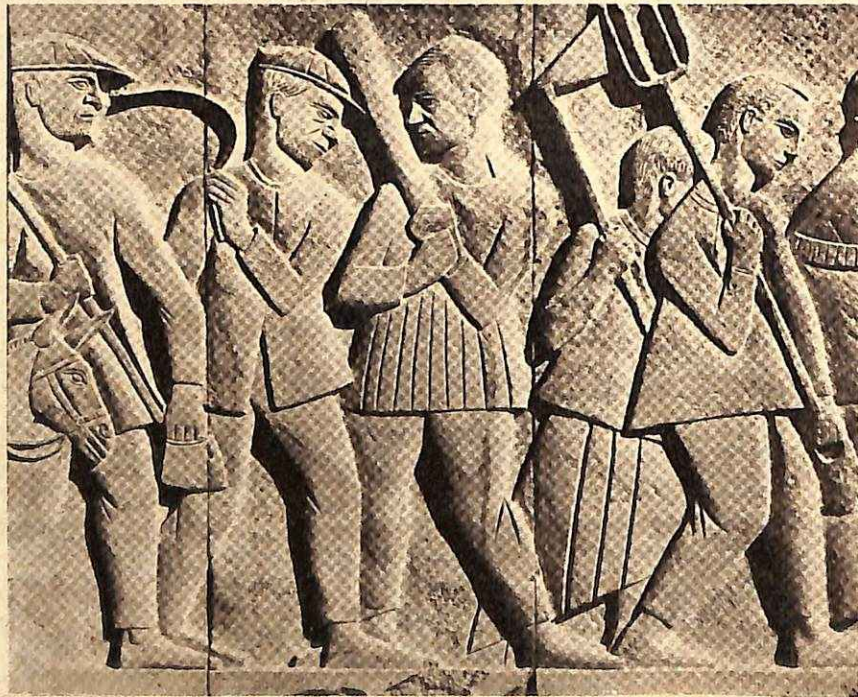
Τ'ο τί έγινε τότε με τ'ο ξημέρωμα δεν λέγεται. Οι μπουρουδες μουγκρίζανε όμοια με ζωντανά που τ'α σφάζουν, οι άνθρωποι στις πολιτείες τρέχανε, πήραν τ'ο μήνυμα στα βουνά οι βοσκοί κ' οι ψαράδες στις θάλασσες, όλα τ'α πλεούμενα γύρισαν πλώρη κι όλοι οι βοσκοί τρέχανε να πάρουν τ' άρματα. Στο μεταξύ ο κακός γείτονας έστειλε σιδερένια πουλιά στον γαλανό ουρανό των Έλλήνων και ρίχνανε

μπόμπες και σκοτώνανε γυναίκες και παιδιά. «Α, λέγανε οι ξένοι άνθρωποι που βλέπανε τ'α γινόμενα, τί θά κάνη τόσο μικρός λαός με τόσο μεγάλο γείτονα. Θά γονατίση σ'ε μι'α μέρα».

Μά ο λαός πίστευε πώς θά τον βοηθήση η προσβλημένη Παναγία. «Καλά, περιμένετε να δ'ητε. Περιμένετε μετ'α ένα μήνα, τ'α Εισόδια της Θεοτόκου». Οι μητέρες στέλνανε τ' αγόρια τους να πολεμήσουν και λέγανε: να μη γυρίσετε αν δεν ρίξετε τον αντίχριστο στη θάλασσα, οι προύχοντες άνοιξαν τ'α πουργιές τους και δίνανε χρήμα, οι Έκκλησίες δώσανε τ'α αναθήματα των πιστών, χρυσά καραβάκια και άγγέλους και άσημένια χέρια, κι οι γραμματιζούμενοι που γράφανε πριν βιβλία για τ'α δεινά του πολέμου στείλανε μήνυμα στις άλλες χώρες και είπαν πώς τέτοιο άδικο δεν ξαναστάθηκε, λοιπόν θά υπερασπίσουμε τη γη μας και την έλευθερία.

Πέρασε μι'α μέρα και οι βάρβαροι που λέγανε πώς με τ'α φουσάτα τους θά πατήσουνε την χώρα δεν μπόρεσαν να μπου. Πέρασε κι άλλ-

(Συνέχεια στη σελίδα 26)

ΧΡ. ΚΑΠΡΑΛΟΥ: 'Απόσπασμα από τ'ο ανάγλυφο «Ειρηνική ζωή» του μνημείου της Πίνδου

Η 28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άπάνω από τ'ο χρόνο ένα τραγούδι για τούς νεκρούς μας τώρα θά περνά, σ'ης Πίνδου τ'α φαράγγια και στα χ'αη να μελετ'α, τ'ο αίματινο λουλούδι.

Τ'ο δέος ποτέ δε σ' άγγιξε των άλλων, Ελλάδα Μάννα. Υψώσου στον αιώνα. Στο μέτωπό σου άθάνατη η κορώνα. Σάλεψες τ'α θεμέλια των μεγάλων.

(ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ)

ΟΥΤΕ μι'α ούτε δύο είναι αι επείγει των μεγάλων γεγονότων της εθνικής μας ιστορίας, - ιστορίας μαρτυρικής, εις τ'ας δέλτους της οποίας παρακολουθούμε τον αιώνα Προμηθέα - τον Έλληνα - να αγωνίζεται διά τον λυτρωμόν του. Άλλά η 28η Οκτωβρίου τ'ο 40, όπως και η 25η Μαρτίου, είναι αι κορυφαίαι.

Η 28η Οκτωβρίου τ'ο 40 είναι η ύψιστη εκδήλωσις της εθνικής εδ-φυχίας. Κατά τον βαθόν δρθρον της ημέρας εκείνης ο Κυβερνήτης, φορεύς της συνειδήσεως, των ελληνικών αιώων, ρίπτει κατά πρόσωπον τ'ο επιδρομέως τ'ο «Όχι». Και όρ-μ'α τ'ο Έθνος πρ'ος τον άγ'ωνα, που φαίνεται εκ πρώτης όψεως άγών άπογνώσεως, άλλ' είναι άγών πίστεως εκ βαθέων, πίστεως εις τ'ο Δίκαιον και εις τ'ο έπατον Χρέος. Και από την πίστιν α'την - κατεργασίαν αιώων μακρών - άπορρέει η εδνυχία. Διότι η ελληνική ιστορία είναι η μεγάλη ιστορία των θριάμβων και των συμφορών. Είναι η ιστορία της μεγαλυτέρας και ωραιότερας πατρίδος, που σήμερα θά πέση και αύριον θά αναστηθ'η, - με πτώσιν και ανάστασιν πάντοτε ένδοξον.

Ο παλαιός χρησμός της Πυθίας διά την πόλιν των Αθηνών - «πέφτει στο νερό ο άσκος, αλλά ο θεός δεν θά τον άφήση να βουλιάξη» - ισχύει και διά τ'ο ελληνικόν Έθνος ολόκληρον. Θά ριφθ'η πολλάς φορές εις την θάλασσαν τ'ο έθνος αυτό με την μεγάλην μοίραν. Όμως δεν θά βυθισθ'η ποτέ. Θά αναδύεται με κόπον και μόχθον, αλλά θά αναδύεται πάντοτε. Διότι στηρίζει την Ελλάδα η ένδοξος άφετηρία της Μεγάλης Ιδέας της: Τά Μηδικά, που έχουν καθαγιάσει την Έλευθερίαν, τ'ο δώρον αυτό των Έλλήνων εις τον κόσμον.

Ένώ εις την Ασίαν, εις κάθε β'η-μα, θά συναντήσωμεν την δεσπο-

τείαν και τον δεσπότην, τ'ο οποίον ή θέλησις κυβερν'α αυθαιρέτως τούς ανθρώπους, - έδω εις την Ελλάδα, εις τούς μακρινούς χρόνους της Αρ-χαιότητος, θά ευρωμεν παντού την Έλευθερίαν. Και της έλευθερίας αυ-τής ένα οι Έλληνες γνωρίζουν πα-ραστάτην και σωτήρα: Τον Νόμον.

Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Ο ΑΧΙΛΛΕΥΣ
(Από άμφορέα του 400 π.Χ.)

Και υποτάσσονται εις τ'ο νόμον την έντολήν όχι διότι καταναγκάζονται. Υποτάσσονται έλευθέως. Υποτάσσονται, διότι θέλουν να ύποταχθ'ον. Υπακούουν διότι ήξεό-ρουν, ότι έξω τ'ο νόμον ύπάρχει η άγριότης και η καταστροφή της αν-θρωπίνης κοινωνίας.

Ίδου λοιπόν διατί οι Έλληνες ει-ναι άρχηγέται ήρωες τ'ο πολιτισμού και όχι οι πολ'ο παλαιότεροι των εις την παγκόσμιον ιστορίαν λαοί της Ασίας. Εκεί η δουλεία. Έδω η έ-λευθερία και ο νόμος. Και πρ'ος σω-τηρίαν τ'ο ιδανικόν τούτον θά έρ-χονται οι όλλγοι άνδρες, οι όλλγοι αλλά έλεύθεροι άνδρες της ελληνι-κής γ'ης, να αγωνίζονται έναντίον

των πολυαριθμών και με λαμπράν στρατιωτικήν συγκρότησιν αλλά ά-νελευθέρων έχθρών της Ασίας.

Και διά μέσον των αιώων η αυ-τή θά επαναλαμβάνεται ιστορία: Η όλιγαριθμος φυλή των Έλλήνων θά μάχεται έναντίον της Ασιατικής δεσποτείας με τ'α διάφορα όνόμα-τα, - έναντίον των Περσών, έναντί-ον τ'ο Ισλάμ, έναντίον των Βουλγά-ρων, έναντίον των Σλάβων, έναντίον όλων εκείνων που έξεκίνησαν από την Ασίαν και έξήτησαν να ύπο-δουλώσουν την έλευθεράν μας χώ-ραν. Αί όλλγοι Εύμενίδες - αι θεό-τητες τ'ο φωτός και τ'ο άγαθού - θά πολεμούν κατά των Ερινύων - των θεοτήτων τ'ο σκότους και τ'ο κακού - και τελικώς θά νικούν.

Από τότε, από τ'α Μηδικά, πολ-λούς κινδύνους έγνωρίσεν η Ελλάδα. Εφθασεν εις τ'ο χείλος τ'ο κρυ-μμού, άλλ' έσώθη. Τρεις όμως ύπ'ηρξαν οι μέγιστοι κίνδυνοι και τρεις αι άναστάσεις της: Η άλω-σις της Κωνσταντινουπόλεως, τ'ο Εικοσιένα και η 28η Οκτωβρίου τ'ο 1940 με τ'ας δύο μεγάλας συνε-χείας, - τον άγ'ωνα κατά της γερ-μανικής επιδρομής, και έπειτα τον άλλον, κατά τ'ο κομμουνιστικόν Πανσλαβισμού, που έτετρατίσθη με την νίκην τ'ο 1949.

Τ'ο 1453 θάπτει ένδόξως τ'α τε-λευταία σχεδόν λείψανα της μεγά-λης Ελληνικής Μεσαιωνικής Αύτοκρατορίας, που ήγωνίσθη, ένδεκα αιώνας, χωρίς καν ένα μικρόν διά-λειμμα, έναντίον των βαρβάρων της Ανατολής, της Αύσεως και τ'ο Βορρ'α και έκράτησεν ύψηλά τον πυρσόν τ'ο πολιτισμού, τ'ο ήμέρον Έλληνοχριστιανικόν πολιτισμόν μας. Αν όμως τ'ο έτος αυτό θάπτη τα λείψανα τ'ο μεσαιωνικού μας κράτους, όμως γίνεται και η χαράν-γη τ'ο νέου ιστορικού βίου των Έλ-λήνων: Ο Κωνσταντίνος ο Παλαι-ολόγος είναι έξ' ισον ο τελευταίος Βυζαντινός και ο πρώτος Νέος Έλ-λην.

Και γίνεται τ'ο 1453 η άφετηρία τ'ο μακρού, περιπετειώδους και έ-πιπόνου τοκετού τ'ο 1821. Και γι-νόμεθα έλεύθεροι εις μιάν μικράν γωνίαν κατ' άρχάς. Και σιγά - σι-γά

(Συνέχεια στη σελίδα 26)

Η ΜΕΓΑΛΗ ΜΝΗΜΗ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ στη ζωή μου μέρα πιο μεγάλη, πιο πυκνή σε συγκινήσεις, σε νόημα, σε βάρος ζωής, σε σημασία για το μέλλον από κείνη τη Δευτέρα του 'Οκτώβρη. 'Η καθιερωμένη φράση «επέτειος της 28ης 'Οκτωβρίου του 1940» για μένα δε λέει σχεδόν τίποτε. Είναι αδύνατο να περικλείσει και να αναπλάσει την ψυχική γέννηση εκείνης της μοναδικής ημέρας. Κι όταν λέω «για μένα», θέλω να πω για όλους όσους ζήσαν εκείνη την ημέρα, για όλη τη γενεά που επωμίστηκε τον αγώνα της τιμής, αλλά φυσικά και για τους πιο παληούς, που με δάκρυα στα μάτια κατευόδωναν τα παιδιά τους στο πεδίο της τιμής. Πανηγυρικά λόγια λέμε και γράφουμε για Κείνην την 'Ημέρα. Μά πόσο δύσκολα είναι τα πανηγυρικά λόγια αν θέλη κανείς μ' αυτά να σταθί στο ύψος των γεγονότων που πανηγυρίζει, αν θέλη να μην τα προσπεράσει με μια φραστική εθιμοτυπία, μα να τα κοιτάξει κατάματα, να τα ξαναζήσει για λίγο σαν πράξεις ζωής και όχι μόνο σαν σεβασμια ιστορικά σχήματα. 'Από την άποψη αυτή, η γενεά που της έλαχε να φέρει σε πέρας το έπος της Πίνδου, ακόμα και τα παιδάκια εκείνου του αξέχαστου 'Οκτώβρη που με άθωα, παιγνιδιάρικα μάτια κοίταζαν τον ουρανό μας γιομάτον έχθρικά αεροπλάνα, δεν περιμένει τις επετείους για να θυμηθί και να ξαναζήσει την ιστορία που δημιούργησε. Αυτή την ιστορία, την συνεχίζει συναισθηματικά, την αναπλάθει, την έχει για υλικό νοσταλγίας, τη ζή εσωτερικά και σε μια θαυμαστή ιπποτική περιπέτεια.

Μέσα στο διάστημα που κύλησεν από τότε, μια δλόκληρη φιλολογία, μια ιστορική επιστήμη, ένας όγκος χρονικών, μια πεζογραφία, μια ποίηση, μια καλλιτεχνία, μια νέα ελληνική αντίληψη ζωής, κορυφώθηκε σαν πυραμίδα που επάνω της στήθηκε μια πινακίδα μ' ένα απλούστατο ΟΧΙ. Αυτό το ΟΧΙ που μάς θυμίζει τον στίχο του Καβάφη «αν ρωτιώταν, πάλι ΟΧΙ θα ξαναέλεγε», αυτό το ΟΧΙ χάραξε μια βαθύτατη τομή στη ζωή μας. Πρόσθεσε στην ψυχή μας μια νέα ανατριχίλα. Αυτό το ΟΧΙ, βγαλμένο αυθόρμητα, εξακοντισμένο από τις πιο παλιές ιστορικές μας παραδόσεις και υποχρεώσεις, μάς χάραξε και μάς κληροδότησε καινούριες για το παρόν και για το μέλλον. Κι εδώ τώρα βρίσκουμε τη σημασία των επετείων: Έχουν κι αυτές μιαν άλλη αναγκαιότητα: δίνουν την ευκαιρία σ' έναν λαό να εκφράσει ταυτόχρονα και ομαδικά την εὐλάβειά του προς τα εθνικά του σύμβολα, τη συνέπειά του προς το εθνικό του παρελθόν, τον όρκο του προς το παρόν και το μέλλον.

Συλλογίζομαι τί τεράστιο θέμα πρόσθεσε στην πανανθρώπινη ιστορική πείρα ή απόφαση της 'Ελλάδας να υπερασπίσει την εθνική της τιμή σε μια στιγμή που φαινόταν όλα χαμένα, που ήταν κατάμαυρος ο ουρανός της Ευρώπης, και που κανένας οίανος δεν προμηνούσε ξημέρωμα ελπίδας για τη γονατισμένη Ευρώπη. Κι άξαφνα, μέσα απ' τα σκοτάδια, εκεί στα βουνά της 'Ηπείρου, έλαμψε ο οίανος της 'Ελλάδας. 'Απ' αυτή την πλευρά πρέπει να κοιτάζουμε σήμερα το ΟΧΙ για να εκτιμήσουμε την ανυπολόγιστη σημασία του.

Μέσα από κείνο το ΟΧΙ, ξετυλίχτηκε ο αγώνας μιάς φυλής, ένας αγώνας που οι διαστάσεις των δυσαναλογιών του με τους επιτεθέντας, δεν είχαν το όμοιο τους. Κάθε λαός, είναι υποχρεωμένος να σέβεται την εθνική του τιμή και να την υπερασπίζει με κάθε τρόπο όταν αυτή προσβάλλεται, συχνά όμως η δυσσώωνη πρόβλεψη μιάς εθνικής αντίστασης χωρίς ελπίδα επιτυχίας, μπορεί να κάνει έναν λαό τόσο «φρόνιμο», που να προτιμήσει την υποχώρηση και τον έβελόδουλο συμβιβασμό από την αντίσταση που προβλέπει μια προσωρινή καταστροφή. 'Αλλ' αυτό ακριβώς δεν έκαμε η 'Ελλάδα του 1940. Περιφρόνησε την εύκολη σωτηρία. Κι αυτή η περιφρόνηση που δεν ήταν 'Επαρση αλλά Διδαχή, — μια από τις μεγάλες Διδαχές του 'Ελληνικού 'Εθνους — αυτή η περιφρόνηση του φόβου, της θυσίας του αίματος, των πιθανών κερδών ή ζημιών, αυτή η περιφρόνηση που σχεδόν ισοφαρίζει με την εκμηδένιση ενός Φυσικού Νόμου, αυτή ακριβώς προσδιόρισε την «ένδοξη αποκλειστικότητα» της Μεγάλης 'Ημέρας. Αυτή μάς αποκάλυψε ως το απόλυτο βάθος, ως το βάθος που ζητούσε ο Σολωμός όταν δραματίζονταν τους 'Ελευθέρους Πολιορκημένους του, τί σημαίνει ελευθερία. Και ξαναδείχτηκε εκείνη την 'Ημέρα πώς ελεύθερος άνθρωπος, ελεύθερος λαός, ελεύθερο 'Εθνος, είναι εκείνο που είναι έτοιμο ν' αψηφήσει με απόλυτη φυσικότητα και με σεμνή ανθρωπιά και την βαρύτερη και την πιο απειλητική μοίρα. 'Υπάρχει μια αλληλουχία γεγονότων, μια συνέπεια στάσεως στο θεμελιακό αίτημα της ελευθερίας, που την παρουσία της την έδειξε θριαμβευτικά στις 28 'Οκτωβρίου. Γι' αυτό, όσο περνάει ο καιρός και όσο ήμερολογιακά απομακρυνόμαστε απ' τη Μεγάλη Μέρα, τόσο πιο ουσιαστικά την πλησιάζουμε. Το πράγμα είναι αυτόνομο. Κάθε βήμα που κάνουμε προς το μέλλον, προς την πρόοδο, προς την ειρήνη, κάθε βήμα τέτοιο έχει προδιαγραφεί για πάντα από την 'Ημέρα εκείνη. Είναι το βήμα που έκαμε ο πρώτος 'Ελληνας φαντάρος προς τα εμπρός, όταν οι σάλπιγγες της εθνικής ιδέας γέμισαν την ψυχή μας με τις ιαχές του ΟΧΙ. Είναι το βήμα που έκαμε σύσσωμη η 'Ελλάς για ν' αντιμετωπίσει τη φοβερή δοκιμασία, όχι διστάζοντας, μετρώντας, υπολογίζοντας, αλλά τραγουδώντας και αποφασίζοντας, όπως το εκφράζουν τούτοι οι βαθυνόητοι και μεγαλόπρεποι στίχοι του Παλαμά:

'Ανάξιος όποιος με το σκύλο
το συρτό μοιάζει, σά δαρθῆ
όταν άργά ή γοργά θαρθῆ
της κρίσης ή ώρα,
κι αντίτυπνιένται τὰ στοιχεῖα
στά σύννεφα ή στην πολιτεία
κεραυνοφόρα.

'Ανάξιος όποιος ξάφνου άκούει
τὸ προσκλητήριο τῶν καιρῶν
νὰ τὸ φυσάει ή νὰ τὸ κρούει
σάλπιγγα ή τύμπανο, τὸ άκούει,
δὲ λέει Παρών! Α. Κ.

ΑΘΗΝΑ ΜΕΣΟΛΩΡΑ

Την 9ην παρ. μηνός απέθανεν η Μεγάλη 'Αδελφή του 'Ελληνικού 'Ερυθρού Σταυρού 'Αθηνά Μεσολωρά. 'Εμπνευσμένη πρωτεργάτις της νοσηλευτικής μας κινήσεως, είχε τάξει σκοπόν της ζωής της την εξυπηρέτησιν των υψηλών ιδανικών της φιλοπατρίας και της φιλαλληλίας.

Κόρη του Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου 'Ιωάννου Μεσολωρά, αφιερώθη, νεαρά ακόμη, εις την ανακούφισιν του πόνου. Τό 1916

ΑΘΗΝΑ ΜΕΣΟΛΩΡΑ

άπεφοίτησε από την πρωτοδουθεϊσάν Σχολήν «'Επικούρων 'Αδελφών» του Ε.Ε.Σ. και άμέσως κατόπιν, έως το 1919, εϊργάσθη έθελοντικώς εις τὰ στρατιωτικά Νοσοκομεία των 'Αθηνών, της Θεσσαλονίκης, εις το Νοσοκομείον του Ε.Ε.Σ. Κωνσταντινουπόλεως και εις την Μικρασίαν. Τό 1920 μετέβη δι' εύρυτέρας σπουδὰς εις το Λονδίνον. Τό 1923 έγινε μέλος και τό 1925 Διευθύνουσα της Διοικούσης 'Επιτροπής του ιδρυθέντος τότε Τμήματος Νοσοκόμων Ε.Ε.Σ., τό 1926 Διευθύνουσα της πρώτης εις 'Ελλάδα τριετούς Σχολής Νοσοκόμων και 'Επισκεπτριών 'Αδελφών και τό 1930 ανέλαβε την Διεύθυνσιν των 'Αδελφών του Νοσοκομείου 'Ελληνικού 'Ερυθρού Σταυρού.

'Από τὰς θέσεις αὐτάς ή 'Αθηνά Μεσολωρά ανέπτυξε άπαραμίλλον δραῖν. 'Ανέδειξε την Σχολήν 'Αδελφών εις 'Ιδρυμα εφάμιλλον των καλλιτέρων του έξωτερικού, εις φυτώριον στελεχῶν όλων των Νοσοκομείων και των Σχολῶν της Χώρας. 'Οργάνωσε εις πρότυπον την νοσηλείαν των άρρώστων του Νοσοκο-

μείου Ε.Ε.Σ. 'Εξύψωσε την 'Αδελφήν από πάσης πλευράς. Κατά τον πόλεμον 1940 - 42, ως μέλος της «Συμβουλευτικής 'Επιτροπής 'Εθνικής 'Αμύνης παρά τῷ Ε.Ε.Σ.» συνέταξε τό σχέδιον νοσηλευτικής επί-στρατεύσεως της χώρας και οργάνωσε των υγειονομικών σχηματισμών έκστρατείας, εύρεθη παντού όπου υπήρχε ανάγκη, διέτρεξε κινδύνους, υπέστη ταλαιπωρίας, επέτυχε όμως νά υπερνικήση — και τότε, κατά τον πόλεμον, κατά την κατοχήν και κατόπιν — όλες τὰς δυσκολίας. Τό όνομά της έχει συνδεθῆ άκατά-λυτα με κάθε ανάγκην παροχής βοήθειας εις τραυματίας, εις πρόσφυγας, εις θύματα σεισμών, εις κάθε δυστυχίαν. 'Αλλά και έξω από την χώρα μας τό όνομά της έχει συχνά προβληθῆ και επιβληθῆ εις τὰ πολλά Διεθνή Συνέδρια εις τὰ όποια μετέσχε και με την στενήν της έπαφήν με τὰς ξένας προσωπικότητας της νοσηλευτικής.

Διά τὰς πολυτίμους αὐτάς ύπηρεσίας της ή 'Αθηνά Μεσολωρά έτιμήθη και εδῶ και εις τό έξωτερικόν. Γεν. 'Επιθεωρητής του Σώματος 'Αδελφών Ε.Ε.Σ. και Πρόεδρος του Συνδέσμου Διπλωματούχων 'Αδελφών εις την Χώραν μας, έλαβε πολυάριθμα παράσημα, τό Μέγα Βραβείον 'Αρετής της 'Ακαδημίας 'Αθηνών και πολλές άλλας τιμητικές διακρίσεις.

'Ο 'Ελληνικός 'Ερυθρός Σταυρός θρηνεϊ την Μεγάλην του 'Αδελφήν και μαζί του την θρηνεϊ τό 'Εθνος όλόκληρον.

*

'Η κηδεία της μεταστάσης έγινε την επομένην (10-9-65) εις τον Μητροπολιτικόν Ναόν, χοροστατούντος του Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου κ. Χρυσοστόμου. Παρέστησαν οι συγγενείς της, τό Δ. Συμβούλιον του Ε.Ε.Σ., 'Αδελφάι, ό τ. Αὐλάρχης κ. Λελούδας, ή Μεγάλη Κυρία της τιμής κ. Καρόλου, ή Κυρία της Αὐλῆς κ. Κορυζή, ό Τελετάρχης της Α.Μ. του Βασιλέως κ. Γερουλάνος, ό Δήμαρχος 'Αθηναίων κ. Πλυτᾶς, ό ύπουργός κ. Γ. Μελάς, οι πρώην ύπουργοί κ.κ. Γεροκωστόπουλος, Βρανόπουλος και κ. Λίνα Τσαλδάρη, βουλευταί, αντιπροσωπεύεται των 'Ενόπλων Δυνάμεων, στρατιωτικοί ιατροί, αντιπροσωπεύεται όλων των Σχολῶν 'Αδελφών και πλείστα άλλα επίλεκτα μέλη της αθηναϊκής κοινωνίας.

Την νεκράν άπεχαιρέτησαν ό κ. Μαλασπίνας ως εκπρόσωπος του Ε.Ε.Σ., ό κ. Πετροντσάκος, άρχηγός 'Υγειονομικής 'Υπηρεσίας του Στρατού, ό κ. Κούριας ως εκπρόσωπος της Διοκ. 'Επιτροπής του νοσοκομείου του Ε.Ε.Σ., του ιατρικού κόσμου και του προσωπικού του ιδρύματος, ή κ. 'Ελευθερίου, Γεν. Διευθύνουσα 'Αδελφή της Σχολής, και ό πρόεδρος του Δ.Σ. του Ε.Ε.Σ. Θεσσαλονίκης, καταθέσαντες στεφάνους. Στέφανοι κατετέθεισαν επίσης έκ μέρους της Βασιλικής Οίκογενείας (4) και πολλών οργάνώσεων, επίσημων κλπ. 'Απόσπασμα στρατιωτικής μουσικής συνόδευσε την άείμνηστον 'Αθηνά Μεσολωρά μέχρι της τελευταίας της κατοικίας.

*

'Από τό πλήθος των συλλυπητηρίων που έλαβεν ό Ε.Ε.Σ. δημοσιεύομεν έπιστολήν του Γενικού Γραμματεώς της Παγκοσμίου 'Ενώσεως 'Ερυθρών Σταυ-

ρῶν ἐκ τῆς ὁποίας καταδεικνύεται ἡ συγκίνησις πού ἐπροκάλεσεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἡ ἀπώλεια τῆς Μεγάλης Ἱερείας τῶν ἀνθρωπιστικῶν ιδεωδῶν Ἀθηνᾶς Μεσολωρᾶ :

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Γενεύη, 15 Σεπτεμβρίου 1965

Κύριον

Κωνσταντῖνον Γεωργακόπουλον

Πρόεδρον Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ

Ἀθῆνας

Κύριε Πρόεδρε,

Τὸ τηλεγράφημά μας τῆς 10 Σεπτεμβρίου, πού ἐστάλη εἰς ἀπάντησιν ὑμετέρου ἰδίας ἡμερομηνίας τηλεγραφήματος ὅπερ μᾶς ἀνήγγειλε τὸν θάνατον τῆς Ἀθηνᾶς Μεσολωρᾶ, ἐπιτίμου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Σώματος Νοσοκόμων Ε.Ε.Σ., θὰ σᾶς ἐπληροφόρησε πόσον συνεκινήθημεν ἀπὸ τὴν θλιβεράν ταύτην εἴδησιν.

Μὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς Μεσολωρᾶ ἐξαφανίζεται μία ἀπὸ τὰς μεγάλας Ἐρυθροσταυρικὰς προσωπικότητας τοῦ αἰῶνος μας, μία προσωπικότης γνωστὴ καὶ σεβαστὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον διὰ τὸ παράδειγμα πού ἔδωσεν ἀκαταβλήτου ἀφοσιώσεως εἰς τὰ ἰδανικά τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ λειτουργήματός της.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Συλλόγων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἶναι υπερήφανος διότι ἠδυνήθη νὰ συμπεριλάβῃ μεταξὺ τῶν συνεργατῶν του τὴν Ἀθ. Μεσολωρᾶ καθ' ὅλην τὴν μακρὰν σταδιοδρομίαν τῆς ἐξαιρέτου Ἀδελφῆς, προσφέρας εἰς αὐτὴν κατ' ἀρχὰς μίαν ὑποτροφίαν διὰ τὰ πρῶτα διεθνῆ μαθήματα πού ὠργάνωσεν ὁ Σύνδεσμος εἰς τὸ Λονδίνον τὸ 1920 - 1921, συγκαταλέξας αὐτὴν πολλὰκις μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Νοσοκόμων καὶ τέλος μετασχῶν, κατόπιν αἰτήσεώς της, εἰς τὴν ἔκδοσιν μιᾶς μελέτης της συνοψιζούσης τὴν ἱστορίαν τῶν νοσοκομειακῶν φροντίδων εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἵποκλινόμεθα ἐνώπιον τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς προσωπικότητος, πού προετοίμασε γενεὰς νεαρῶν νοσοκόμων καὶ ἠδυνήθη νὰ ἐμφυσήσῃ εἰς αὐτὰς τὴν πνοὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ ἰδία ἐνεφορεῖτο καὶ πού ἡ Ἑνωσις εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκτιμήσῃ ὅλως ἰδιαίτερος κατὰ τὴν περίοδον ἔργων διεθνούς βοηθείας, ὅτε αἱ Ἑλληνίδες νοσοκόμοι ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιδείξουν τὸ καλὺτερον Ἐρυθροσταυρικὸν πνεῦμα.

Ἀναμνησκόμεθα ἐπίσης μὲ συγκίνησιν τὸ 1959, ὅτε ἡ Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ γενναιοφρόνως ἐδέχθη μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ συγκροτήματός της νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συνδέσμου τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς Σχολῆς τῆς Νοσοκόμων διὰ τὰς συγκεντρώσεις τῶν Διοικητῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ἐξ ὀνόματος τοῦ Συνδέσμου καὶ τῆς Γενικῆς Γραμματείας, ὅπου ἡ μεταστάσα εἶχε πολλοὺς φίλους, ἐπαναλαμβάνομεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν τὴν ἐκφρασιν τῆς ζωηρᾶς συμπαθείας μας καὶ τὰ εὐκρινῆ συλλυπητήριά μας.

Εὐαρεστηθῆτε νὰ δεχθῆτε, Κύριε Πρόεδρε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου ἐκτιμήσεώς μας.

Χένρικ Μπέερ

Γενικός Γραμματεὺς

ΣΤΑΘΗ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝΑΣ ΒΕΛΓΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΗΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΩΝ ΜΠΟΕΡΣ

ΖΗ ΑΚΟΜΗ στὶς Βρυξέλλες ὁ γεροντότερος Βέλγος Ἐρυθροσταυρίτης, ὁ Κάρολος Τόυνκενς. Γεννήθηκε στὸ Μόλενμπέεκ - Σαίν Ζάν στὶς 29 Δεκεμβρίου 1879 καὶ εἶναι τώρα 86 ἐτῶν.

Παιδί ἀκόμη, στὰ 1896, ἀκολούθησε μαθήματα πρώτων βοηθειῶν στὸ τοπικὸ Τμήμα τοῦ Βελγικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ στὰ 1897 ἐπῆρε τὸ δίπλωμα τοῦ τραυματιοφορέως. Τὸν ἴδιο χρόνο ὑπηρετήσε στὸ Σταθμὸ Πρώτων Βοηθειῶν, πού λειτουργοῦσε στὴν

Ἡ βοδάμαξα — φορητὸ Νοσοκομεῖο τοῦ Βελγικοῦ Ε.Σ. στὸν πόλεμο τῶν Μπόερς.

Παγκόσμιο Ἐκθεσὴ τῶν Βρυξελλῶν καί, μὲ τὴν ἀφοσίωσή του στὸ καθῆκον, κέρδισε στὰ 1898 τὸ μετάλλιο ἀξίας τοῦ Βελγικοῦ Ε. Σ.

Ἐνα χρόνο ἀργότερα, ἀρχισε στὴ Νότιο Ἀφρική ὁ πόλεμος ἀνάμεσα στοὺς Μπόερς, Ὀλλανδοὺς ἀποίκους πού ἦσαν ἐγκατεστημένοι στὴ χώρα ἀπὸ τὸν 17ον αἰῶνα, καὶ στοὺς Ἀγγλοὺς πού εἶχαν ἰδρύσει τὴν Ἀποικία τοῦ Ἀκρωτηρίου στὰ 1814.

Οἱ ἡρωικοὶ ἀγῶνες τῶν Μπόερς γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία τους ἐπροκάλεσαν στὴν Εὐρώπῃ ἕνα κύμα συμπαθείας, ἀνάλογο μ' ἐκεῖνο πού εἶχε προκαλέσει ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασι τοῦ 1821. Ἀνάμεσα σὲ ἄλλες πόλεις, ἰδρύθηκε καὶ στὴ βελγικὴ Ἀμβέρσα μίαν Ἐπιτροπὴ γιὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς Μπόερς. Μία ἀπὸ τίς πρῶτες ἀποφάσεις της ἦταν νὰ στείλῃ ἕνα φορητὸ νοσοκομεῖο στὸ Νοτιοαφρικανικὸ μέτωπο.

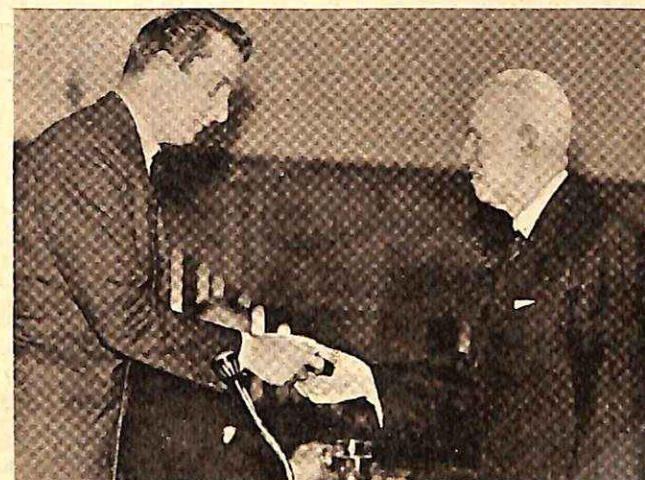
Ὁ νεαρὸς Τόυνκενς, μὲ τὴν συγκατάθεσι τοῦ πατέρα του, ἦταν ἀπὸ τοὺς πρώτους πού ζήτησαν νὰ ἀκολουθήσουν τὸ Νοσοκομεῖο. Ἡ αἴτησή του ἔγινε ἀμέσως δεκτὴ ἀλλὰ, ἀπὸ κάποια κακὴ συνεννόηση, λίγο ἔλειψε... νὰ χάσῃ τὸ τραῖνο.

Στὶς Βρυξέλλες, πού ἔμεινε τότε μὲ τὴν οἰκογένειά του, τυχαῖα ἄκουσε ὅτι ἡ Ἀποστολὴ ἦταν ἐτοιμὴ γιὰ ἀναχώρησι. «Πηδάω σ' ἕνα τραῖνο - διηγεῖται ὁ ἴδιος - γιὰ νὰ πάω στὴν Ἀμβέρσα νὰ ζητήσω πληροφορίες. Μόλις ἔφτασα, μαθαίνω ὅτι ἡ Ἀποστολὴ φεύγει σὲ λίγες ὥρες. Ἐφοδιάστηκα μὲ 6, τι χρειαζόμουν γρήγορα - γρήγορα καὶ δὲ μοῦ ἔμεινε καιρὸς οὔτε νὰ γυ-

ρίσω στὶς Βρυξέλλες γιὰ ν' ἀποχαιρετήσω τοὺς δικούς μου. Τὸ εἰσιτήριο ἐπιστροφῆς Ἀμβέρσα - Βρυξέλλες, μὲ ἡμερομηνία 24 Νοεμβρίου 1899, τὸ βρῆκα σὲ μιὰ τσέπη ὅταν γύρισα στὶς Βρυξέλλες στὰ 1901».

Στὶς 24 Νοεμβρίου 1899 τὸ Βελγικὸ φορητὸ Νοσοκομεῖο ἔφυγε ἀπὸ τὸ λιμάνι τοῦ Ἀμστερνταμ μὲ τὸ Γερμανικὸ ἀτμόπλοιο «Χέρτσονγκ» γιὰ τὸ Λουρένθο Μαρκέθ, πρωτεύουσα τῆς Πορτογαλικῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς. Πρὶν ὅμως τὸ πλοῖο φτάσῃ στὸν προορισμό του, τὸ συνέλαβε τὸν ἀγγλικὸ πολεμικὸ «Θέτις» καὶ τὸ ὠδήγησε στὸ Ντάρμπαν, λιμάνι τῆς τότε ἀγγλικῆς ἀποικίας Νατάλ, γιὰ νηοψία. Οἱ Ἀγγλοὶ εἶχαν ὑποψίες ὅτι τὸ «Χέρτσονγκ» μετέφερε φορτίο ἀπὸ πέταλα ἀλόγων, εἶδος πολὺτιμο τὴν ἐποχὴ ἐκείνη γιὰ τὸ στρατὸ τῶν Μπόερς.

Ὑστερα ἀπὸ ὀκταήμερη κράτησι, τὸ πλοῖο ἔφτασε στὸν προορισμό του στὶς 10 Ἰανουαρίου 1900 καὶ ἡ Βελγικὴ Ἀποστολὴ - 2 γιατροί, 1 φαρμακοποιός, 1 διαχειριστής, 14 τραυματιοφορεῖς καὶ 7 Ἀδελφές - ἔφυγε γιὰ τὴν Πρετόρια, πρωτεύουσα τοῦ Τράνσβαλ. Μερικὰ ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἀποστολῆς ἀνέλαβαν

Ὁ Πρίγκηψ Ἀλβέρτος τοῦ Βελγίου, Πρόεδρος τοῦ Βελγικοῦ Ε.Σ., συγκαίρει τὸν γεροντότερον Ἐρυθροσταυρίτη Κ. Τόυνκενς.

ὑπηρεσία σὲ νοσοκομειακὰ τραῖνα καὶ τὰ ὑπόλοιπα, ἀνάμεσα σ' αὐτὰ καὶ ὁ Τόυνκενς, ξεκίνησαν γιὰ τὸ μέτωπο. Ἐφτάσαν μὲ τὸ τραῖνο ἕως τὸ χωριὸ Ἐλαντ-σλαγκτε, ὅπου τοὺς περίμενε τὸ «νοσοκομειακὸ ὄχημα», ἕνα μεγάλο κάρο πού θὰ τὸ τραβοῦσαν ὀκτὼ ζευγάρια βόδια.

Τὰ βόδια ἔφτασαν καὶ αὐτὰ μὲ τὸ τραῖνο, ἀπὸ ἄλλῃ γραμμῇ. Ἀλλὰ, ζαλισμένα καὶ διψασμένα καθὼς ἦσαν ἀπὸ τὸ ταξίδι, μόλις ἀνοιξαν τὰ βαγόνια τοὺς, πετάχτηκαν ἔξω καὶ σκόρπισαν. Οἱ Βέλγοι ἀναγκάστηκαν, ἀπὸ τραυματιοφορεῖς πού ἦσαν, νὰ γίνουν κᾶου μπόους. Καβαλλίκεψαν τέσσερα ἄλογα καὶ ἀρχισαν νὰ κυνηγᾶνε τὰ ἀφηνιασμένα βόδια. Ὑστερα ἀπὸ πολλῶν ὥρῶν κυνήγι, εἶχαν μαζέψῃ τὰ ἑννέα. Τὰ ἄλλα εἶχαν χαθῇ.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀποστολῆς βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ ἐνισχύσῃ τὸ προσωπικὸ της μὲ δύο ὁδηγοὺς, ἕνα Μπόερ κ' ἕναν ἰθαγενῆ, γιατί οἱ Εὐρωπαῖοι ἦσαν ἀνίκανοι νὰ τὰ βγάλουν πέρα μὲ τέτοιου εἶδους ἐμπόδια. Ἐπῆρε ἀκόμη μερικοὺς ἰθαγενεῖς ἀχθοφόρους καὶ ἡ Ἀποστολὴ ξεκίνησε γιὰ τὴ ζώνη τῶν ἐπιχειρή-

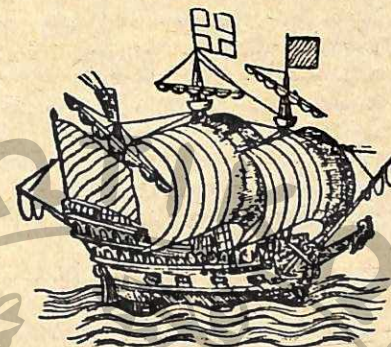
σεων, περνώντας ἀπέραντες πεδιάδες καὶ βαλτότοπους μὲ τὴν βραδυκίνητη βοδάμαξα.

Μὲ τὴν ὑποχώρησι τῶν Μπόερς, πού δὲν μπόρεσαν ν' ἀνθέξουν στὴν πίεσι τῶν Ἀγγλῶν, ἡ Βελγικὴ Ἀποστολὴ βρέθηκε σ' ἐπικίνδυνθ θέσι. Σαρανταπέντε ἡμέρες ἀγωνίζονταν νὰ περιθάλψῃ τοὺς τραυματίες σὲ μίαν ζώνη ἐπιχειρήσεων πού ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα ἄλλαζε θέσι καὶ μορφῇ.

Τρία θύματα εἶχε ἡ Ἀποστολὴ τοῦ Βελγικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ στὸν πόλεμο τῶν Μπόερς: δύο γιατροὶ καὶ μίαν Ἀδελφὴ ἔχασαν τὴ ζωὴ τους στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ζωῆς τῶν συνανθρώπων των.

Ὁ νεαρὸς τότε Τόυνκενς ἐγύρισε στὴν πατρίδα του στὰ 1901, τὴν ἴδια ἐποχὴ πού ὁ Βελγικὸς λαὸς ὑποδεχόταν μ' ἐνθουσιασμό τὸ γηραιὸ Κρούγκερ τὸν ἡρωικὸ Πρόεδρο τῶν Μπόερς. Στὰ 1912 ἔφυγε γιὰ τὴν Κίνα, ὅπου ἔμεινε σαράντα ὀλόκληρα χρόνια. Στὴν περίοδο τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου τὸν συνέλαβαν οἱ Ἰάπωνες καὶ τὸν ἐκλείσαν σὲ στρατόπεδο συγκεντρώσεως, ἀπὸ τὰ 1942 ἕως τὰ 1945. Ἡ μόνη εὐχάριστη ἀνάμνησή του ἀπὸ τὸ στρατόπεδο εἶναι τὰ δέματα βοηθείας πού ἔφταναν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ, μὲ τὸ ἔμβλημα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ὁ Πρίγκηψ Ἀλβέρτος τοῦ Βελγίου, Πρόεδρος τοῦ Βελγικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, σὲ εἰδικὴ τελετὴ πού ἔγινε στὶς 21 Νοεμβρίου 1964, ἀπένειμε τιμὲς στὸν γεροντότερον Βέλγο Ἐρυθροσταυρίτη γιὰ τὴν ἰσόβια ἀφοσίωσή του στὰ ἰδανικά τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

300 ΧΡΟΝΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΙ ΟΜΟΡΦΙΑΣ 3.000 ΒΙΒΛΙΑ, ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΩΣ ΕΙΔΑΝ ΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ἔνοι ταξιδιώτες πρὶν ἀπὸ 2 - 3 αἰῶνες ; Θὰ τὸ μάθετε ἀπὸ τὰ σπάνια βιβλία τῆς συλλογῆς μας. Τὰ φραιότερα ἀναγνώσματα.

ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ : Τελειοποιήστε τες μὲ τὴ μελέτη συναρπαστικῶν ταξιδιῶν στὴν Ἑλλάδα. Βιβλία γραμμένα μὲ οἶτρο καὶ πλουτισμένα μὲ θαυμάσια ἔργα τέχνης.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΩΜΑΤΙΟ ΣΑΣ : Χάρτες καλλιτεχνικοί, παλιές χαλκογραφίες καὶ ὁδογραφίες πού διασώζουν χαμένες ὁμορφίες. Ὅ, τι πρὶν πρωτότυπο, ὠραῖο κ' Ἑλληνικὸ.

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
Βαλαωρίτου 7 - ΑΘΗΝΑΙ - Τηλ. 615 - 562
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΣΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΟΥ

ΤΟ ΤΡΥΓΟΝΙ Κ' Η ΣΑΥΡΑ

(Πώς γεννήθηκε μιὰ φιλία)

Του ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

«'Αν μιλούσαν τὰ ζώα, πόσο θά μᾶς ντρόπιαζαν!»
ΞΕΝΟ ΓΝΩΜΙΚΟ

‘Ο κυρ-Βοριάς παράγγειλεν οὕλω των караβιώνε :
«καράβια πού ἀρμενίζετε, κάτεργα πού κινάτε,
ἐμπάτε στά λιμάνια σας, γιατί θενά φουξήσω,
ν’ ἀσπρίσω κάμπους καὶ βουνά, νὰ κρυώσω κρυές
[βουσοῦλες
κι ὁσά βρω μεσοπέλαγος στεριάς θενά τὰ ρίξω...»

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Ο ΚΥΡ-ΒΟΡΙΑΣ κοιμότανε ἀπάνου στ’ ἀπαλά ἀ-
σημόλευκα σεντόνια τῶν ἀνοιξιάτικων σύννεφων,
κάτω ἀπὸ ἕναν ὀλόχρυσον ἥλιο πού τὰ χάδια του ἔ-
φταναν ὡς τὰ σπλάχνα τῆς γῆς καὶ τὴν ἔκαναν νὰ
εὐφραίνεται. Ἦταν ἀνοιξη, μιὰ ἀπὸ τίς πρῶτες μέ-
ρες τοῦ Μᾶη.

Ἡ κακιά Μάγισσα, πού μάχεται τὴ χαρὰ τῶν
πλασμάτων, πρόβαλε ἀπὸ τὴ σκοτεινὴ τῆς σπηλιάς,
εἶδε τὴν εὐδαιμονία πού βασιλευε στὸν κόσμον, καὶ
φρύαξε. Τινάχτηκε ἀπάνου σὰν βέλος, πῆγε κοντὰ
στὸν κοιμισμένον ἀέρα καὶ τοῦ σφύριξε:

— Εὐπνα ἀκαμάτη. Εἰχάσες τὴ δουλειά σου; Φύ-
σηξε, φύσηξε γερά.

Σὰ νὰ τὸν εἶχαν μεθύσει σηκώθηκε ἐκεῖνος ὀρη-
τικὰ καὶ μούγγρισε ἀσκεφτά:

— Κρυφτῆτε, φυλαχτῆτε, γιατί θενά φουξήσω, τρο-
μάρα σας!

Καὶ δίχως νὰ χάση στιγμή βάλθηκε νὰ κάνη τὸ
χατήρι τῆς στρίγγλας.

Σκοτεινίωσε μὲ μιᾶς, ἀστραπὲς ξεγύθησαν ἀπὸ τὸν
οὐρανὸ σὰν φαρμακερὰ φίδια, χαλάζι χοντρὸ ἴσαμε ἕνα
μύγδαλο ἄρχισε νὰ τσακίζη τὰ τρυφερά κλωνιά τῶν
δέντρων καὶ τὰ περήφανα στάχυα. Οἱ ἄνθρωποι τρέ-
ξαν νὰ κρυφτοῦν στὰ σπίτια, τὰ κοπάδια στὰ μαν-
τριά, τὰ καματερά στοὺς σταύλους, τ’ ἀγρίμια καὶ τὰ
πούλια στὶς φωλιές τους.

Ὅμως δὲν ἔχουν ὅλα τὰ πουλιὰ φωλιές, οὔτε φτε-
ρὰ ἔχουν γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴν κα-
ταιγίδα. Κ’ ἐβλεπες ἄλλα νὰ πέφτουν σπαράζοντας
στὴ γῆ, ἄλλα νὰ χώνωνται κάτω ἀπὸ τίς φυλλωσιές κι
ἄλλα νὰ ραμφίζουν μάταια τίς πόρτες καὶ τοὺς τοί-
χους γυρεύοντας ἔλεος. Μῆτε τ’ ἄψυχα ἀδερφάκια τους
μὲ τὰ εὐωδιαστά πέταλα, τὰ λουλούδια, ἔχουν φτερά
γι’ αὐτὸ σκύβαν τὰ κεφαλάκια τους ἀπελπισμένα καὶ
χάναν ἕνα-ἕνα τὴ ζωούλα τους, πληγωμένα ἀπὸ τίς
σκληρές, κρύες μπάλες τοῦ χαλαζιοῦ καὶ τὸ μάνια-
σμα τοῦ ἀνέμου.

Τὰ βογγητὰ τῶν ἀνθρώπων, τῶν ζωντανῶν οἱ
κρυγές, τῶν πουλιῶν οἱ τρομαγμένες λαλιές, τῶν
δέντρων τὸ ξέσκισμα, τὸ οὐρλιαχτὸ τῶν κυμάτων,
τῶν караβιών τὰ σκουξίματα, τῶν ἀλλων ψαριῶν

πού εἶχε πετάξει τὸ κύμα στὴ στεριά τὸ σπαρτάρισμα
καὶ τῶν σερπετῶν τὰ σφυρίγματα συνθέτανε μιὰν ἐ-
φιαλτικὴ μουσική, ἕνα πικρὸ μοιρολόι πού συγκινοῦ-
σε καὶ τὰ λιθάρια.

Μιὰ βουβὴ ἱεσία στὸν Πλάστη ὑψώνονταν ἀπ’
ὅλα τὰ πάντα, μιὰ δέηση μυστικὴ, τὴν ὥρα πού σ’
ἕνα δυνατό φύσημα τοῦ κυρ-Βοριά γκρεμίστηκε στὶς
ὄχθες τοῦ παραπόταμου ἡ ἐκατόχρονη λεύκα μὲ τ’
ἀσημοπράσινα, γοργοκίνητα σὰν τίς πεταλούδες φύλ-
λα — πού μάδησαν καὶ χύθηκαν, βροχή, μαζί μὲ
δυὸ-τρεῖς ἔρημες φωλιές πουλιῶν. Ἕνα νιογέννητο
τρυγόνι, πού γ’ ἐ μείνει σὲ μιὰν ἀπ’ αὐτές, τινάχτηκε
πέρα, στὸν καλαμιώνα κοντὰ. Τὸ δεξὶ του ποδαράκι
χτύπησε σ’ ἕνα μυτερὸ λιθάρι κ’ ἔσπασε. Μικρὲς κόκ-

Σχεδιάσμα : ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

κινες σταλαγματιές ἔβαψαν τὸ γαλαζωπὸ στρώμα τοῦ
χαλαζιοῦ καὶ κρυστάλλισαν ἀπὸ τὸ κρύο. Λίγο ἄρ-
γότερα, σὰν πέρασε τὸ μπουρίνι καὶ ξαναφάνηκε ὁ
ἥλιος, καθὼς λαμποκοποῦσαν σὰ ρουμπίνια, τράβη-
ξαν τὴ ματιά μιᾶς διάφανης σαύρας, ἀπὸ κείνες πού
ἀγαποῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ πιστεύουν πὼς εἶναι γού-
ρικες. Εἶχε προβάλει δειλὰ μέσα ἀπὸ τὴν καλοκρυμ-
μένη πίσω ἀπὸ πυκνοὺς θάμνους τρύπα τῆς, θέλοντας
νὰ μάθη ἂν καλωσύνεψε ὁ καιρὸς.

Σύρθηκε, περιέργη, ὡς ἐκεῖ καὶ τότε εἶδε τὸ πλη-
γωμένο τρυγόνι πού σπάραζε ἀπὸ τὸν πόνο. Τὰ δά-
κρυα πού στάζαν ἀπὸ τὰ ματάκια του ἔκαναν τὴ λα-
στιχένια τῆς καρδούλα νὰ στενέψη. Στάθηκε γιὰ λίγο
συγκινημένη, σκεπτικὴ. Καὶ ξαφνικά, τί θαρρεῖτε
πὼς σκαρφίστηκε γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ τὸ βοηθήσῃ;
Τέντωσε τὸ λιγνὸ κορμὶ τῆς, τὸ ἔκανε μακρὸ καὶ
στοργικὸ καὶ τυλίχτηκε γύρω ἀπὸ τὸ σπασμένο

πόδι. Ἔτσι σφιγμένο, συλλογίστηκε, μπορεῖ νὰ για-
τρευτῇ.

Τὸ τρυγόνάκι, ἀντὶ νὰ φοβηθῇ πού ἕνα σερπετὸ
κουλουριάστηκε σ’ ἕνα μέρος τοῦ κορμιοῦ του, αἰσθάν-
θηκε κάποιαν ἀνακούφιση. Κι ὄχι μόνο γιατί λιγό-
στεψαν οἱ πόνοι του, μὰ καὶ γιατί στὴ ματιά τῆς σαύ-
ρας εἶδε νὰ καθρεφτίζεται ἡ ἀγάπη κι ἡ συμπόνια.

Τὰ μικρὰ πλάσματα ἀπόμειναν ἀσάλευτα νὰ κοι-
τάζωνται τρυφερά, ὥσπου ὁ ἥλιος βασιλεψε κι ἔπεσε
ἡ νύχτα. Κι ὅταν βγῆκε τὸ φεγγάρι, ἦρθε σὲ μιὰν
ἱτιά, πού ἦταν παρέκει, ἕνα ἀηδόνι κι ἄρχισε νὰ κε-
λαηδᾷ παθητικά. Κ’ ἦταν τόσο μαγευτικὸς ὁ κελαη-
δισμὸς του, πού ἀπολησμονήθηκαν καὶ τὰ δυὸ, κι ἔτσι
σφιχτοενωμένα, ἀποκοιμήθηκαν.

Κονταυγὴ, ἕνας βάτραχος, σκασμένος ἀπὸ τὸ κακὸ
τοῦ ὅλη νύχτα γιατί δὲν μποροῦσε νὰ παραβγῇ μὲ τ’
ἀηδόνι, πηδοῦσε παλαβά, ἔτοιμος νὰ σαλτάρῃ στὸ
νερό, ὅταν μέσα ἀπὸ τίς κουκουλές τῶν νυσταγμένων
τοῦ ματιῶν εἶδε τὸ παράξενο σύμπλεγμα καὶ ξαφνιά-
στηκε. Ὑστερα, βρέθηκε κοντὰ μὲ δυὸ-τρία τινάγμα-
τα, χάζεψε γιὰ λίγο, κι ἀφοῦ γροῖκισε τίς ἀνάσες τους,
ἡσύχασε κι ἔφυγε διακριτικά γιὰ νὰ μὴν τὰ ξυπνήσῃ.

Εἶχε μεσημεριάσει ὅταν ἡ σαύρα καὶ τὸ πουλὶ
νιώσανε τὴν ἀνάγκη νὰ φᾶνε κάτι. Μὰ δὲν ἦτανε τρι-
γύρω μήτε σπυρί, μήτε σκουλήκι. Τὸ σερπετὸ ἔκανε
νὰ σαλέψῃ. Μιὰ πονεμένη λαλιά βγῆκε τότε ἀπὸ τὸ
τρυγόνι. Τρόμαξε. Μαρμάρωσε μετανιωμένο κι ἔρι-
ξε στὸ πουλὶ μιὰ ματιά παρόμοια μὲ τῆς μάνας ὅταν
ἀθέλτητα κάνη τὸ παιδί τῆς νὰ πονάη.

Ἐφτανε πιά στὸ γέμμα τοῦ ὁ ζεστός ἀνοιξιάτικος
ἥλιος καὶ τὰ δυὸ πλασματάκια δὲν εἶχαν βάλει στὸ
στόμα τους τίποτα ἄλλο, παρὰ μερικὲς γουλιές ἀπὸ
τὸ λιωμένο χαλάζι. Τότε ξαναφάνηκε ὁ πρωϊνὸς βά-
τραχος, πού φαίνεται πὼς τὰ γ’ ἐγνοία, γιατί τὰ
σίμωσε πρόσχαρα κι ἄφησε νὰ πέσουν ἀπὸ τὸ στόμα
τοῦ δυὸ μακρουλά σκουλήκια. Ἡ σαύρα ἔφαγε τὸ ἕνα,
ἀφήνοντας τὸ ἄλλο γιὰ τὸ τρυγόνι. Ὅμως ἐκεῖνο γύ-
ρισε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τὸ κεφαλάκι του, γιατί δὲν
τοῦ πῆγαινε τέτοια τροφή. Ὁ βάτραχος ξεμάκρυνε,
ἀπελπισμένος.

Λίγο ἀργότερα ξαναγύρισε μ’ ἕνα ὕψος θριαμβευ-
τικὸ. Στὰ πλατιά του χεῖλη εἶχε δυὸ γινωμένα πυρά-
κανθα, πού κουβαλοῦσε προσεχτικά ἀπὸ μακριά. Τ’
ἄφησε νὰ πέσουν, καὶ στάθηκε νὰ ἰδῇ τί θ’ ἀπογίνῃ.

Τὸ τρυγόνάκι δίστασε στὴν ἀρχή, γλήγορα ὅμως
ἔσκυψε, πῆρε τὸ ἕνα, τὸ κατάπιε, πῆρε ἔπειτα καὶ τὸ
ἄλλο κι ἀφοῦ τὸ ἔφαγε καὶ κεῖνο, ἔβγαλε μιὰ φωνίτσα
πού γέμισε χαρὰ καὶ τὸ βάτραχο καὶ τὴ σαύρα.

Ποιὸς θά ἔλεγε πὼς σ’ ὅλα τοῦτα τ’ ἀπίστευτα
ἦταν ἕνας μάρτυρας ἀλλόκοτος μὲ γερὴ πανοπλία στὸ
σῶμα καὶ στὸ νοῦ, ἕνας σκατζόχοιρος, καὶ πὼς αὐτὸς
θὰ ἔφερνε ὀριστικά τὴ σωτηρία στὸ πουλὶ, πού δὲν
ἔπρεπε νὰ σαλέψῃ ὅσο νὰ γιάνη τὸ πόδι του καὶ στὴ
σαύρα, πού καθὼς ἦταν ταγμένη γιάτρισσα καὶ νοσο-
κόμα του, δὲν ἔλεγε νὰ τ’ ἀπαράτησῃ;

Καθὼς γυρνοῦσε ἀπὸ τὸ νυχτερινὸ του κυνήγι
χορτάτος καὶ χαρούμενος ὁ νέος φίλος, ἀντίκρυσε τὸ
βάτραχο μὲ τοὺς μικροὺς κόκκινους καρπούς στὰ
χεῖλη, παραξενεύτηκε καὶ στάθηκε νὰ τὸν χάζεψῃ.
Κι ὅταν εἶδε πού πῆγε, τόσο πολὺ θαύμασε γιὰ τὸ ὅτι
εἶχε κάνει, πού ἔφτασε νὰ τὸν ζηλέψῃ. Μὲς στὸ μυα-
λουδάκι του πέρασε σὰν ἀστραπὴ μιὰ ἰδέα. Τὴν

ἔφερε ἀπὸ δῶ, τὴν ἔφερε ἀπὸ κεῖ γιὰ κάμποσο κ’
ἔπειτα πῆρε τὴν ἀπόφασή του. Κίνησε, φορτωμένος
ὅλη κείνη τὴ βαρεὴ ἀγκάθινη πανοπλία του, μὲ με-
γάλη σβέλταδα καὶ πῆγε ὡς τὰ στολισμένα μὲ τὰ κα-
τακόκκινα φρούτα τους — τὰ γλυκόστυφα πυράκανθα —
δεντράκια πού φύτρωναν πέρα, μακριά. Στρώμα ἦταν
πεσμένοι χάμου οἱ παραγινωμένοι καρποὶ καὶ κείνος
τὸ ἔξερε ὅταν ἔκανε τὸ σχέδιό του. Γίνηκε λοιπὸν κου-
βάρι κι ἄρχισε νὰ κυλιέται, νὰ κυλιέται ἀργά, προσε-
χτικά. Ὅταν, ὕστερα ἀπὸ κάμποση ὥρα, βεβαιώθη-
κε ἀπὸ τὸ βάρος πὼς εἶχε φορτωθῇ γιὰ καλὰ, ση-
κώθηκε καὶ πῆγε ἀργοπερπατώντας ἐκεῖ πού εἶχε
ἀπαγγιάσει τὸ παράξενο ζευγάρι. Στάθηκε, τοὺς ἔριξε
μιὰ στοργικὴ ματιά καὶ βάλθηκε νὰ τινάξῃ ἀπὸ τ’
ἀγκάθια τοῦ ὅτι εἶχε συνάξει στὸ κύλισμά του. Ἕνας
μικρὸς λόφος ἔγινε τότε ἀπὸ πυράκανθα, ἀπὸ σκου-
λήκια κι ἔντομα κάθε λογῆς, ἀπὸ φυλλαράκια καὶ γυ-
μνοσάλιαγκους.

Τὰ πεινασμένα πλάσματα σύρθηκαν λίγο καὶ πέ-
σανε στὸ φαῖ, πού ἦταν μπόλικο καὶ διαλεχτὸ, ρί-
χνοντας κάθε τόσο ματιές γεμάτες ἀπὸ αἰσθημα εὐ-
γνωμοσύνης στὸ σωτήρα τους. Καὶ κείνος, ἀφοῦ τ’
ἀποχαίρετῃσε μὲ τὰ μικροῦς ποντικίσια μάτια του,
κίνησε γιὰ τὴ φωλιά του ἀργοκίνητος, γιατί ἦτανε
τσακισμένος ἀπὸ τὴν κούραση.

Τὰ μαγικά χάδια τοῦ ἡλίου, τὸ φαῖ κι οἱ ἐκδηλώ-
σεις ἀγάπης τοῦ βάτραχου καὶ τοῦ σκατζόχοιρου δὲν
ἄργησαν νὰ γιάνουν τὴν πληγὴ τοῦ τρυγονιοῦ. Τὸ κα-
τάλαβε μόνο του μέσα στὸν ὕπνο, ἀναταράχτηκε, ξύ-
πνησε τὴ σαύρα, πού φρόντισε νὰ ξετυλιχτῇ στὴ στι-
γμὴ καὶ τ’ ἄφησε νὰ δοκιμάσῃ τίς δυνάμεις του. Κι
ὅταν εἶδε πὼς μποροῦσε νὰ περπατᾷ, ἡσύχασε καὶ
συλλογίστηκε τοὺς δικούς τῆς, πού σίγουρα θ’ ἀνησυ-
χοῦσαν γιὰ τὴν ἀπουσία τῆς. Ἐκανε, λοιπὸν, νὰ
φύγῃ μόλις ξημέρωσε, μὰ κοντοστάθηκε γιατί εἶδε
τὸ πουλὶ παραπονεμένο. Γύρισε, κι ἄρχισε νὰ τὸ
γλύφῃ μὲ τὴ γλωσσίσσα τῆς σ’ ἀπαλό, βελουδένιο
κεφάλι, στὸ γιατρεμένο ποδαράκι, στὸ κορμὶ. Καὶ
κεῖνο πιά ἄπλωσε τίς φτερούγες του καὶ τὴν ἔκλεισε
στὴν ἀγκαλιά του μὲ πάθος. Ἐπειτα, μὲ μικρὰ πη-
δήματα ἔκανε μαζί τῆς ὅλον ἐκεῖνο τὸ δρόμο, κάπου
πέντε-ἕξι μέτρα, πού τοὺς χάριζε ἀπὸ τὴν ὑπόγεια
κατοικία τοῦ σερπετοῦ κι ἀπόμεινε ἐκεῖ ὥσπου τὸ
εἶδε νὰ ξαναβγαίνει ἀντάμα μ’ ὅλο του τ’ ἀσκέρι.

Ἀπὸ τότε τὸ τρυγόνάκι δὲ σήκωνε φτερὸ παρὰ
μόνο γιὰ λίγο, ὅσο χρειάζότανε γιὰ νὰ βρῖσκη τροφή.
Ἐφτίασε μιὰ φωλίτσα σ’ ἕνα χαμοκλάδο πού φύτρω-
νε πάνου ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς φυλενάδας του, γιὰ νὰ
μὴ χάσῃ τὴ συντροφιά τῆς, κι ἄλλο τίποτα δὲν ἔκανε
σὰν ἦταν εὐκαιρο παρὰ νὰ τὴν διασκεδάξῃ μὲ τὴ λα-
λιά του, θέλοντας ἔτσι νὰ τῆς δείξῃ πόσο ἦταν ὑπο-
χρεωμένο ἀπὸ τὴν καλὴ τῆς πράξη.

Ευλογητὴ Κ. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΛΟΥ

ΔΥΟ ΔΕΙΛΟΙ - ΔΥΟ ΗΡΩΕΣ

ΠΙΝΔΟΣ. Χειμώνας 1940 - 41. Κακουχία, πείνα, πορεία, βόλι. Τέσσερα πράγματα που έσπρωχναν τον άντρα όπου ή τον ανέβραζαν στο βάρρο του ήρωα ή τον γκρέμιζαν στα σκοτάδια της καταφρόνιας, της δειλίας...

Τους ήρωες τους ύμνησαν και θα τους ύμνουν πέννες δυνατότερες απ' τη δική μου. Δυο δειλοί είναι το δικό μου το θέμα. Δυο δειλοί ζωντανοί, όχι φαντάστικοί, που ζήσανε κοντά μας κ' έδωσαν στην αρχή τον όγκο μας για το φόβο που τους κατείχε κι αργότερα την καταφρόνια μας γιατί θέλησαν να εκμεταλλευθούν τη λίγη καλωσύνη που τους δειχναίμε. Τους βλέπαμε στον κυριολεκτικά μπαρουτοκαπνισμένο Λόχο μας όσο δεν είχαμε «γλέντι» και τους έχαναμε όταν άρχιζε η επίθεση.

Μά, θ' απορήσετε, έτσι ασύδοτοι ήταν εκεί πάνω οι φαντάροι μας; Όχι βέβαια. Άλλα έτυχε ν' αλλάξουμε διοικήτη Λόχου τέσσερες-πέντε φορές κ' έτσι ποτέ δεν προλάβαν να μας γνωρίσουν καλά και να διορθώσουν τ' ατοπία. Άλλωστε τα κενά που δημιουργούνταν ανάμεσά μας, καθημερινά σχεδόν, ήταν πολλά.

Όπως περνούσε ο καιρός έφτασε ώστε κανένας από τους συναδέλφους να μη δέχεται τη συντροφιά τους. Κ' οι ίδιοι απόφευγαν να μας πλησιάζουν, ίσως από ντροπή, ίσως από φόβο, ίσως ακόμη γιατί εύρισκαν πως ή απομύχωση τους συνέφερε. Το τελευταίο αυτό έσπρωχνε μερικούς στο να τους χλευάζουν. Σπάνια κάποιος τους χάριζαν χαμόγελο - από συμπόνια τάχα ή γιατί φοβόντουσαν πως μπορεί να μην άντεχαν ως το τέλος και να γκρεμίζονταν και αυτοί εκεί που βρίσκονταν οι δυο τους;

Κάθε τρεις-τέσσερες μέρες κατ'ώρων να φτάνη ως άπαντα ένα από τα πολλά μούλάρια που ξεκινούσαν από τον Έφοδισμό κι άλλοτε ξεφορτώναν τροφή για τις μπαλάνες μας κι άλλοτε... το συσσίτιο του Λόχου: λίγες σταφιδούλες, λίγα σόγια, σπάνια μερικά τυγάρια και που και που πέντ' έξη κουραμάνας. Φαί για να φάνε πάνω από 100 σκελετωμένοι άνθρωποι, που ζούσαν μες στο μισοχειμώνα στην κορφή ενός ανεμοδαρμένου αγριόβουνου, που πορεύονταν και πολεμούσαν ολόκληρη την ημέρα, κάποτε και τη νύχτα.

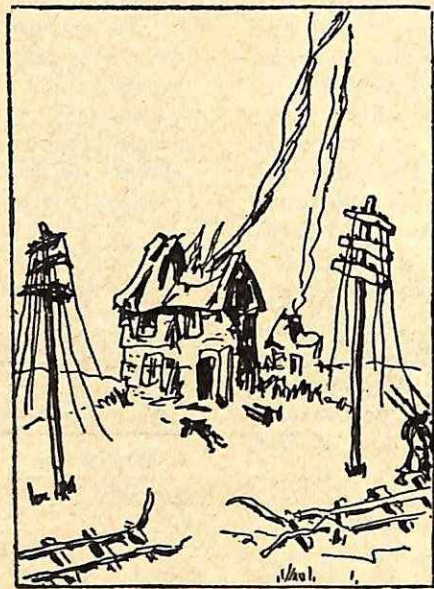
Θυμάμαι πως άστραφταν τα μάτια μας όταν άνοιγαν τα λιγοστά, μισόγιομα σασκιά.

Κ' οι δυο δειλοί; Τους δυστυχισμένους! Ο ένας δίπλα στον άλλο βρώμικο, άξιριστοι, σκελετωμένοι καθόντουσαν κάπου απόμερα κι έκλαγαν τη μοίρα τους. Καταλάβαιναν πως δεν είχαν δικαίωμα στη διανομή. Στο τέλος όμως ο ισιτιστής τους έδινε κι αυτόν το μερίδιό τους. Συσσίτιο μόνον. Το δειλόντουσαν όπως το αληθινό σκυλί αρπάζει με βουλιμία το ξεροκόμματο που του πετάνε τ' αφεντικά του, όταν, με την ούρα κάτω απ' τα σκέλια, θυμάται να ξαναγυρίσει κοντά τους... Ο λοχαγός ούτε που τους πρόσεχε καν. Κι όταν ακόμη μάθαινε κάτι για το πα-

ρελθόν τους, απλώς τους περιφρονούσε. Χάριζε τη στοργή του μόνο σ' αυτούς που άκουγαν στο πρόσταγμα της Πατρίδας.

Ήσαν κι οι δυο Αθηναίοι και πρέπει να μέναν σε κάποια συνοικία κοντά στη δική μου. Τους ήξερα μόνον εξ όψεως. Κι εκείνοι ήταν φανερό πως με θυμόντουσαν από παλιά, γιατί απ' όλο το Λόχο έμένα απόφευγαν περισσότερο. Ίσως να φοβόντουσαν πως θα τους πρόδιναν αν τύχη και γυρίζαμε πίσω ζωντανοί.

Έμεινα κοντά τρεις μήνες στο μέτωπο κι ύστερα μ' έστειλαν στη Σχολή Έφεδρων Άξιωματικών. Έτσι έχασα τα

ίχνη τους και συχνά αναρωτιόμουν τι να άπόγιναν. Πάντως για ένα πράμα ήμουν βέβαιος: πως την Άθήνα δεν θα την ξανάβλεπαν. Λένε πως οι φοβιστάρηδες χτυπιούνται ευκολότερα απ' το βόλι, παρά οι γενναίοι.

Μιά μέρα (ή δύστυχη ή Πατρίδα μας ήταν σκλάβια πιά) τους ξανάειδα και τους δυο να μπαίνουν στο τραίνο για την Όμόνοια. Ή πρώτη κίνηση που έκανα ήταν να πάω να τους χαιρετήσω. Άλλά κρατήθηκα.

Κ' οι μήνες περνούσαν. Κ' οι δύστυχοι Έλληνες έβλεπαν το ένα ύστερα από τ' άλλο τ' αγαθά τους να τα κλέβουν οι κατακτητές. Μιά μέρα τους σταμάτησαν κι όλα τα μέσα συγκοινωνίας κ' έτσι, — θυμάστε; — περπατούσαμε χιλιόμετρα ολόκληρα άλλος για να πάει στη δουλειά του, άλλος να βρή κάτι να θρέψει το στήτι του, άλλος...

Ένα βροχερό πρωινό (χειμώνας 1942 - 43) κατέβαν όπως πάντα με την παρέα μου. Ή βροχή και το κρύο μαστίζαν τα άδυνατισμένα κορμιά μας, όπως ή πείνα έλυωνε σιγά-σιγά τα σωθικά μας. Πιο μπρός πήγαιναν οι δυο δειλοί. Άμύλητοι, αδιάφοροι στη βροχή και το κρύο που τους χτυπούσαν, πάντοτε σαν άγνωστοι μεταξύ τους. Ξάφνου είδαμε πιο κάτω φλόγες να ξεπηδούν άπόνα διώ-

ροφο σπίτι. Ο κόσμος παρακολουθούσε την πυρκαγιά από μακριά. Μόλις πλησιάζουμε βλέπουμε σ' ένα ψηλό παράθυρο να ξεπροβάλλει μιά νέα γυναίκα μ' ένα μωρό στην άγκαλιά. Έκανε σαν τρελή. Φώναζε, έκλαιγε, παρακαλούσε. Ή έξοδος καιγότανε και δε μπορούσε να βγεί. Κι αυτή και το μωρό της ήσαν καταδικασμένοι.

Όλοι της έδιναν θάρρος από κάτω. Όλοι έδειχναν την αγανάκτησή τους γιατί δεν βρισκόταν ένα μέσο να σωθούν. Μά κι όλοι φρόντιζαν να στέκουν σ' απόσταση από τις φλόγες...

Το θέαμα ήταν τραγικό. Μ' όλο που ή βροχή έφευγε άσταμάτητα, δεν άρκούσε για να δαμάσει τις άπληστες φλόγες. Θα καιγόντουσαν λοιπόν ζωντανοί δυο άνθρωποι, μιά γυναίκα κι ένα μωρό;

Κάποια κίνηση ανάμεσα στον κόσμο, κάποιοι ψιθυροί και σε μιά στιγμή ξεπετάγονται δυο μουσκεμένοι άντρες και στο κενό που σχηματίζονταν ανάμεσα στον κόσμο και το σπίτι κοινοστάθηκαν ό ένας άπέναντι στον άλλο. Κοιτάχτηκαν κατάματα χωρίς να βγάλουν λέξη. Ύστερα γύρισαν προς το μέρος μου (φαίνεται πως με είχαν προσέξει) σαν στο πρόσωπό μου να έβλεπαν τον κρίκο που ένωσε το παρελθόν με το παρόν, και μισοσήκωσαν κι οι δυο το χέρι τους. Μ' έναν κόμπο στο λαιμό σήκωσα κ' έγω το δικό μου. Γύρισαν άπότομα και χίμηξαν μέσα στην καπνισμένη είσοδο.

Ήσαν οι δυο «δειλοί»! Με μιάς ή φασαρία σταμάτησε. Το συγκεντρωμένο πλήθος κρατούσε λές και την αναπνοή του. Άκόμη κ' ή καταδικασμένη γυναίκα, έχοντας σφιχταγκαλιασμένο το άτυχο μωρό της έπαψε να θρηνεί. Άρχισε να έλπιζει... Δυο-τρεις Ίταλοι καραμπινιέροι, που χάεαν πιο πέρα, έβλεπαν ξανά σε δράση την ήρωική γενιά που τους τσάκισε στη Βόρειο Ήπειρο. Άπ' όλους τους θεατές της τραγικής σκηνής μόνον ένας ήταν σε θέση να εκτιμήσει το θαύμα που γινόταν εκείνη τη στιγμή — έγω.

Λίγα λεπτά αργότερα ξεπρόβαλαν στο δρόμο δυο κινούμενοι όγκοι τυλιγμένοι στους καπνούς. Οι δυο «δειλοί» ξαναγύριζαν με το πολύτιμο φορτίο τους. Άλλά δεν ξέρω τί λέω. Δειλοί μπορεί να ήμαστε όλοι όσοι οστέκομαστε απ' έξω απ' τη ζώνη άσφαλείας κι όχι αυτοί που μόλις ξεπετάχτηκαν απ' το φλεγόμενο σπίτι. «Μπράβο, λεβεντόπαιδα». «Γεια σας, παλληκάρια», έβασπε το πλήθος συγκινημένο. Πού νάξεραν... Μερικοί έτρεξαν να τους βοηθήσουν να βγάλουν τα πανωφόρια τους που κρέμονταν κουρέλια μισοκαμένα. Είχαν πάθει εγκαύματα, άλλ' όχι πολύ σοβαρά. Ή βροχή, που τους είχε μουσκέψει στο δρόμο, τους έσωσε.

Ξάφνου οι φωνές του πλήθους κόπηκαν σαν από μιά πελώρια σπαθιά, ενώ εκείνοι που περιποιόνταν και χάρειναν τους δυο ήρωικούς νέους μέριαζαν μηχανικά. Λίγο πιο πέρα ολόρθη με τα μάτια στηλωμένα στους σωτήρες της στεκόταν ή μάνα. Ήταν νέα κι ο-

μορφή, αλλά τραγικά μεταμορφωμένη. Κουρέλια τα φουστάνια της, χέρια και πρόσωπο μισομαυρισμένα, μαλλιά άνακατωμένα, μισοκαμένα. Ή άγρια έκφραση του προσώπου της είχε ωστόσο άρχισεί να γλυκαίνει κάτω. Με το μωρό στην άγκαλιά προχώρησε προς το μέρος τους παραπατώντας. Φτάνοντας έμπρός τους λύγισε τα πόδια της κι έπεσε στα γόνατα με άναφυλλητά. Όλες οι γυναίκες που έτυχε να είναι γύρω, ακόμη και μερικοί άνδρες, έδάκρυσαν.

— Είσαστε δυο άγγελοι... Εύτυχισμένες οι μάνες που σ' έγέννησαν... Πώς να ξεπηλήρωσω αυτό που κόματε για μένα και το παιδί μου;... Θα προσεύχωμαι για σ' όλη μου τη ζωή, είπε τρέμοντας από τη συγκίνηση.

Τα δυο παλληκάρια σκίψανε άμέσως και τη βοηθήσαν να σηκωθεί. Το παχουλό χεράκι του μωρού τεντώθηκε και τους χάρεινε τα πονεμένα πρόσωπά τους. Σε λίγο έφτασε ένα νοσοκομειακό άυτοκίνητο και τους παρέλαβε όλους. Το βλέμμα και των δυο τους, όπως άνέβαιναν στο άυτοκίνητο, συνάντησε το δικό μου. Ήταν όμως τώρα καθαρό και περήφανο. Με χέρια και πρόσωπα τυλιγμένα με άσπρους επίδεσμους τους ξάπλωσαν σε διπλάνα κρεβάτια. Ένας παρατηρητής θά έβλεπε σε λίγο δυο άπ' τα άσπροδεμένα χέρια να σμίγουν σε μιά θερμή χειραγία, ενώ τα μάτια τους, που μόλις φαίνονταν άνάμεσα άπ' τους επίδεσμους, συναντιόντουσαν δακρυσιμένα... Μες στις φλόγες που λίγο πριν είχαν άψηθήσει, είχε σβήσει ή ντροπή του παρελθόντος. Είχαν ξαναγεννηθή...

Καταλαβαίνω πως δε μπόρεσα ν' άποδώσω άρκετά ζωντανά το δράμα αυτών των δυο νέων. Καλά - καλά δεν είμαι βέβαιος αν σ' έπεισα πως το έπεισόδιο της πυρκαγιάς ήταν άρκετό σαν έξιλείωση άπό το ντροπιασμένο παρελθόν τους. Άλλά κι αν ακόμη δεν ήταν, ή είδηση, που διάβασα στις έφημερίδες λίγο μετά την άπελευθέρωση, ότι μόνον τους έξι-λεώνει, αλλά και τους τοποθετεί στέρεα στο βάθρο του ήρωα. Κρατώ ακόμη το άπόκομμα της έφημερίδας και σ' ό το αντίγραφο: «Η Βασιλική Κυβέρνησις της Μεγ. Βρεταννίας, κατόπιν προτάσεως του Βρεταννικού Γεν. Επιτελείου Στρατού, έχει την τιμήν όπως χορηγήσει το παράσημον άνδρείας και διακεκριμένων πράξεων εις τας οικογενείας των Α.Κ. και Δ.Η., ίδρυτών και άρχηγών όμάδος άντιστάσεως τελούσης υπό τας άμέσους διαταγάς της Άνωτάτης Συμμαχικής Διοικήσεως. Αι ύπηρεσίαι τας οποίας τα δυο αυτά τέκνα της Ελλάδος προσέφερον, ύπηρεσαν άνεκτιμήτου αξίας διά την συμμαχικήν ύπόθεσιν, πράγμα διά το όποιον ή Πατρίς και αι οικογένειαι των δυο ήρώων δύνανται και πρέπει να είναι υπερήφανοι. Ούτοι έπασαν ήρωϊκώς μαχόμενοι εις συμπλοκήν μετά των στρατευμάτων Κατοχής εν Άθήναις τον Αύγουστον του έτους 1944. Η Μεγ. Βρεταννία και ολόκληρος ό έλεύθερος κόσμος τους εύγνωμονούν.»

Αυτό ήταν το ένδοξο τέλος των δυο ήρώων μας. Άρχισαν την πολεμική τους ζωή σαν θύματα του φόβου και την τελείωσαν σαν ήμιοι. Γλύτωσαν στη Βόρειο Ήπειρο το Ίταλικό βόλι στην πλάτη και το φαγαν στην ήρωική Πατρίδα τους, μα κατάστηθα... Πέθαναν σαν άντρες. Πέθαναν σαν Έλληνες.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Α. ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

«Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΚΙ Ο ΚΟΠΟΣ ΤΗΣ»

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

Ο τρύγος των άμπελιών ήταν για μας, τα παιδιά που είχαμε άμπέλια, ή πιο άγαπημένη μας διασκέδαση. Πριν μερικές εβδομάδες, άρχιζαν οι προετοιμασίες για το καθάρισμα και το μουσκεμα των «βαγετιών», όπως τα λέγαμε, το μούσκεμα της μεγάλης κάδης, όπου βάζαμε όλο το μούστο με τα τσίπουρα, για να βράση. Κι όταν άρχιζε ο τρύγος, πηγαينوερχόμασταν με τα κάρρα, που κουβαλούσαν άπό το άμπέλι τον μούστο μέσα σε μεγάλα άσκιά.

Στο άμπέλι, έβλεπε κανείς ένα μεγάλο σωρό σταφύλια, άπ' όλες τις ποικιλίες: άσπρα, κοκκινέλια και μαύρα, που τα έριχναν κατόπι με τα καλάθια στο ποδόχι, όπου ο πατητής τα πατούσε με τα πόδια του. Κατόπι βάζανε τον μούστο στα άσκιά.

Την ίδια εποχή κόβαμε τις «κρεμαντζάλες», κλωνάρια άπό τα κλήματα, με δυο - τρία τσαμπιά το καθένα, που τα κρεμούσαμε στο ύπγειο και μ' αυτά περνούσαμε πολλές φορές ως τα Χριστούγεννα.

Το ίδιο κάναμε και με τα άχλάδια τα χειμωνιάτικα, και τα ρόδια, άπό τα όποια είχαμε στο άμπέλι μας.

Το πιάσιμο των πουλιών με τις άξόβεργες ήταν ένα άπό τα άγαπητά μας παιχνίδια. Κάθε χειμώνα, όταν ήταν γιορτή, ή τις Κυριακές, μετά την έκκλησιή πηγαίναμε στα χωράφια γύρω στο Άγρίνιο και στήναμε «άγκουρτσές», ένα είδος γαϊδουράγκαθου σε σχήμα μικρού ξε-

ροού θάμνου, με κανονικά κοντά κλωνάρια, που κατέληγαν στην άκρη, όπου ήταν ο καρπός, και γύρω είχαν όλο άγκάθια. Πάνω στ' άγκάθια αυτά, όπου πήγαιναν να κάτσουν οι καρδερίνες - τα γαρδέλια - για να φάνε τον καρπό, στήναμε τις άξόβεργες, μικρά ξυλάκια αλειμμένα με λυωμένο άξό, που τον μαζεύαμε άπό τους ίδιους θάμνους. Όταν τα πουλιά καθόνταν, κολλούσαν τα φτερά τους και δεν μπορούσαν πια να πετάξουν.

Για να ξεγελιούνται οι καρδερίνες, δένουμε τις άγκουρτσές σε καλάμια, για να γίνουν πιο ψηλές, κι άπό κάτω βάζαμε ένα κλουβί, όπου ήταν μιά καρδερίνα που κελαιδούσε, γιατί έρχονταν στο Άγρίνιο οι χωρυφή του θάμνου δένουμε μιά άλλη

καρδερίνα, όχι ζωντανή, βαλσαμωμένη. Αυτή ήταν ο «πλάνος».

Έπειδή τον ίδιο καιρό ύπηρεζαν κι άλλες άγκουρτσές, που τις έβραζαν άλλα παιδιά, όταν άκούσαμε να περνούν τα γαρδέλια μ' έπιανε μεγάλη άγωνία σε τίνος άγκουρτσά θα πάνε να καθήσουν. Την ώρα που καθόνταν πάνω στις άξόβεργες δεν παίρναμε ούτε άναπνοή, ώπου να δούμε το άποτέλεσμα, και μόλις βλέπαμε πως έπεφτε κανένα, τρέχαμε να το μαζέψουμε γρήγορα, γιατί όταν τ' άλλα γαρδέλια που έρχονταν έβλεπαν κίνηση έφευγαν άμέσως.

Η συγκίνηση ήταν ακόμη πιο μεγάλη ώπου να δούμε αν ή καρδερίνα που πιάσαμε ήταν νέα ή γέριχη «ακαγιάρα», όπως λέγαμε τις γέριχες. Αυτό το διακρίναμε άπό το κόκκινο χρώμα που είχαν στο κεφάλι. Όταν ήταν ξεθωριασμένο και με μικρά σταχτιά σημάδια, ή καρδερίνα ήταν καγιάρα και δεν λαλούσε: γι' αυτό και την αφήναμε να φύγει, εκτός αν είχαμε άνάγκη άπό «πλάνο», όπότε την χρησιμοποιούσαμε γι' αυτόν τον σκοπό. Όταν πάλι το χρώμα ήταν ζωηρό κόκκινο, αυτό σήμαινε πως το γαρδέλι ήταν νέο, κι αν είχε και μικρά μαύρα κουκιδάκια πάνω στο κόκκινο, τότε πια ήταν άπό τα «σημαδιακά» γαρδέλια, που κελαιδούσαν καλύτερα κι άπό καναρίνια, γιατί το κελαιδίό τους, ή, όπως το λέγαμε, το «φριτζέρισμά» τους είχε μεγαλύτερη ποικιλία.

Έτσι, κρατούσε ο καθένας μας άπό ένα - δυο πουλάκια για το κλουβί ως τον άλλο χρόνο: ή και περισσότερα, όταν κελαιδούσαν καλά, και τα περιποιόμασταν μόνον μας με κανναβούρι, που ήταν ή τροφή τους. Όσα μας περισσεύαν τα χαρίζαμε.

Αυτά ήταν τα παιχνίδια μας τότε, αυτά που έπαιζα κι έγω ως ήλικία δώδεκα ετών περίπου, που πήγα στη δουλειά. Ύστερα άρχισε ή βιοπάλη, που δεν μου άφηνε πια την ευκαιρία να παίζω, παρά μόνο στις σπάνιες μεγάλες γιορτές. Γιατί τότε τα μαγαζιά ήταν άνοιχτά τις Κυριακές και μάλιστα τη μέρα κείνη γινόταν το πιο πολύ «νταραβέρι», γιατί έρχονταν στο Άγρίνιο οι χωριάτες να ψωνίσουν.

(Απόσπασμα)

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Του Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΜΕ ΤΗΝ ΠΛΟΥΣΙΑ και γόνιμη φαντασία τους οι Έλληνες έδημιούργησαν υπέρτερα όντα, τους θεούς. Οι θεοί κυβερνούσαν τις πράξεις και τις βουλές των ανθρώπων. Έπλασαν, δηλαδή, θρησκείαν και καθιέρωσαν λατρείαν, προς τόν σκοπόν να διαπαιδαγωγήσουν και να έναρτοποιήσουν τους ανθρώπους και, ευρύτερα, τόν άνθρωπον.

Ός τόσον ή μυθολογία των Αρχαίων Ελλήνων σε σύγκριση με τις ξένες μυθολογίες πλεονεκτούσε για την ωραιότητα και την σημασιολογικήν αξία των διηγήσεων. Μαζί μάλιστα με τόν πλούτο και τη χάρη των μύθων και κάτω απ' αυτούς επισημαίνονται και ή γνώση της πολιτικής και θρησκευτικής καταστάσεως των. Χάρης στη μυθολογία επιτυγχάνεται ή κατανόηση του αρχαίου βίου και των κυρίων αιτίων της ακμής του αρχαίου Έλληνικού πολιτισμού.

Από τρία στοιχεία προέκυψεν ό κόσμος, σύμφωνα με όσα υποστηρίζει ό Ήσιος: τό Χάος, τη Γαία και την Άγάπη. Τούτη ζωογονεί τά δυό πρώτα στοιχεία, από τά όποια παράγονται τά πάντα. Τό χάος γεννάει τόν Έρεβο και τη νύχτα και από την ένωση τους ξεπηδούν ό Αϊθέρας και ή Ήμέρα.

Διαποτισμένη ή Γη από μία άπέραντη άγάπη γεννάει τόν Ουράνο. Έξακολουθεί ό σάλος των μεταβολών. Την έξουσία παίρνει ό Κρόνος. Η νύχτα γεννάει τό θάνατο, τόν ύπνο, τίς μοίρες, τη Νέμεση, την άπάτη, την φιλότιμη, τό γήρας και την Έριδα. Από την Έριδα γεννιέται ό πόνος και οι μάχες. Τέλος γεννιέται και ό Ζεύς, ό όποιος έγινε πατέρας όλων των θεών και των ανθρώπων. Τό όπλο του ύπάτου αυτού θεού είναι ό κεραυνός. Τούτο τόν κάμνει άήττητον και παντοδύναμον. Ουγατέρες του Διός ήταν ή σοφή Άθηνά και οι τρεις Μοίρες (Κλωθώ, Λάχεσις και Άτροπος). Οι Μοίρες είχαν έν λευκό την έντολην και την άδειαν να μοιράζουν τά καλά και τά κακά στους ανθρώπους. Με την Εύρυνόμην, θυγατέρα του Ώκεανού, εγέννησε τίς χάριτες (Άγλαϊαν, Εύφροσύνην και Θάλειαν). Θεές και θνητές γυναίκες του κατά διαστήματα ήσαν ή Νιόβη, ή Δανάη, ή Δήμητρα, ή Λητώ, ή Άλκμήνη, ή Λήδα κ.λ.π. Η Λήδα υπήρξεν ή μητέρα της ωραίας Έλένης και των Διοσκούρων (Πολυδεύκης - Κάστωρ) κ.λ.π.

Στην κορφή του Όλύμπου ήσαν τά παλάτια των θεών. Τό πρώτο παιδί του Δία ήταν ή Άθηνά, σοφή και παρθένα. Η θεά αυτή, που γεννήθηκε από τό κεφάλι του Δία, άφού πρώτα του τό άνοιξε ό Ήφαιστος με κοφτερό πέλεκυ, πήρε τό όνομα Άθηνά.

Οι σπουδαιότεροι θεοί ήσαν οι έξης:

Άπόλλων: έξαισιον τέκνον του Διός από την Λητώ. Ήταν θεός του φωτός. Άδελφή του ήταν ή Άρτεμις, ή θεά του κυνηγιού. Ιδιαίτέρως όλως ήσαν και θεός της Ποιήσεως και για τούτο προήδρευε των έννέα Μουσών με την όνομασία: Μουσηγέτης. Πολλά όνόματα του είχαν άποδοθή: Πύθιος, Κισθαρώδης, Λοξίας, Φοίβος, Λύκιος κ.λ.π.

Είς την αίσθητικήν παριστάνεται ως ωραιότατος νέος, διαφωστέφης, κρατώντας λύραν και γεμάτος γοητεία και εύαισθησία.

Άρτεμις: Άδελφή του Άπόλλωνα, κατά μία ήμέρα μεγαλύτερή του. Άλλα όνόματά της ήσαν: Φοίβη, Έκάτη κ.λ.π. Ήταν σκληρή και τιμωρούσεν άυστηρά όσους την έβλαφταν ή της άναβαν τη ζήλεια. Ετιμώρησε την Νιόβη γιατί προσέβαλε τη μητέρα της. Η τιμωρία ήταν συντριπτική: Τόξευσε και σκότωσε τά θήλεια της έχθρας της με πείσμα άνελέγτο. Τά διάφορα όνόματά της ήσαν: Άγροτέρα, Ιοχέαιρα, Λυσιζώνη, Ήγεμόνη, Καρυάτις κ.λ.π. Παρασταίνεται με κοντό φουστάνι και με τη φαρέτρα στον ώμο της, γεμάτη από βέλη. Διάσημοι γλύπται, όπως ό Πραξίτέλης, ό Σκόπας, ό Κηφισόδοτος και έπιφανείς ζωγράφοι, όπως ό Άπελλής, ό Νικόμαχος κ. ά. την ύλοποίησαν και την παράστησαν κυνηγόν που σέρνει από τά κέρατα την έλαφον.

Ό Ήφαιστος. Γιός του Δία και της Ήρας και θεός του πυρός έκανε ό,τι κάνει ένας σιδεράς σήμερα. Όλοι οι θεοί του έκαναν παραγγέλεις και του ήσαν υπόχρεοι. Κρεβάτια, άσπίδες, ό,τι σκάρωνε ήσαν καλλιτεχνικά άριστουργήματα. Η εργατικότητα του ήταν άσύγκριτη. Κάποτε που έπεσε στη θάλασσα τόν περιμάζεψαν οι θυγατέρες του Ώκεανού και της Τηθύας, ή Εύρυνόμη και ή Θέτιδα, οι όποιες και τόν άνάθρεψαν. Έκεί παρέμειναν σε ύποβρύχια σπήλαια και άσχολούνταν με την χαλκευτικήν τέχνην, που αυτός έτελειοποίησε. Η πρώτη του φροντίδα ήταν να κατασκευάση υπέρκομψα κοσμήματα, τά όποια από εύγνωμοσύνη τά έχάρισε στis

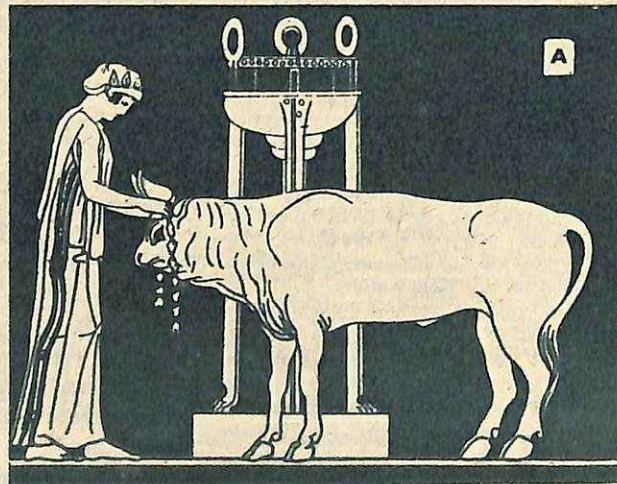
νύμφες του Ώκεανού. Η άπαράμιλλη τέχνη του τόν έκανε επιθυμητόν στον Όλυμπον. Εκεί κατετάγη ως ένας από τους δώδεκα θεούς. Ό Ήφαιστος άγαπούσε πολύ την μητέρα του Ήραν και έτόλμησε να παρέμβη κάποτε σε μία φιλονεικία του άνδρoγύνου, του Δία και της Ήρας. Τότε ό όργιλος Ζεύς τόν άρπαξε και τόν έσπρωξεν. Ήταν μάλιστα παρήγορον, γιατί στη Λήμνο τόν δέχτηκαν με ένθουσιασμό. Οι παλαιοί κάτοικοι Σίντιες τόν ύποδέχτηκαν με πολλήν συγκίνησιν, γιατί τόν έκτιμούσαν. Είχεν άρχισει να δουλεύει δημιουργικά, όταν τόν αναζήτησαν από την κορφή του Όλύμπου. Έκήρυξαν εκεί επανάστασιν οι θεοί, έπειδή ήθελαν έξυπνηρετήσεις από τόν Ήφαιστον. Ό Ζεύς τόν επανέφερεν εύχαρίστως. Περιλάμπρα ήσαν τά άνάκτορα που έφτιαξε και χάρισε στο Δία. Επίσης τό σκήπτρον του βασιλιά πατέρα των θεών και των ανθρώπων. Έφτιαξε και πολλά άλλα κοσμήματα για θεούς και για άθάνατους ήρωες, όπως τό σπαθί του Πηλέα, τό περιδέραιο της Άρμονίας, τό στέφανο της Άριάδνης, τη λάρνακα του Εύρυπύλου, τά όπλα του Αινεία και ένα σωρό άλλα δώρα. Καθυποχρεωμένοι οι πιο διαλεχτοί θεοί και οι πασίγνωστοι ήρωες ζητούσαν να τόν βοηθήσουν και να τόν πλαισιώσουν.

Ό Ζεύς δέν ήταν άχάριστος. Έτσι από εύγνωμοσύνη και για να ήσυχάσουν οι θεοί και οι μεγάλοι ήρωες, που ταράσσονταν από τά μάγια, τίς χάρες και τη σωματική τελειότητα της θεάς Άφροδίτης, την ένύμφευσε με τόν Ήφαιστο.

Όταν ή Άφροδίτη αναδύθηκε, ή Άμφιρίτη, ή σύζυγος του Ποσειδώνα, πρόσφερε ωραιότατη κογχύλη, έτοιμη για τό ταξίδι στη θάλασσα. Ό Ζέφυρος ύποχρεώθηκε να κυβερνήση την τεράστια κογχύλη. Έτσι, με τό φυσικό αυτό μέσο έφτασε στην Κύπρο. Έκτοτε λέγεται ΚΥΠΡΙΣ.

Η Άφροδίτη τάραξε τη συλλογή και την καρδιά πολλών και ποικίλων θεών και ανθρώπων. Ό Άρης, ό Διόνυσος, ό Έρμης, ό Άδωνις, ό Άγχίσις, ήσαν, τότε ό ένας, τότε ό άλλος, κυρίαρχοι στις σκέψεις της. Η μεγάλη της άδυναμία όμως ήταν ό Άδωνις, ό εκπρόσωπος του κάλλους. Τούτον έμπροστά στα μάτια της κατεσπάραξε ένας άγριος κάπρος. Η θεά ήταν άπαρηγόρητη. Πολύς γυναίκες σε διάφορα μέρη έτελούσαν προς τιμήν της τά Άδωνεία. Ήταν μία έορτή που δέν παίρναν μέρος οι άνδρες. Προσαγορεύεται: Άναδυομένη, Ούρανία, Πασιφάη, Ποντία, Λιμενία, Παφία, Έφεσία, Κνιδία, Κύπρις κ.λ.π. Την παρακολουθούν οι Χάριτες και οι Ώρες. Πολλές φορές συνοδοί της ήσαν ή Εύδαιμονία, ή Εύκλεια, ή Παιδεία, ό Πόθος, ό Ίμερος, ό Διόνυσος, ό Υμέναιος κ.λ.π.

Πολλά έχουν γραφτή για τόν κεστό της Άφροδίτης. Όταν τόν φορούσε ένέπνεε τόν έρωτα όπου ήθελε. Έτσι τόν κεντητόν αυτόν ιμάντα, τόν δανειζόταν και ή Ήρα, όταν ήθελε να φέρη κοντά της τόν άπιστον σύζυγον της Δία. Οι θούσιες ειδικώς για αυτήν την θεά ήταν ως επί τό πλείστον στεφάνια και εύώδη άρώματα. Τά άγαπημένα της λουλούδια ήσαν ή μυρσίνη, τό ρόδον, ό μήκων και άλλα. Καρπός τό μήλο, που θύμιζε τό δοθέν σ'αυτήν μήλον του Πάριδος.

Η ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΤΥΦΩΝΟΣ ΜΠΕΤΣΥ ΕΙΣ Ν. ΟΡΛΕΑΝΗΝ

[Συνεργάτης τακτικός του Ε.Ε.Σ.Ν. κατά τά έφηβικά του χρόνια ό Κ. Κ. Π. Γεωργούντζος, έρχεται τώρα, ώριμος πιά έπιστήμων, να συνεχισή την πνευματική του προσφορά, άρχίζοντας από μία συγκλονιστική περιγραφή της θεομηνίας που έπληξεν έσχάτως την Ν. Όρλεάνην. Σ.Σ.]

Πέμπτη, 9η Σεπτεμβρίου 1965

ΑΠΟ ΗΜΕΡΕΣ τώρα παρακολουθούσαμε τόν κυκλώνα Μπέτσιν αλλά δίχως ενδιαφέρον διότι ήταν μακριά. Άρχισε κοντά στο Puerto Rico, άνέβηκε κατά πάνω και όλοι νόμιζαν ότι φεύγει από την ξηρά για τη θάλασσα. Ξαφνικά άλλαξε πορεία, κατέβηκε, πέρασε από τάς Bahamas, μεταξύ Florida και Cuba, και, μόλις έφθασε στον κόλπο του Μεξικού, πήρε καινούργια δύναμη και αύξησε ταχύτητα από 10 - 11 μίλλια την ώρα σε 17 - 18 μίλλια. Τελικά άλλαξε πορεία και τώρα έρχεται κατ' ευθείαν στην Νέα Όρλεάνη.

Κανείς δέν τό περίμενε και όλες οι προετοιμασίες άρχισαν πολύ άργά, σήμερα τό μεσημέρι, όταν πλέον είχε πάρει σαφή πορεία προς Νέαν Όρλεάνη. Μέχρι τό μεσημέρι είχαμε λακάδα και μία άνευ προηγουμένου ήσυχία και καλοκαιρία. Σιγά - σιγά άρχισε να χειροτερεύη και κατά τίς 5, μόλις γύριζε σπίτι, άρχισαν οι πρώτοι άνεμοι να έρχονται. Τώρα έξω ό άνεμος είναι πάνω από 60 - 70 μίλλια την ώρα. Θεομηνία έξω. Κάτι τό τρομακτικό. Κατά τους ύπολογισμούς είναι ένας από τους μεγαλύτερους κυκλώνες. Έχει διάμετρο 500 - 600 μίλλια. Οι άνεμοι γυρίζουν γύρω - γύρω από τό κέντρον. Στην περιφέρεια είναι άσθενείς άρχίζουν από 10 - 20 μίλλια και όσο πλησιάζει τό μάτι αυξάνουν στο μάξιμουμ 120 έως 140 μίλλια την ώρα. Στο κέντρον επικρατεί ήσυχία και ήρεμία. Μόλις περάση τό κέντρον ακολουθούν άνεμοι αλλά έντελώς άλλης κατευθύνσεως. Υπολογίζεται ότι τό κέντρον του κυκλώνος θα περάσεί ανατολικώς της Νέας Όρλεάνης. Ήταν κάτι τό άπρόβλεπτο, κανείς δέν περίμενε ότι θα έλθη κατά έδω. Κάτι άλλο: αυτός κρατάει τώρα πάνω από δέκα ήμέρες και είναι φανταστικών διαστάσεων. Ήδη ό άνεμος έχει φθάσει τα 80 μίλλια την ώρα και τά νερά ανατολικώς της Νέας Όρλεάνης έχουν άνεβή 10 πόδια. Τό κέντρον είναι τώρα (7.15 μ.μ.) 150 μίλλια μακριά από τη Νέα Όρλεάνη. Πολλοί δρόμοι έχουν κλεισθή από δένδρα που έχει ρίξει ό άνεμος.

Παρασκευή, 10η Σεπτεμβρίου 1965

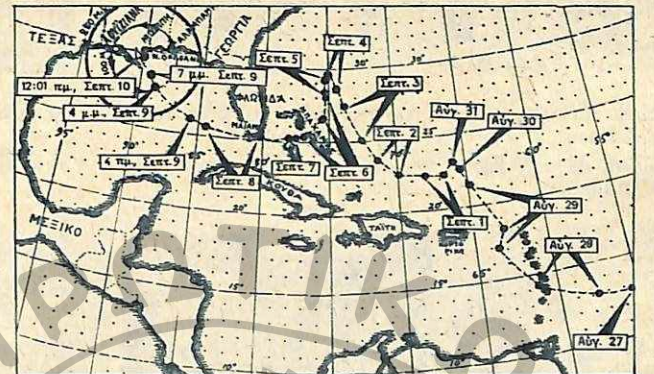
Τώρα Παρασκευή πρωί είμαι άπομεμονωμένος από όλο τόν άλλο κόσμο και σās γράφω τό τί έγινε.

Η «Μπέτσιν» άρχισε να εμφανίζεται χθες κατά τίς 6 μ.μ. και κατά τίς 7 τό βράδυ ό άνεμος είχε άνέβει πολύ. Καταιγίδες συνεχίστηκαν μέχρι τη 1 τό πρωί, όπότε ήλθε τό κέντρον του κυκλώνος και είχαμε νηνεμία για μία ώρα. Μετά ήλθε ή ούρά του κυκλώνος και άκόμη τώρα πρωί έχομε τά ύπολείμματα.

Η πόλις μοιάζει με πεδίο μάχης. 90 τοίς εκατόν τό ήλεκτρικό έχει κοπή. Καλώδια, κολώνες στους δρόμους, κανέναν δέν ξέρει από πού να άρχισή τίς έπισκευ-

ές. Τη μεγαλύτερη ζημιά έχουν πάθει οι βιτρίνες. Σχεδόν όλες οι βιτρίνες έχουν σπάσει και ή πόλις είναι γεμάτη τζάμια, πέτρες και κομμάτια από δένδρα. Έδώ γύρω - γύρω από τό σπίτι μου όλα τά δένδρα είναι ξεριζωμένα, κομμένα, διαστρεβλωμένα. Δέκα αυτοκίνητα και μαζί και τό δικό μου στην σειρά όπως ήταν παρακασμένα έχουν σπασμένο τό πίσω τζάμι. Ποιός ξέρει, κάποιο κύμα υπεριοψέως ή ύποψέως θα πέρασε τη νύκτα και κυριολεκτικά συνέτριψε τά τζάμια. Αν είναι ή μόνη ζημιά θα είμαι ευχαριστημένος...

Εδνυχώς έδω την μόνη καταστροφή που είχαμε, είχαμε από τόν άνεμο. Στην άλλη μεριά της Νέας Όρλεάνης, κοντά στην λίμνη, όλοι οι κάτοικοι άφησαν τά σπίτια γιατί πλημμύρισε ή περιοχή. Χιλιάδες άνθρωποι άφησαν τά σπίτια τη νύκτα, δίχως ήλεκτρικό, με καταγίδα, συνωστισμό στους δρόμους κλπ. Όλη τη νύκτα οι σειρήνες συνεχώς σφύριζαν και μαζί με τόν θόρυβο της καταγίδος αποτελούσαν πραγματικά μακάβρια συνανλία.

Σάββατον, 11η Σεπτεμβρίου 1965

Την Παρασκευή - έχθες - κάθησα όλη την ήμέρα στο δωμάτιό μου. Όλη την ήμέρα έβρεχε και φύσαγε. Τό αυτοκίνητό μου είχε πλημμυρίσει μέσα νερό. Τό βράδυ πήγα στο νοσοκομείο. Έχει φοβερές ζημιές, ιδίως στα τζάμια. Είχαμε λίγη δοάσι. Μας έφεραν μια άσθενη με τό ελικόπτερο και την ώρα που προσγειωνόταν τό ελικόπτερο κόπηκε τό φώς και δέν έβλεπε πού να προσγειωθή. Έτσι έφυγε και έκανε μια βόλτα για 5 λεπτά όποτε ήλθε πάλι τό φώς και προσγειώθηκε.

Σήμερα βγήκα έξω για λίγο. Τρομερή καταστροφή. Τώρα μόλις άνοίγουν τούς δρόμους που οι περισσότεροι είναι κλεισμένοι από ριγμένα δένδρα και γεμάτοι καλώδια. Κάπου 200.000 τηλέφωνα είχαν σταματήσει να λειτουργούν. Μέχρι τώρα επιδιώρρωσαν 80.000. Έχουν έλθει μηχανικοί, συνεργεία κλπ. από όλες τίς γειτονικές πολιτείες. Η Άρνίτα με τόν Νώριο πάθαν καταστροφές άνευ προηγουμένου. Ό άνερας πήρε όλη τη σκεπή και τό σπίτι πλημμύρισε. Χαλιά, στρώματα, ρούχα, έπιπλα, κουρτίνες, όλα χάλασαν.

(Συνέχεια στη σελίδα 29)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Χαμοκεράσων Δράμας. Περιποίησης σχολ. κήπου.
Juniors of Elem. School Chamokerason Drama in their school garden.

Ε.Σ.Ν. 11ου Δημ. Σχολ. Ν. Ίωνίας 'Αθηνών με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of 11th Elem. School N. Ionia Athens with gifts for indigents.

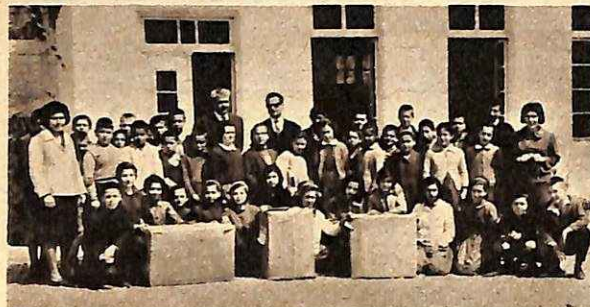
Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Νεαπόλεως Πελοποννήσου. Δενδροφύτευσις.
Juniors of Elem. School Neapolis Peloponnessus. Planting trees.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Κουφαλίων Θεσ/νίκης. Δενδροφύτευσις.
Juniors of Elem. School Koufalia Salonica. Planting trees.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Βασιλικών Λέσβου. 'Ανοικοδόμησις.
Juniors of Elem. School Vassilika Lesvos. Reconstruction.

Ε.Σ.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Λεωνιδίου με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of 2th Elem. School Leonidion with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. 42ου Δημ. Σχολ. 'Αθηνών. Δενδροφύτευσις.
Juniors of 42th Elem. School Athens. Planting trees.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Βασιλοχωρίου Μακεδονίας με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of Elem. School Vafiochorion Macedonia with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Τεμενής Πελοποννήσου. Περιποίησης σχολ. κήπου.
Juniors of Elem. School Temeni Peloponnessus in their school garden.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. 'Ελαιχωρίου Παγγαίου. Καθαρίσ-
της κοιν. χώρου.
Juniors of Elem. School Eleochorion Macedonia cleaning auxiliary rooms.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μουσάτων Κεφαλληνίας με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of Elem. School Moussata Kefallinia with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μοναστηρακίου Δράμας. Βοηθούν
εις κοινοτικά έργα.
Juniors of Elem. School Monastirakion Drama offering service to their village.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. 'Ελευθεροχωρίου Κιλκίς. Δενδροφύτευσις.
Juniors of Elem. School Eleftherochorion Macedonia. Planting trees.

Ε.Σ.Ν. 6ου Δημ. Σχολ. Ξάνθης. Πρώται Βοήθειαι.
Juniors of 6th Elem. School Xanhi rendering Fis Aid.

Ε.Σ.Ν. 5ου Δημ. Σχολ. Αγίου Αιγιαλείας με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of 5th Elem. School Aigion with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Παναγίας Παραμυθίας. 'Ανοικοδόμησις.
Juniors of Elem. School Panagia Paramythia. Reconstruction.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Πασάρων Ρόδου. Περιποίησης σχολ. κήπου.
Juniors of Elem. School Passari Rhodes in their school garden.

Ε.Σ.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Λεβαδείας με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of 1th Elem School Levadia with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Κίτρους Πιερίας με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of Elem. School Kitros Pieria with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Φιλιατών με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of 2nd Elem. School Filiates with gifts for indigents.

ΚΙΝΗΣΙΣ - ΔΡΑΣΙΣ ΕΛΛΗΝ. ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ Ε.Ε.Σ.

Ο Σταθμός Πρώτων Βοηθειών του Έλληνικού Έρυθρου Σταυρού εξυπηρετεί κατά τό τελευταίον τρίμηνον 30.201 ασθενείς και τραυματίας εκ των οποίων 3.387 εξηκριβωμένοι περιπτώσεις ήσφαλισμένοι Ι.Κ.Α.

Α' ΙΟΥΝΙΟΣ

Οι εξυπηρετηθέντες κατά κατηγορίας έχουν ως εξής:

α) Τραύματα, κατάγματα κ.λ.π. 4.677
β) Παθολογικά νοσήματα 3.305, γ) Λοιπαι περιπτώσεις (δηλητηριάσεις, εγκαύματα, μέθη κ.λ.π.) 1.281.

Χαρακτηριστικά περιπτώσεις:

Δηλητηριάσεις τροφικά, φαρμακευτικά κ.λ.π. 150 Καρδιολογικά νοσήματα 288, Λοιμώδη νοσήματα 39, Έγκαύματα 152, Μέθη 39, Ήλεκτροπληξία 15.

Παροχή διά του άσυρμάτου αιτηθεισών οδηγίων εις ποντοπόρα πλοία δι' άσθενούντα μέλη των πληρωμάτων των 24. Τό Κέντρον Αιμοδοσίας παρέσχε δωρεάν δι' άπόρους φιάλας αίματος 542.

Β' ΙΟΥΛΙΟΥ

α) Τραύματα, κατάγματα κ.λ.π. 5.403
β) Παθολογικά νοσήματα 3.480, γ) Λοιπαι περιπτώσεις δηλητηριάσεις, εγκαύματα, μέθη κ.λ.π. 1.923.

Χαρακτηριστικά περιπτώσεις:

Δηλητηριάσεις τροφικά, φαρμακευτικά κ.λ.π. 142, Δηλητηριάσεις διά μονοξειδίου 1, Καρδιολογικά νοσήματα 333, Λοιμώδη νοσήματα 21, Έγκαύματα 181, Μέθη 25, Ήλεκτροπληξία 7.

Παροχή διά του άσυρμάτου αιτηθεισών οδηγίων εις ποντοπόρα πλοία δι' άσθενούντα μέλη των πληρωμάτων των 17. Τό Κέντρον Αιμοδοσίας παρέσχε δωρεάν δι' άπόρους φιάλας αίματος 398.

Γ' ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

α) Τραύματα, κατάγματα κ.λ.π. 4.996
β) Παθολογικά νοσήματα 3.184, γ) Λοιπαι περιπτώσεις (δηλητηριάσεις, εγκαύματα, μέθη κ.λ.π. 1.952.

Χαρακτηριστικά περιπτώσεις:

Δηλητηριάσεις τροφικά, φαρμακευτικά κ.λ.π. 108, Δηλητηριάσεις διά μονοξειδίου του άνθρακος 3, Καρδιολογικά νοσήματα 313, Λοιμώδη νοσήματα 25, Έγκαύματα 139, Μέθη 33, Ήλεκτροπληξία 6.

Παροχή διά του άσυρμάτου αιτηθεισών οδηγίων εις ποτοπόρα πλοία δι' άσθενούντα μέλη των πληρωμάτων των 9. Τό Κέντρον Αιμοδοσίας παρέσχε δωρεάν δι' άπόρους φιάλας αίματος 480.

*

ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Αι ομάδες Ε.Ε.Σ.Ν. των άκολουθων Σχολείων άνέπτυξαν, ως εξαγεται εκ των ληφθεισών εκθέσεων δράσεως των ύπευθύνων διά των Ε.Ε.Σ.Ν. Εκπαιδευτικών και των Διευθυντών των Σχολείων, επαινετήν δραστηριότητα και εις τούς τρεις τομείς των επιδιώξεων του Ε.Ε.Σ.Ν. ήτοι την άλληλοβοήθειαν, την προστασίαν της υγείας και της ζωής ως και την καλλιέργειαν του πνεύματος της διεθνούς φιλίας.

ΑΤΤΙΚΗ: α) Γυμνάσια Άθηνών: 7ον Άρρένων, 16ον Θηλέων και Οίκον. Θηλέων. Λύκεια: Οίκον. Άθηνών και Ν. Ίωνίας. Δημοτ. Σχολεία Άθηνών - Πειραιώς: 22ον 34ον, 101ον Άθηνών, Λεγριανών, 1ον Μεγάρων και Ίδιωτ. Σχολής αΒ. Σταυράκη» Γλυφάδας. β) Γυμνάσια Πειραιώς: 2ον Θηλέων και Ίδιωτ. Γυμνάσ. «Ελληνισμός» Κ. Σταυριανού.

ΗΠΕΙΡΟΣ: Λύκειον Θηλ. Άρτης. Δημ. Σχολεία: Καστανέας Κονίτσης, Ν. Γοργοτύλου Πρεβέζης και 2ον Φιλιατών.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ: Δημ. Σχολεία: Περιφ. Μαγνησίας: Προμυρίου, Κλήματος, Τρικέρον, 4ον, 5ον και 18ον Βόλου. Περιφ. Έλασσόνας: 1ον Δεσακτής και Κλεισούρας Έλασσόνας. Περιφ. Καλαμπάκας: Άγίου Νικολάου, Άγιοφύλλου, Άρναντιάς, Αύρας, Άγελινάδος, Βλαχάδας, Γλυκομηλιάς, Θεοπέτρας, Καλλιρρόης, Καστανέας, Καταφύτου, Κονισκού, Κρύας Βρύσης, Λογγά, Ματονερίου, Μηλέας, Μπουρσιανής, Μουργάνου, Ξηροκάμπου, Παλαιοχωρίου, Πεύκης, Σκεπαρίου, Σταγιάδων, Σπαθάδων, Τσουγκούρου, Φλαμπουρεσίου και Φωτεινού Καλαμπάκας. Περιφ. Καρδίτσης: Άγίας Τριάδος, Άμπελικού, Ευονερίου και Παλαιοχωρίου. Περιφ. Λαρίσης: 1ον Άμπελώνας, Έλληνικού Προσφύγων, Βρύσης, Βρυοτόπου, Όσσης, Παιδοπόλεως και 3ον Τινάβου. Περιφ. Τρικάλων: Γοργογυρίου, Γλώσσης, Κρήνης, Πηνειάδος, Σχοπέλου, Λουτρακίου Σχοπέλου και 8ον Τρικάλων.

ΘΡΑΚΗ: Δημ. Σχολεία: 4ον Διδυμοτείχου, Καρυδιάς Κομοτινής και Κοσμητής Εάνθης.

ΚΡΗΤΗ: Γυμνάσιον Σπηλίου Άγ. Βασιλείου Ρεθύμνης, Λύκεια: Μοιρών και Χάρακα Ήρακλείου. Δημ. Σχολεία: Γρηγοριάς Ήρακλείου, Περιφ. Ήραπέτρας: Γρά - Αυγιάς, Κάτω Χωρίου, Κεντρίου και Πρίνας, Άγ. Γεωργίου Λασηθίου. Περιφ. Μεραμβέλλου: 1ον Κριτσάς και Όμφαλιάς, Άμπελακίου Ρεθύμνης και Βουβά Σφακίων Χανίων.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ: Γυμνάσια: Ζαχλιβερίου, 7ον Λύκειον Θεσσαλονίκης. Δημ. Σχολεία: 4ον Θεσσαλονίκης, Ίωαννίδειος Σχολή.

Δημ. Σχολεία: 7ον Βερροίας, Έξοχής, Έλασχωρίου και Πιπεριζάς Άλμωπίας. Άγ. Αναργύρων, Άνθοχωρίου, Βέλου, Κλεισούρας, Μολόχας, Νεαπόλεως, Πολυκαστάνου, Πυλώριου, Άγ. Λουκά Γιαννιτσών, Καλαμπακίου Δράμας, 3ον Καστοριάς, Ξηρολίμνης Κοζάνης, Εύζωνων Παιονίας, Κρήνης Χαλκιδικής και Θάσου.

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ: Γυμνάσια: Άμοργού, Πόρου, Πανορμιτείου Λυκείου Σύμης. Δημ. Σχολεία: Γιαννησαίου Άνδρου, 2ον Ίθάκης, Παμφύλων και Λουτρών Λέσβου, Μυκόνου, Καρλοβασιού, Μαραθοκάμπου, 2ον Μαραθοκάμπου, 2ον Μυτιληνών και 1ον Σάμου, Σκαλάδου Τήνου, «Ο Άπόστολος Παύλος» Οίνουσών, Βροντάδων και 7ον Χίου.

ΕΥΒΟΙΑ: Δημ. Σχολεία: Άμπελάντων Ίστιαίας, Λάμαρη και 1ον Κύμης.

ΝΗΣΟΙ ΙΟΝΙΟΥ: Δημ. Σχολεία: Άργοστολίου, Μουσάτων και Φαρακλάτων Κεφαλληνίας, Καβαλουρίου και Μαγουλάδων Κερκύρας, Κοντέικων και 3ον Ζακύνθου.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ: Δημ. Σχολεία: 2ον και 7ον Αιγίου, Τεμένης Αιγιαλείας, Δάφνης Καλαβρύτων, Ίσθμίας και Πουλίτσης Κορινθίας, Άγίου Άνδριανού Ναυπλίου, Πραγματευτής και Πηγαδακίων Κυνουρίας, Λεήμονος και Βλαχιώτη Λακεδαίμονος, Πρασίνου Γορτυνίας, Λουσικών Πατρών, Σκιαδά Τριταίας Άχαΐας, Μυρσίνης Ήλείας και Κουκά Μαντινείας.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ: Δημ. Σχολεία: Σπολαίτας Άγρινίου, Μολόχας Εύρυτανίας.

*

ΑΠ' ΕΥΘΕΙΑΣ ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΥΠΕΡ ΑΠΟΡΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Άπ' ευθείας εισφοραί ύπερ άπόρων σχολείων

1) Ό Σύλλογος Διδασκάλων Γ' Περ. Πειραιώς. 2) Τό Δημ. Σχολ. Ν. Ζυγού Εάνθης. 3) Τό Λύκειον Μεγισαλά. 4) Τό 40ον Δημ. Σχολ. Άθηνών. 5) Τό 45ον Δημ. Σχολ. Άθηνών. 6) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Νικαίας Πειραιώς. 7) Τό Δημ. Σχολ. Άργαστηρίου Σελίνου. 8) Τό Δημ. Σχολ. Χιουάδων Όρεστιάδης. 9) Τό Δημ. Σχολ. Δωδώνης Ίωαννίνων. 10) Τό Δημ. Σχολ. Γουβιών Κερκύρας. 11) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Μεταμορφώσεως Άθηνών. 12) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Άγ. Βαρβάρας. ΣΤ' Περ. Άθηνών. 13) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων Άττικής. 14)

ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Τό 81ον Δημ. Σχολ. Δ' Περ. Άθηνών. 15) Τό 22ον Δημ. Σχολ. Β' Περ. Άθηνών. 16) Τό Δημ. Σχολ. Άγ. Γεωργίου Λασηθίου. 17) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Α' Περ. Άθηνών. 18) Τό Πειραιματ. Σχολ. Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. 19) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Σαλαμίνος.

*

ΧΡΗΜΑΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΟΠΑΘΩΝ ΜΕΣΩ Ε.Ε.Σ.Ν.

1) Τό Δημ. Σχολ. Μάξης Σελίνου δρχ. 112. 2) Τό 2ον Δημ. Σχολ. Άσβεστοχωρίου Θεσσαλονίκης δρχ. 591. 3) Τό Δημ. Σχολ. Έμπροσθεν Άποκορώνου δρχ. 300. 4) Η Ίδιωτ. Σχολ. Χατζηκωνσταντίνου Π. Φαλήρου δρχ. 5.100. 5) Τό Γυμνάσιον Ψαχνών δρχ. 1558. 6) Τό Γυμν. Αμμένος Θάσου δρχ. 1000. 7) Τό Γυμν. και Λύκειον Άρκαλοχωρίου Ήρακλείου δρχ. 867. 8) Τό Δημ. Σχολ. Γαρίτσας Μονοφατίου δρχ. 244. 9) Τό 6ον Δημ. Σχολ. Νεαπόλεως Θεσσαλονίκης 400. 10) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Σιδηροκάστρου δρχ. 200. 11) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Άγιάσσου Λέσβου δρχ. 100. 12) Τό Δημ. Σχολ. Λαοδικηνού Κύκας δρχ. 150. 13) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Καρλοβασιού Σάμου δρχ. 225. 14) Τό Δημ. Σχολ. Άχλαδοχωρίου Γιαννιτσών δρχ. 200. 15) Τό 2ον Δημ. Σχολ. Ευλοκάστρου δρχ. 500. 16) Τό 100ον Δημ. Σχολ. Άθηνών (Ε' τάξιν) δρχ. 240. 17) Τό Δημ. Σχολ. Ροΐτικων Πατρών δρχ. 82. 18) Τό 4ον Δημ. Σχολ. 300.

*

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΑΠ' ΕΥΘΕΙΑΣ ΕΙΣ ΣΕΙΣΜΟΠΑΘΕΙΣ

1) Τό 49ον Δημ. Σχολ. Άθηνών. 2) Τό Δημ. Σχολ. Κάτω Χωρίου Ήραπέτρας. 3) Τό Λύκειον Μεγισαλά. 4) Τό 2ον Δημ. Σχολ. Ίθάκης. 5) Τό Δημ. Σχολ. Κίνι Σύρου. 6) Τό Λύκειον Σητείας. 7) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων. 8) Τό Δημ. Σχολ. Κοσμά Κυνουρίας. 9) Τό Δημ. Σχολ. Άρτεμισίου Μαντινείας. Τό 4ον Δημ. Σχολ. Λαρίσης. 11) Τό 21ον Δημ. Σχολ. Β' Περ. Άθηνών. 12) Τό 5ον Δημ. Σχολ. Κορυδαλλού. 13) Τό Δημ. Σχολ. Μερόπης Μεσσηνίας. 14) Τό Δημ. Σχολ. Πραγματευτής Κυνουρίας. 15) Τό Δημ. Σχολ. Γρηγοριάς Γόρτυνος. 16) Τό Δημ. Σχολ. Νεσάνης Μαντινείας. 17) Τό Δημ. Σχολ. Άρετής Λεαίνων. 18) Τό Δημ. Σχολ. Μακρυγαλού Πιερίας. 19) Τό Δημ. Σχολ. Καβαλλουρίου Κερκύρας. 20) Τό Δημ. Σχολ. Άμφιθέας Άθηνών. 21) Τό Δημ. Σχολ. Άχλαδοχωρίου Γιαννιτσών. 22) Τό Δημ. Σχολ. Μυκόνου. 23) Τό Ίδιωτ. Σχολ. Α. Βλάχου Πετρουπόλεως Άττικής. 24) Τό 4ον Δημ. Σχολ. Άχαρνών Άττικής. 25) Τό 2ον Δημ. Σχολ. Άσβεστοχωρίου Θεσσαλονίκης. 26) Τό Δημ. Σχολ. Δελφών. 27) Τό Δημ. Σχολ. Νικαίας Λαρίσης. 28) Τό Β' Γυμν. Θηλ. Πειραιώς. 29) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Μεταμορφώσεως Β' Περιφέρειας Άθηνών. 30) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Αιτωχωρίου Πιερίας. 31) Τό 27ον Δημ. Σχολ. Β' Περ. Άθηνών. 32) Τό Δημ. Σχολ. Εύζωνων Παιονίας. 33) Τό Δημ. Σχολ. Ίσραηλιτικής Κοινότητος Άθηνών. 34) Τό 2ον Δημ. Σχολ. Ν. Έρυθραίας Άθηνών. 35) Τό 6ον Δημ.

Σχολ. Α' Περ. Άθηνών. 36) Τό Δημ. Σχολ. Έρμιόνης Ναυπλίας. 37) Τό 81ον Δημ. Σχολ. Άθηνών. 38) Τό Δημ. Σχολ. Άγίου Πέτρου Κυνουρίας. 39 Δημ. Σχολ. Άθηνών. 40) Τό Δημ. Σχολ. Βρύσης Κύμης. 41) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Λεαίνων. 42) Τό 101ον Δημ. Σχολ. Άθηνών. 43) Τό Ίδιωτ. Λύκειον «Ελληνισμός» Κ. Σταυριανού Πειραιώς. 44) Τό 9ον Δημ. Σχολ. Θεσσαλονίκης. 45) Τό 103ον Δημ. Σχολ. Άθηνών. 46) Τό Δημ. Σχολ. Μάξης Άποκορώνου Χανίων. 47) Τό Γυμνάσιον - Λύκειον Παλαιοχωρίας Χανίων. 48) Τό Δημ. Σχολ. Μυρσίνης Λεαίνων. Τό 17ον Δημ. Σχολ. Άθηνών. 49) Τό Β' Οίκον. Λύκειον και ΚΑ' Γυμν. Άρρένων Άθηνών. 50) Τό 36ον Δημ. Σχολ. Πειραιώς. 51) Τό 5ον Δημ. Σχολ. Άλεξανδρουπόλεως.

*

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΧΑΜΑΙΜΗΛΟΥ

Γυμν. και Λύκειον Μοιρών Κρήτης, Δ. Σχ. Λουσικών Άχαΐας, 2ον Αιγίνης, Μυγδαλιάς Γορτυνίας, Άμπελακίου Ρεθύμνης, Αιανής Κοζάνης, Σουλάρων Κεφαλληνίας, Θεμέλου Πρεβέζης, Μαγούλας Μαντινείας, Πρασίνου Γορτυνίας, Άρμένων Άποκορώνου, Άνω Καστανέας Βοιών, Βερβεράτου Χίου, Κυψέλης Αιγίνης Κατοχωρίου Ήραπέτρας, Καταβόθρας Παρναυθίας, 2ον Άμπελώνας Λαρίσης, Μοχού Πεδιάδος, Ζερβοχωρίου Βεροίας, Κορυφής Βοτού, Μελίτης Βεροίας, Παράλιας Πλατάνου Αιγίου, Έξω Διδύμας Χίου, Βρύσεως Κονιστρών Εύβοίας, Λουρών Ήρακλείου Κρήτης, 26ον Πατρών, Παρδαίτου Συκωνών, Γρηγορίου Αιγίου, Μυρσίνης Λεαίνων, Δουνέικων Τριγωνίδας, 4ον και 6ον Κιάτου, 1ον Σιδηροκάστρου, Μικροκάμπου Δράμας, Πιπεριζάς Άλμωπίας, Καρτερίου Θεσσαλονίκης, Μαντζαβινάτων Κεφαλληνίας, 52ον Άθηνών, 1ον πόλεως Σάμου, Βαλμής Αιγιαλείας, Άμυγδαλέας Κοζάνης, Ωρωπού Πρεβέζης, Λουρδάτων Κεφαλληνίας, Ν. Κεραμιδίου Πιερίας, 1ον Δεσακτής Έλασσόνας, Άρμένων Άποκορώνου, Μαραθιά Φωκίδος, Φοντίων, Κρυόβρυσης, Μεταμορφώσεως, Λογγαρίου, Μακρυνάρας Άγ. Ανδρέου, Φιλίστιον, Φοινικίου, Βλαχιώτη, Παπαδιανίκων, Πλύτρας, Νιάτων, Μυρτιάς, Πανηγυρίστρας, Βελλίων, Άγ. Μάμαντος, Άγ. Ίωάννου Μονεμβασίας, Έλους, Κυπαρισσίου, Γλυκόβρυσης, Άμπελοχωρίου, Ρειγιάς, Άγ. Άποστόλων, Καστανέας, Άγ. Νικολάου, Λαμποκάμπου, Άγγελόνας Κουπιών, Μεσοχωρίου, Χάρακος, Άγ. Γεωργίου, Έλληνικού, Ταλάντων, Νεαπόλεως, Περιστερίου, Έλαφονήσου, άπαντα περιοχής Μολάων.

Παρακαλούμεν όπως γίνη το ταχύτερον εξόφλησις του όφειλομένου άντιτίμου του Περιοδικού, διότι ή χαμηλή τιμή αυτού μόλις καλύπτει τὰ έξοδα έκδόσεώς του.

ΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ (Άποστολαι μέσω Ε.Ε.Σ.)

1) Τά 4ον και 6ον Δημ. Σχολ. Κιάτου (Τάξις Δ' και ΣΤ') ειδη βοήθειας διά τὸ Δημ. Σχολ. Μοσχοφύτου Τρικάλων.
2) Τό Ίδιωτ. Σχολ. Μερόπης Χατζημπετή Ν. Φιλαδέλφειας, ειδη βοήθειας διά τὰ Δημ. Σχολ. Πετρίλο Καρδίτσης και Μανωλιάσσης Ίωαννίνων.
3) Τό 3ον Δημ. Σχολ. Α' Περ. Πειραιώς, ειδη βοήθειας εις περιοχὴν Τριφυλίας.
4) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Μοσχάτου, ειδη βοήθειας εις περιοχὴν Όλυμπίας.
5) Τό 14ον Δημ. Σχολ. Α' Περ. Άθηνών, ειδη βοήθειας εις τὸ Δημ. Σχολ. Άμπελακιοτίσσης Ναυπακτίας.
6) Τό 2ον Δημ. Σχολ. Ήλιουπόλεως Άθηνών, ειδη βοήθειας εις τὸ Δημ. Σχολ. Απιδίτσης Μεγαλοπόλεως.
7) Τό 14ον Δημ. Σχολ. Α' Περ. Πειραιώς, ειδη βοήθειας εις τὰ Δημ. Σχολ. Κυπαρισσίων, Καλυβίων, Απιδίτσης, Χωρεμίου, Φαλασίας Μεγαλοπόλεως και Μελιγαλά Μεσσήνης.
8) Τό 2ον Δημ. Σχολ. Ήλιουπόλεως Άθηνών, ειδη βοήθειας εις τὸ Δημ. Σχολ. Χωρεμίου Μεγαλοπόλεως.
9) Τό Ίδιωτ. Σχολ. Σπ. Κουνουπτή Αιγάλεω, ειδη βοήθειας εις τὸ Δημ. Σχολ. Καλυβίων Μελιγαλά.
10) Τό 1ον Γυμν. Άρρένων Ήρακλείου Κρήτης, ειδη βοήθειας εις τὸ Γυμν. Άνδριτσάνης Όλυμπίας.
11) Τό Ίδιωτ. Δημ. Σχολ. Εὐαγγελινίδου Καλλιθέας, ειδη βοήθειας εις τὸ Δημ. Σχολ. Αγραπιδιοχωρίου Ήλείας.
12) Τό Ίδιωτ. Σχολ. Άρμούτης Άμπελοκήπων Άθηνών, ειδη βοήθειας διά τὸ Δημ. Σχολ. Λουτρών Ήραίας και Λυκαίου Μεγαλοπόλεως.
13) Τό Ίδιωτ. Σχολ. Γ. Πέτσου Άθηνών, ειδη βοήθειας διά τὸ Δημ. Σχολ. Ρευματίας Μελιγαλά.
14) Τά 6ον, 11ον, 13ον Δημ. Σχολ. Νέας Ίωνίας Άθηνών, ειδη βοήθειας εις τὰ Δημ. Σχολ. Λουτρών Ήραίας και Καρυταίνης Μεγαλοπόλεως.
15) Τό 2ον Δημ. Σχολ. Μαρκοπούλου Άττικής, ειδη βοήθειας εις Σχολεία Όλυμπίας.
16) Τό Γ' Γυμνάσιον Θηλέων Άθηνών, ειδη βοήθειας εις τὸ Δημ. Σχολ. Χώρας Γορτυνίας.
17) Τό Λύκειον Θηλέων Άθηνών, ειδη βοήθειας εις τὸ Δημ. Σχολ. Καρυταίνης Μεγαλοπόλεως.
18) Τό Γυμνάσιον Λύκειον Θηλέων Ν. Σμύρνης, ειδη βοήθειας εις τὰ Δημ. Σχολ. Χώρας, Γορτυνίας και Πυλώριου Βοτού.
19) Τό 5ον Δημ. Σχολ. Δάφνης Άθηνών, ειδη βοήθειας εις τὸ Δημ. Σχολ. Άγ. Ίωάννου Γορτυνίας.
20) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Άθηνών, ειδη βοήθειας εις τὸ Δημ. Σχολ. Άνδριτσάνης Όλυμπίας.
21) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Κεραττινίου Πειραιώς, ειδη βοήθειας εις τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Άλονήσου.
22) Τό Δημ. Σχολ. Μεταμορφώσεως Βύρωνος, ειδη βοήθειας εις τὸ Δημ. Σχολ. Γλώσσης Σχοπέλου.

(Συνεχίζεται)

ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΙΑ

Υπό ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ

ΟΠΩΣ ΕΧΟΜΕ είπει και άλλοτε, ένα από τα μεγαλοπρεπέστερα θεάματα που μας παρουσιάζει η Φύσις, είναι ο έναστρος ουρανός. Αρκεί κάποια ξάστερη και ασέληνη νύχτα να βρεθούμε στην έσχατη, μακριά από τα φώτα των πόλεων, για να απολαύσουμε το θέαμα αυτό σε όλη του τη μεγαλοπρέπεια.

Κοντά στις χιλιάδες των άστρων, που στολίζουν τον ουράνιο θόλο, την προσοχή μας, χωρίς άλλο θα τραβήξει μια πλατειά φωτεινή ζώνη, μια άμυδρά φωτεινή ταινία, που διατρέχει ολόκληρο τον ουράνο, με κατεύθυνση από βορρά προς νότον. Η φωτεινή όμως αυτή ζώνη δεν έχει τόσο ζωηρό φως, όσο έχουν τα μεμονωμένα άστρα. Μόλις διακρίνεται σαν γαλακτώχρωμη ταινία - γι' αυτό και ονομάζεται Γαλαξίας.

Όπως για ένα πλήθος άστρων και αστερισμών οι αρχαίοι πρόγονοί μας είχαν δημιουργήσει διαφόρους ωραιότατους μύθους, έτσι είχαν κάμει και για το Γαλαξία.

Ένας από τους πρώτους αρχαίους μύθους λέει ότι, όταν η Αλκήνη γέννησε τον Ηρακλή, που ήταν γιος του Διός, ο Ζεύς έδωσε στον Ερμή την εντολή να φέρη το βρέφος στην Ήρα, για να το θηλάσει.

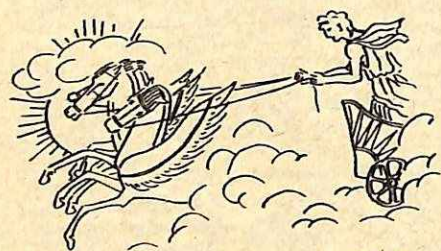
Ο Ερμής εξετέλεσε την εντολή του Διός και η Ήρα έπηρε με συμπάθεια και καλωσύνη το άγνωστο μωρό στην αγκαλιά της για να του δώσει το γάλα της. Όταν όμως κατάλαβε ότι το μωρό εκείνο ήταν παιδί του Διός, του άντρα της, με άλλη θνητή γυναίκα, εταράχθηκε και με θυμό έσπρωξε το βρέφος από το στήθος της. Τότε μερικές σταγόνες από το θεικό γάλα της τινάχτηκαν με δύναμη και σκορπίστηκαν στον ουράνο, όπου σχημάτισαν το Γαλαξία.

Ένας άλλος αρχαίος μύθος διηγείται ότι ο Γαλαξίας σχηματίστηκε με άλλο τρόπο. Ο Ζεύς είχε ένα γιό, το Φαέθοντα, ο οποίος πολύ υπερηφανευόταν για τη θεική καταγωγή του. Μια μέρα, που έπαιζε με άλλα παιδιά, ο Φαέθων υποσχέθηκε στους φίλους του, ότι θα

ζητούσε από τον πατέρα του την άδεια να οδηγήσει μια μέρα το πύρινο άρμα του Ήλιου στον ουράνο.

Παρουσιάστηκε λοιπόν στο Δία και του ζήτησε να δοκιμασθεί πώς θα του κάμει όποια χάρι του ζητήσει. Ο Ζεύς, χωρίς να υποψιασθεί τί θα του ζητούσε ο Φαέθων, ωρκίστηκε στα νερά της Στυγός, του ποταμού που έτρεχε κάτω στον Άδη. Και όταν οι θεοί ωρκίζοντο στα νερά της Στυγός, με κανένα τρόπο δεν μπορούσαν να παραβούν τον όρκο τους.

Χαρούμενος τότε ο Φαέθων ζήτησε από τον πατέρα του την άδεια να οδηγήσει, για μια ημέρα μονάχα, το άρμα του Ήλιου στον ουράνο.

Ο Φαέθων οδηγεί το άρμα του Ήλιου. Σχέδιο: ΗΛΕΚΤΡΑΣ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΥΤΖΟΥ

Ζηρούσε ο Ζεύς, άμα άκουσε την παράκληση του γιου του. Αλλά δειμένος από τον όρκο του δεν μπορούσε να κάμει κι άλλως.

Την άλλη μέρα ο Φαέθων ανέβηκε στο άρμα του Ήλιου. Τα άλογα όμως, που το έσερναν, κατάλαβαν ότι ο οδηγός τους ήταν ανίδεος βαν ότι ο οδηγός τους ήταν ανίδεος και ανίκανος να τα οδηγήσει. Και άρχισαν να τρέχουν έδω και εκεί στον ουράνο. Πότε κατέβαιναν πολύ χαμηλά και η γη καιγόταν από τις φλόγες, πότε ανέβαιναν πολύ ψηλά και ο κόσμος έσκεπαζόταν από πάγους. Για να σώσει τον κόσμο από την καταστροφή, ο Ζεύς αναγκάστηκε να σκοτώσει τον Φαέθοντα με ένα κεραυνό και να παραδώσει πάλι το άρμα στον Ήλιο, τον πεπειραμένο οδηγό του.

Ο δρόμος όμως, που άκολούθησε ο Φαέθων, οδηγώντας το άρμα του Ήλιου, έμεινε από τότε σημειωμένος στον ουράνο - είναι ο Γαλαξίας.

Στη χριστιανική εποχή οι ειδωλολατρικοί αυτοί μύθοι λησμονήθη-

καν, όπως έγινε και για πολλούς άλλους μύθους του ουράνου, και άλλοι δημιουργήθηκαν.

Ένας από τους μύθους αυτών μας λέει ότι ο Ιορδάνης ποταμός, αφού βαφτίστηκε στα νερά του ο Κύριος ήμων Ιησούς Χριστός, δεν μπορούσε, άγιασμένος όπως ήταν, να τρέχει επάνω στη γη. Με τη θεική δύναμη ανέβηκε στον ουράνο και έσχημάτισε το Γαλαξία, ο οποίος από τότε σε όλη σχεδόν την Ελλάδα λέγεται και Ιορδάνης ποταμός.

Ανεξάρτητα όμως από τους μύθους, τί είναι στην πραγματικότητα ο Γαλαξίας; Οι αστρονόμοι μας λένε ότι ο Γαλαξίας αποτελείται από δισεκατομμύρια άστρα, τα οποία εδρίζονται σε πολύ, πάρα πολύ μεγάλη απόσταση από τη γη. Το φως των άστρων αυτών, για να φθάσει έως στη γη, χρειάζεται χιλιάδες χρόνια.

Επειδή λοιπόν τα άστρα αυτά βρίσκονται σε τόσο μεγάλες αποστάσεις, δεν διακρίνονται ένα - ένα μεταξύ των, το φως των όμως, αφού όπως είπαμε τα άστρα αυτά είναι δισεκατομμύρια, μόλις διακρίνεται άμυδρά - άμυδρά και σχηματίζει αυτή τη φωτεινή ταινία, η οποία από την αρχαιότητα ονομάζεται Γαλαξίας.

Και ο ήλιος ο δικός μας, και οι χιλιάδες των άστρων που διακρίνουμε με γυμνό μάτι στον ουράνο, ανήκουν στο Γαλαξία. Αν διακρίνονται, και μάλιστα πολλά πολύ καθαρά, αυτό οφείλεται στο ότι τα άστρα αυτά βρίσκονται σχετικά πολύ κοντά στη γη μας, αντίθετα με εκείνα που αποτελούν το Γαλαξία, τα οποία, όπως είπαμε, βρίσκονται σε αποστάσεις, που δεν μπορεί να συλλάβει η φαντασία μας.

Πριν τελειώσουμε, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι ένας από τους αρχαίους Έλληνες σοφούς, ο Δημόκριτος, την εποχή που δεν υπήρχαν ούτε τηλεσκόπια ούτε τα άλλα μέσα που χρησιμοποιεί η Αστρονομία, είχε μαντεύσει τί ήταν στην πραγματικότητα ο Γαλαξίας: «Το φως πολλών άστρων, τα οποία εδρίζονται πυκνά το ένα κοντά στο άλλο και ενώνουν το φως των».

ΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

Του Κ. ΑΓΓΕΛΙΔΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ εξέλιξη της τεχνικής, ή σημειωμένη διαρκώς πρόοδος της επιστήμης και εφαρμογή στον καθημερινό βίο της πρόοδος αυτής, δημιουργήσαν πολλά νέα επαγγέλματα. Άνοιξε καινούριους ορίζοντες σε πολλούς κλάδους των επιστημών, ενώ νέοι προσανατολισμοί εμφανίζονται σήμερα για τη νεότητα.

Η νέα δε αυτή «τάξι πραγμάτων» παρουσιάζεται εις πλείστους τομείς, ιδίως στις τηλεπικοινωνίες, τα αυτοκίνητα, την αεροπορία, πέρα της ιατρικής και γενικά της εργαστηριακής επιστήμης. Έτσι νέες σχολές ιδρύθησαν σήμερα για να παρασκευάσουν τους νέους που θέλουν να ακολουθήσουν τα νέα αυτά επαγγέλματα για τα οποία το μέλλον είναι απολύτως εξησφαλισμένο.

Βέβαια οι σχολές αυτές, οι περισσότερες, είναι περιωρισμένες, γιατί προϋποθέτουν μέσα τα οποία δεν μπορεί να έχει στη διάθεσή της ή ιδιωτική πρωτοβουλία, ούτε και όλα τα κράτη, αν δεν συνδέονται αι σχολές αυτές με μεγάλες επιχειρήσεις.

Μία — ή μάλλον ένα σύνολο παρομοίων σχολών — λειτουργεί στη Ζυρίχη και συγκεκριμένα στο αεροδρόμιο Κλοτέν, όπου οι μεγάλες εγκαταστάσεις της ελβετικής αεροπορικής εταιρίας της «Σουίσαϊρ». Οι σχολές αυτές παρασκευάζουν από ενός μόνον πιλότους, και παράλληλα ιπταμένους συνοδούς. Ειδικό χώρο, μέσα στις τεράστιες εγκαταστάσεις του Κλοτέν έχουν διαρρυθμισθεί καταλλήλως για τη σχολή αυτή. Χώροι άπειροι, που μόνον αυτοί, χωρίς τον εξοπλισμό τους προϋποθέτουν άφθονα μέσα, που μόνο μια μεγάλη εταιρεία θα μπορούσε να διαθέτει.

Για να πάρει μια ιδέα αρκεί να σημειωθεί πως μέσα στη σχολή περιλαμβάνονται πολλά... αεροσκάφη, και μάλιστα από τα γιγάντια «Κορονάντο» με τα οποία, για την ασφάλεια των επιβατών, εφωδίσθησαν προσφάτως η Έταιρεία.

Τα μαθήματα, λοιπόν, των νέων πιλότων γίνονται μέσα σε εργαστηριακά «αεροσκάφη». Αρχίζουν από μικρά κουβούκλια μέσα στα οποία κλείνεται ο μαθητής και έχει την εντύπωση ότι

Όλα πείθουν πως βρίσκεσθε μπρος στον θάλαμο οδηγήσεως ενός αεροσκάφους. Και όμως είναι το αντίστοιχο τιμήμα της Σχολής οδηγήσεως του Κλοτέν.

είναι στο θάλαμο οδηγήσεως του αεροσκάφους. Το κάθε κουβούκλιο από αυτά συνδέεται διά τηλεφώνου με τον διδάσκαλο που είναι εκεί δίπλα, και από τη θέσι του, χάρις σε ηλεκτρονικές εγκαταστάσεις παρακολουθεί αν οι χειρισμοί γίνονται κανονικά. Σημειωτέον ότι τα κουβούκλια αυτά είναι έτσι τοποθετημένα επάνω στη βάση τους ώστε να γίνονται όλοι οι κραδασμοί που θα αντιμετώπιση ο πιλότος στους αιθέρες. Ο διδάσκαλος από την θέσι του παρακολουθεί όλους τους χειρισμούς, διορθώνει από τηλεφώνου και όταν βγαίνει από το θάλαμο ο υποψήφιος χειριστής είναι σε θέσι να δει σε ειδικό πίνακα όλα τα σφάλματα που έκανε.

Όταν τελειώσει ο κύκλος των μαθημάτων αυτών, ο υποψήφιος πιλότος μπαίνει στο αεροσκάφος. Αλλά το αεροσκάφος αυτό, σέ φυσικό μέγεθος και με όλα τα όργανα χειρισμού και πτήσεως, είναι προσηρμοσμένο σε μιαν ειδική βάση, κάμνει όμως με διπλή κίνηση, δλας τις κλίσεις του πηδαλίου ενώ η κίνηση των «μωτέρ», δημιουργεί τους κραδασμούς του αεροσκάφους που προχωρεί.

Ακόμη το ραδιοτηλέφωνο δίδει δλας τας μετεωρολογικές παρατηρήσεις ώστε ο πιλότος να καθορίσει την πορεία του υποτιθέμενου ταξιδιού του.

Πέραν αυτού του τμήματος της σχολής γίνεται ή επιθεώρησης, καθαρισμός, εφαρμογή και ένδεχομένως έπισκευή όλων των μηχανών των αεροσκαφών της Έταιρείας και ώρισμένων τύπων και μάλιστα και ώρισμένων τύπων ξένων εταιρειών όπως της «Αϊρ-Φράνς». Έτσι οι μαθηταί έχουν την ευκαιρία να παρακολουθούν και την εργασία ελέγχου.

Παράλληλα με αυτή τη σχολή είναι και ή σχολή που εκπαιδεύει — άρρενες και θήλειες — ιπταμένους συνοδούς. Ειδικός θάλαμος είναι διαρρυθμισμένος σε αεροσκάφος όπου υπάρχει το κυλικέον με όλα τα έφοδια, οι διδάσκαλοι που χρησιμοποιούνται σαν συνοδοί και στις σειρές των καθισμάτων οι μαθηταί, που στην αρχή έχουν το ρόλο των επιβατών μέχρις ότου προχωρήσει ή εκπαίδευσις, όποτε οι μόν καθηγηται χρησιμοποιούνται ως επιβάται και οι μαθηταί αρχίζουν να τους περιποιούνται.

Το «ΚΟΡΟΝΑΝΤΟ» της «Σουίσαϊρ» σελίζοντας τον ουράνο πάνω από τις άπείρητες κορφές των Ελβετικών Άλπεων.

Εν τώ μεταξύ από τα έργαστήρια της «Σουίσαϊρ», έξυπηρετούνται άνω των δέκα ξένα εταιρείαι. Πολυπληθές προσωπικόν, εφοδιάζει δεκάδας αεροσκαφών κάθε ημέρα με όλα τα υλικά. Αρκεί να σημειωθεί πως ήμερησίως δίδονται διά τα αεροσκάφη αυτά 950 μερίδες θερμού φαγητού, 1300 γεύματα ξηρής τροφής, 900 μικρά προγεύματα και 1600 μερίδες «κολλασιόν». Συγχρόνως από την ίδια υπηρεσία, παραλαμβάνονται και παραδίδονται έτοιμα τα είδη που θέλουν λεύκασιν, ως και αι στολαί των αεροσυνοδών.

Με τους δρους αυτούς εκπαιδεύονται στο Κλοτέν αυτοί που θα οδηγήσουν ή θα συνοδεύσουν τις χιλιάδες των επιβατών που μεταφέρει σ' όλο τον κόσμο με τα «Ντούγκλας», «Κορονάντο» και «Καραβέλλα» ή «Σουίσαϊρ». Κάθε τύπος, ανάλογα με τη γραμμή που έξυπηρετεί από την Στοκχόλμη ως την Χιλή και από το Σικάγο ως το Τόκιο.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΤΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΤΙΟΤΕ ΣΤΟ ΜΠΑΛΚΟΝΙ

Σε τάρτασα ή σε μπαλκόνι μή, καλά παιδιά μου, μη παίζετε ποτέ σας τόπι, ούτε και για μια στιγμή. Γιατί αυτό χοροπηδάει και πετιέται όπου λάχη. Κι όσο κι αν κανείς προσέχει κι όσο και το νου του νάχη, προσπαθώντας να το πιάνει κάποτε θ' αφαιρεθεί και μπορεί από κεί πάνω... πλάφ... στο δρόμο να βρεθεί.

Ο ΠΑΠΟΥΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΑΣ

— Προσοχή —

Μην πίνετε πολύ νερό, μα κι ούτε λίγο πάλι. Και το πολύ είναι βλαβερό, μα και το λίγο είναι ζημιά στο σώμα μας μεγάλη. Ένα ποτήρι το πρωί, πριν από το γεύμα ένα, ακόμη δυο τ' απόγευμα, παιδιά μου αγαπημένα, κι ένα το βράδυ τελικά προτού να κοιμηθήτε, είναι το μέτρο το σωστό και μην το λησμονήτε.

Η ΓΙΑΓΙΑ

Η ΦΥΣΙΚΗ ΜΑΣ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΗΧΟΣ; Από πού προέρχεται, πώς μετακινείται από τη μία θέση στην άλλη; Πώς ακούμε τον ήχο;

Μην προσπαθήσετε ν' απαντήσετε στις ερωτήσεις αμέσως. Πρώτα απ' όλα σκεφθείτε τους διαφορετικούς ήχους που ακούτε κάθε μέρα. Μπορείτε ν' αποφύγετε εντελώς τους ήχους; Όταν ζήτε στην πόλη ακούτε τα σφυρίγματα των τραινών και τις σειρήνες των εργοστασίων, τις φωνές των άλλων παιδιών που παίζουν και γενικά τους θορύβους που έρχονται από τον δρόμο. Μερικοί πιστεύουν ότι η έξοχη είναι ένα μέρος χωρίς θορύβους, αλλά στην πραγματικότητα η έξοχη είναι γεμάτη από διάφορους ήχους. Όταν περπατάτε στο δάσος, τα ξερά φύλλα θρυμματίζονται ήχηρα από τα παπούτσια σας. Τα φύλλα πάνω στα δέντρα θροίζουν στο πέρασμα του ανέμου. Οι μέλισσες βομβούν γύρω από τ' άνθη. Το νερό κελαρύζει στο αλάτι. Δεν είναι δυνατόν ν' αποφύγετε τους ήχους και στο πιο ήσυχο μέρος.

Αυτό συμβαίνει διότι ζήτε μέσα στον αέρα. Το καθετί γύρω σας είναι άλλα αντικείμενα, χιλιάδες διαφορετικά αντικείμενα. Όταν οποιοδήποτε από αυτά μετακινηθεί διαταράσσει τον αέρα. Όταν ανοίγουμε μιά εφημερίδα, ο αέρας τίθεται σε κίνηση. Όταν τοποθετούμε ένα βιβλίο πάνω στο τραπέζι, το βιβλίο

μετακινείται. Αυτό τα μετακινούμενα αντικείμενα κάνουν και τον αέρα να μετακινείται.

Μπορείτε να κάνετε μερικά πειράματα, για να το αποδείξετε αυτό: Κρατήστε την άκρη μιάς χαλόβδινης λάμψας στην πλευρά ενός τραπεζιού, πιέστε την ελεύθερη άκρη της προς τα κάτω και αφήστε την απότομα. Πώς μπορούμε να περιγράψουμε την κίνηση της λάμψας; Η λάμπα ανεβοκατεβαίνει με μεγάλη ταχύτητα. Υπάρχει μιά λέξη γι' αυτήν την γρήγορη μετακίνηση την οποία ίσως να γνωρίζετε. Λέμε ότι η λάμπα πάλλει, ή ότι εδρίσκεται σε **π α λ μ ι κ ή κ ί ν η σ η**. Όταν, λοιπόν, η λάμπα παίζει μπορείτε να αισθανθείτε

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ

Καλάβρυτα αίματόβρεχτα,
ψηλά βουνά κι ανταριασμένα,
άσβεστη φλόγα κρύβετε,
απ' τη φωτιά του Εικοσιένα.

Ραγούλες ανεμόδαρτες
απ' τους κακούς βοριάδες,
μηνύματα μās φέρνετε
απ' τους Πετιμεζάδες.

Και σεις, ψηλές βουνοκορφές,
χελμίσες θυγατέρες,
που δρθώνεστε περήφανες
ψηλά μās στους αιθέρες,

κρατάτε ακόμα άνδρα
στη δροσερή σας αύρα
της λευτεριάς το σάλπισμα
από την Άγια Λαύρα.

ΠΑΝ. ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

τον αέρα στην παλάμη σας, αν την πλησιάσετε κοντά στη λάμπα. Συγχρόνως ακούγεται ένας ήχος.

Ζητήστε ένα όργανο στο σχήμα περίπου μιάς λαβίδας. Είναι ένα ειδικό όργανο που το λένε «**δ ι α π α σ ω ν**». Χτυπήστε μαλακά το διαπασών πάνω σ' ένα ξύλο. Τι ακούτε; Χτυπήστε μιά φορά ακόμα. Έφ' όσον οι δύο άκρες του πάλλονται βυθίστε τες σ' ένα ρηχό και πλατύ δοχείο με νερό. Τι θα συμβη τότε; Το νερό θα κυματίσει προς όλες τις πλευρές από το κέντρο προς την περιφέρεια, γιατί οι άκρες του μετάλλινου οργάνου εδρίσκονται σε παλμική κίνηση. Τι γίνεται

ο ήχος όταν οι άκρες σταματήσουν να πάλλονται; Σταματά και αυτός. Προσπαθήστε μιά φορά ακόμα και προσέξτε αν συμβαίνει αυτό.

Χτυπήστε μιά φορά ακόμα τις άκρες του διαπασών στο ξύλο. Κρατήστε το διαπασών κοντά στο μάγουλό σας. Αισθάνεστε τον αέρα από τις παλλόμενες άκρες του οργάνου. Συγχρόνως προσέξτε τον ήχο που βγαίνει από το όργανο. Όταν ο ήχος σταματήσει, μπορείτε να αισθανθείτε ακόμα τον αέρα στο μάγουλό σας; Σταματούν συγχρόνως ο ήχος και ο αέρας ή όχι;

Ακουμπήστε το χέρι σας στο λαιμό σας. Αισθάνεστε καμιά κίνηση; Όχι. Τώρα μιλήστε σε κάποιον. Τι θα συμβη; Οι παλμικές κινήσεις στο λαιμό σας μοιάζουν με τις παλμικές κινήσεις στο διαπασών.

Στο εσωτερικό του λαιμού εδρίσκονται δύο λευκές ταινίες. Μοιάζουν με λευκές ταινίες από λάστιχο. Αυτές τις ονομάζουμε φωνητικές χορδές. Όταν μιλάμε οι φωνητικές χορδές πάλλονται, όταν σταματάμε σταματούν και οι φωνητικές χορδές να κινούνται.

ΥΠΟΒΡΥΧΙΟ ΨΑΡΕΜΑ

Η ΠΡΩΙΝΗ δροσιά μās περνούσε, αν και προσπαθούσαμε να μην το δείχνουμε. Το μαϊστράλι, που μās είχε τρελλάνει τις προηγούμενες μέρες, σταμάτησε και η βάρκα μας προχωρούσε άνετα, παρ' όλο το κουφόκυμα. Προχωράγαμε π-ραλιακώς και βλέπαμε τα βουνά, που πέφταν απότομα στη θάλασσα, τα βαθυλωμένα βράχια, που έγκολπώνονταν το κύμα.

Ήταν ακόμη πολύ πρωί και δεν υπήρχε καθόλου κόσμος στις μικρές άμμουδιές. Ήταν όλα ήσυχα και ήρημικά στην μιά άκρη πετάγονταν κομμάτια πέτρες μέσα σε σύννεφο σκόνης και πέφτοντας έφταναν έως τα μουντά νερά...

Φτάσαμε στα μακρινά βράχια, εκεί που συναντώνται τα δυο ρεύματα. Το νερό ανάβραζε και σήκωνε παράξενο βουητό. Φορέσαμε τις μάσκες και τα πεδία, πήραμε τα ειδικά μαχαίρια και βουτήξαμε στα κρύα νερά, για να έρευνήσουμε το βυθό. Ο βαρκάρης έπρεπε να μās παραστέκεται σε κάθε βήμα, σε κάθε βουτιά, μήπως χρειαζούμαστε τίποτα, μήπως πάθουμε τίποτα. Αφού ρίξαμε μιά ματιά, έπιστρέψαμε να πάρουμε τα ψαροντούφεκα. Η επιχείρηση άρχισε για τα καλά. Αμέσως απομακρυνθήκαμε ο ένας από τον άλλο. Βρεθήκαμε σ' έναν έντελως διαφορετικό κόσμο, έναν κόσμο βουβό, γεμάτο ποιητική ομορφιά. Το νερό στο βάθος ανασάλενε ρυθμικά από δώ και από κεϊ. Αυτή την κίνηση ακολουθούσαν τα φύκια και τα χόρτα, που φύτρωναν στους βράχους. Ψάρια μικρά, ψάρια μεγάλα έπλεαν νοωελικά και μās κοίταζαν με τα διστακτικά μάτια τους. Κι όμως όταν προσπαθούσαμε να τα χτυπήσουμε έφευγαν γρήγορα σαν σφαίρες. Είχαμε απομονωθεί απ' τον έξω κόσμο. Δεν ακούγαμε τον παφλασμό των κυμάτων, μήτε βλέπαμε τον ήλιο που όλοένα ύψωνονταν. Τα νερά έμεναν το ίδιο σκοτεινά και κάθε τόσο χρειαζόταν να κάνουμε καταδύσεις σε άρκετο βάθος. Ήταν καταπληκτικό να βλέπεις τον άνθρωπο, που προσπαθεί να αιώρηθη, την ανθρώπινη φόρμα που αγώνίζεται μες

στο ύγρο στοιχείο. Προσπαθούσαμε ν' ανακαλύψουμε, τι κρύβουν οι βαθιές σπηλιές, τι βρίσκονταν πίσω από κάθε βράχο, από κάθε πέτρα. Αυτή η απέρρητη ήρεμία σε γέμιζε ανησυχία. Κάθε τόσο βγαίναμε, να δούμε που βρισκόμαστε. Βεβαιωνόμασταν για την παρουσία των άλλων, και πρό παντός της βάρκας, και ξαναβουτάγαμε γεμάτοι σιγουριά. Οι σκοτεινές σπηλιές μās μαγνητίζαν. Ακολουθούσαμε τα ψάρια, που κρύβονταν εκεί. Έπειτα ξαναβγαίναμε στ' ανοιχτά νερά. Πέρα από μερικά μέτρα μπροστά μας δεν βλέπαμε τίποτα, παρά μιά γαλάζια ομίχλη. Αυτό το σκηνικό έξασκούσε πάνω μας μιά τρομαχτική γοητεία.

Όταν κουραζόμασταν, ξαπλώναμε πάνω στη βάρκα και ο καυτός ήλιος μās ζέσταινε. Σιγά-σιγά όμως βρισκόμασταν περισσότερο ξαπλωμένοι στον ήλιο, παρά ψαρεύαμε. Η εξάντληση μās κυριεύε σιγά-σιγά και οι προσπάθειες έσβηναν. Έτσι άρχισα να επιστρέφουμε με την γλυκειά ζέστη του απομεσήμερου. Τώρα, στις μικρές άμμουδιές, βλέπαμε γυμνά κορμιά ξαπλωμένα, δρθια. Εμείς μās στη βάρκα κοιτάζαμε με τις αισθήσεις μας έρεθισμένες. Τα ψαροντούφεκα βρισκόταν κρυμμένα. Το ίδιο και το πανέρι με τα ψάρια...

Κ' εμείς κοιτάζαμε τότε τα γυμνά κορμιά, τότε την θάλασσα, τότε τους εαυτούς μας. Τέλος, είδαμε και τον τόπο του προορισμού μας. Ήταν μακριά, και ως φαινόταν τόσο κοντά μās...

Α. Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ο ΠΑΝΑΜΑΣ

ΤΟ ΟΝΟΜΑ της διώρυγας του Παναμά έχει συνδεθεί με αυτό του Φερδινάνδου Λεσσέφ. Το ίδιο όνειρο που του είχε έμπνευσει την τεχνική έποποιία πο' ένωσε την Ευρρά θάλασσα με την Μεσόγειο, του έδωσε και την ιδέα για να διανοίξη τον Ισθμό του Παναμά, που θα ένωσε, έτσι, τον Ατλαντικό και τον Ειρηνικό ωκεανό. Αλλά, ενώ η πρώτη επιχείρηση στέφθηκε από επιτυχία, δεν έγινε το ίδιο και με τη δεύτερη.

Η διάνοιξη του Ισθμού του Παναμά απαιτούσε έργα μās κρās πνοής και τεράστια χρηματικά ποσά. Ενάμιση δεκατομμύριο φράγκα είχαν δαπανηθεί, μόνο κατά τα πρώτα έξι χρόνια (δηλ. απ' το 1883-89) ενώ, ο κίτρινος πυρετός και η μαλάρια αποδεκάτιζαν τους 15.000 εργάτες που ήταν κάτω απ' τις διαταγές του Λεσσέφ. Παρ' όλες τις επιχορηγήσεις που πέτυχε από τη γαλλική βουλή ή εταιρεία Παναμά, δεν απέφυγε τελικά την πτώχευση. Οπότε, στον όγδοο χρόνο των εργασιών, ξέσπασε ξαφνικά ένα σκάνδαλο που συγκλόνισε την 3η γαλλική αυτοκρατορία. Πολλές πολιτικές προσωπικότητες βρέθηκαν ανάκατεμένες, ένας κόμης αυτοκτόνησε κ' η καριέρα του πρωθυπουργού Κλεμανσώ (που άργότερα τον ονόμασαν τίγρι) λίγο έλειπε να ναυαγήσει μέσα σ' αυτό. Στο μεταξύ ο Λεσσέφ πέθανε κ' οι εργασίες της διώρυγας σταμάτησαν.

Το 1904 οι Ήνωμένες Πολιτείες αγόραζαν τα δικαιώματα της νέας εταιρείας του Παναμά κι ανέθεταν στο Βέλγο λοχαγό Γκέταλς την αποπεράτωση του έργου.

Η επιχείρηση αυτή κόστισε στους Αμερικανούς 40 εκατομ. δολάρια για την αγορά των δικαιωμάτων και δυο δεκατομμύρια χρυσά φράγκα για τα καθαυτό έργα.

Τέλος, η διώρυγα εγκαινιάστηκε το 1913. Το άρχικό σχέδιο του Λεσσέφ, που ήταν ν' αποκοπή σημαντικό μέρος της ξηράς, είχε αντικατασταθεί με το σύστημα των υδατοφραγμάτων.

Σήμερα, τα υδατοφράγματα αυτά, που το βάθος τους δεν ξεπερνά τα 12,5 μέτρα δεν επιτρέπουν την διάβαση πλοίων πολλών τόννων, όπως είναι τα Σούπερ-πετρελαιοφόρα και τα αεροπλανοφόρα. Το 1962 π.Χ., ενώ, η διώρυγα του Σουέζ πραγματοποιήσε τη μεταφορά 182,4 εκατομ. τόννων έμπροσθεν, η διώρυγα του Παναμά δεν πραγματοποίησε παρά μόνον 67,5 εκατομ. τόννους κι αυτούς διαμοιρασμένους σε 11.340 πλοία, που σημαίνει μιά πολύ δαπανηρή μεταφορά.

Γι αυτό, ακούμε να ξαναγίνεται λόγος για την επέκταση των έργων, όχι πιά στον Παναμά, αλλά στην Νικαράγουα.

Σχέδιο : ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΑΚΙΡΤΖΗ

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

[Απόσπασμα από ραδιοφωνική ανακοίνωση του Καθηγητού κ. Γ. Παγκάλου.]

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΣ είναι όχι μόνον να μεταδίδουμε χρήσιμες γνώσεις αλλά και να εξαλείψουμε μερικές δόλεις πλάνες. Ίσως αυτό το δεύτερο είναι πιο επιτακτικό. Σήμερα, λοιπόν, θα πούμε μερικά πράγματα για το αίμα. «Όλος ο κόσμος ξέρει βέβαια ότι το αίμα είναι ένα πολύτιμο υγρό που ποτίζει όλο το σώμα του ανθρώπου. Το κακό είναι ότι οι περισσότεροι πιστεύουν ότι είναι επιζήμιο να χάσει κανείς έστω και λίγο από το πολύτιμο αυτό υγρό. Όταν παίρνουμε αίμα για να το εξετάσουμε ακούμε συχνότατα να μās λένε: «Γιατρέ, όσο μπορείς λιγότερο πάρε γιατί έργάζομαι». Και πρόκειται να πάρουμε 10 περίπου γραμμάρια αίμα. Άδικο προσπαθούμε να πείσωμε ότι αυτό το αίμα αναπλάσσεται πολύ γρήγορα. Όταν κανένας πάθη ένα έλαφρό τραυματισμό, ένα γρατζούνισμα, ή πρώτη του σκέψη είναι να σταματήσει την αιμορραγία, βάζοντας επάνω ότιδήποτε, βρώμικο μαντήλι, καπνό από τσιγάρο, άραχνες ή και χώματα. Του είπτε ποτέ κανείς ότι αυτή ή μικρή αιμορραγία, είναι ευεργετική γιατί απομακρύνει τα μικρόβια και έτσι δεν θα εγκατασταθούν στον οργανισμό; Δεν το φαντάζομαι. Σε μερικές περιπτώσεις φυσιολογικές ή παθολογικές όπως π.χ. οι αιμορροΐδες, ο άνθρωπος χάνει κάθε μέρα μήνα πολλά γραμμάρια αίμα, χωρίς καμιά ζημιά. Άλλά σου λένε: Μά αυτό είναι άλλο αίμα. Χονδροειδής πλάνη. Το αίμα από όπου και αν βγῇ και μ' όποιον τρόπο κι αν βγῇ, είναι το ίδιο. Ο ενήλικος φυσιολογικός άνθρωπος έχει περί τα πέντε κιλά αίμα και μπορεί να χάνη κατά καιρούς 300 - 500

γραμ. χωρίς ζημία της υγείας του, ενίοτε μάλιστα με όφελος. Αυτή ή άγνοια για το αίμα, κάνει τον Έλληνα να μην είναι πρόθυμος να προσφέρει το αίμα του, σε άνθρωπο που έχει ανάγκη και μόνον μερικοί το έχουν κάνει εμπόριο. Υπάρχει μάλιστα και «Σύλλογος Αιμοδοτών». Πριν να οργανωθούν τα εργαστήρια που τα ονομάζουν «τράπεζες αίματος», είχα προτείνει για να υπάρχει πάντοτε έτοιμο αίμα, να παίρνουν περιοδικώς αίμα από το νοσηλευτικό προσωπικό, ιδιαίτερα από τις μαθήτριες των σχολών νοσοκόμων και μαιών, να το φυλάσσουν στο ψυγείο και να το χρησιμοποιούν σε περιπτώσεις που δεν θα βρισκόταν κατάλληλος έθελοντής αιμοδότης. Η πρότασίς μου έπεσε στο κενόν. Ούτε οι μαθήτριες, ούτε οι προϊστάμενές τους το έδεχθησαν. Άλλά θα αναφέρω κάτι τραγικό για να δούμε που μπορεί να οδηγήσει ή αμάθεια. Μ' εκάλεσαν πρό έτών τα μεσάνυχτα να εξετάσω το αίμα μιας νέας γυναίκας, που έγέννησε και είχε μεγάλη αιμορραγία. Έπρεπε να εύρεθῇ αίμα που να ταιριάζη με το δικό της, για να γίνη μετάγγισις. Εύρέθη ότι το αίμα της μητέρας της ήταν κατάλληλο. Άλλά ή μητέρα έδίστασε να υποβληθῇ στην αφαίμαξη και έτρεχαν να βρουν πρόσωπο που να δώση το αίμα επί πληρωμῇ. Έτσι χάθηκαν ώρες και ή γυναίκα εξέψυχε το πρωί. Όταν την έπομένην επῆγα στο Μαιευτήριο, εύρηκα την άθλια αυτή μητέρα να κλαίη και να δῦρεται, μπρός στην πόρτα του νεκροθαλάμου. Στην έλλειψη αυτοθυσίας της ανάξιας άνας, προσετέθη και ή άγνοια, για να συμβῇ αυτό το φρικτό δυστύχημα. **Γ. Η. ΠΑΓΚΑΛΟΣ**

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ 1940

(Συνέχεια από τη σελίδα 4)

λη μέρα και πάλι δεν μπόρεσαν να μπουν, έπειδή στα περάσματα των βουνών είχαν φτάσει οι Έλληνες και τους πολέμουσαν. Πέρασαν πολλές μέρες και ο λαός έβλεπε δράματα και άρχαγγέλους και μανι-ροντυμένες γυναίκες κι έλεγε: «Περιμένετε τα εισόδια της Θεοτόκου». Και όταν ήρθε ή μέρα αυτή, μεγάλη χαρά ήρθε στους Έλληνες. Ηρθε μήνυμα πως οι βοσκοί και οι νη-

σιώτες, που ξεσηκώθηκαν να σταματήσουν τους βαρβάρους, τους κυνήγησαν μέσα στη χώρα τους και τους πήραν πολλά λάφυρα, άρματα και φυσέκια και μια μεγάλη πολιτεία, την Κορυτσά. Οι γυναίκες και τα παιδιά που κατοικούσαν στα βουνά των συνόρων κουβαλούσαν στους Έλληνες βόλια και τροφές και κατακυλούσαν πάνω στους έχτρους πέτρες και τους σκότωναν. Όσοι έχτροι γλύτωσαν πήραν τα άγρια βουνά και τους φάγανε οι λύκοι.

(Συνέχεια από τη σελίδα 5)

γὰ με μακρούς και αίματηρούς άγῶ-νας άπελευθερώνομεν τους περισσοτέρους από τους δούλους άδελφούς μας. Άλλ' αΐφνης, το πρωί της 28ης Οκτωβρίου του 1940, προβάλλει ο νέος έπιδρομείς. Χωρίς να προκληθῇ, μέγας αὐτός, επιτίθεται κατά της μικρῆς ελευθέρας γῆς. Και το έθνος, υπό την ήγείαν του μεγάλου Βασιλέως και του μεγάλου Πρωθυπουργού, άντιλαμβάνεται άμέσως περί τίνος πρόκειται. Συλλαμβάνει το πολύπειρον δσον και μαρτυρικών Γένος των Έλλήνων, ότι δεν θα γίνη πόλεμος συνήθης. Δεν κατέχεται από παραισθήσεις. Γνωρίζει ότι πρέπει να περιμένη πλήρη έξουθένωσιν, τελείαν εξόντωσιν, - μάλιστα με τα σημερινά μέσα εξόντώσεως. Διότι αυτό ήτο το πρόγραμμα των έπιδρομέων: Πρέπει να λειψῇ ο «μικρός» και «αυθάδης» αυτός ελληνικός λαός, που πιστεύει εις την μακράν του ιστορίαν των πέντε χιλιάδων έτών (από του Μίνως!), που θέλει να ζῇ ελεύθερος και να μη τον ένοχλούν, όπως αὐτός δεν ένοχλεί κανένα, που δεν φοβείται τον άφθονον σίδηρον του συγχρόνου πολέμου. Και όταν επανέλαβεν ο Πρωθυπουργός το πρωί της 28ης Οκτωβρίου του 1940, εις το τέλος του διαγγέλματός του, τον τελευταίον στίχον του παιάνος της Σαλαμίνος - «νῦν ὑπὲρ πάντων άγών» - το Έθνος, ψυχικῶς έτοιμον, ήκολούθησε τους ήγήτορας εις την φωνῇ του Χρέος. Και ένίκησε την δουλείαν του χάλυβος ή ψυχῇ της ελευθερίας. Η άσέβεια και ή αλαζονεία - όπως έδίδασεν ο μεγάλος μας τραγικός, ο Αισχύλος - έθέρωσε το δέλεθρον τον στάχυν. Και ή Τιμῇ και ή Δόξα έστεφάνωσαν την Ελλάδα. **Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΗΣ**

Τότε έγινε μεγάλος έορτασμός στη χώρα των Έλλήνων. Οι καμπάνες των εκκλησιών χτυπούσαν χαρμόσυνα τρεις μέρες και τα σπία βάλανε σημαίες και ο Άρχιεπίσκοπος φόρεσε άμφια καμωμένα με άσήμι και γύρω του έβαλε μανι-ροφορεμένους άρχιμαντρίτες και δοξάζανε το Θεό. Ο λαός έψελνε τη υπερμάχῳ Στρατηγῳ και οι γυναίκες κλάψανε σιωπηλά όταν μνημόνεψαν τους σκοτωμένους πολεμιστές. **ΗΛΙΑΣ ΒΕΝΕΖΗΣ**

ΕΥΘΥΜΗ ΣΤΗΛΗ

ΜΗΔΕΝ, ΜΗΔΕΝ, ΜΗΔΕΝ

Ο μαθητής της έκτης του Γυμνασίου λέει στη συντροφιά του: — Κανένα κυριακάτικο άπόγευμα, παιδιά, να πάμε σε καμιά ταβέρνα του Φαλήρου να φῶμε τίποτα φρέσκα θαλασσινά. Όλοι γόναξαν «μάλιστα», «ναί», κλπ. εκτός από το Τζώνη Τσουνκίδη, που πριν από λίγους μήνες είχε έρθει από την Αμερική και δε μιλούσε καλά τα ελληνικά. — Για το Θεό! είπε εκείνος. Λέτε κανένα άπόγευμα, ίσον μηδέν, να πάμε σε καμιά ταβέρνα, μηδέν πάλι, να φῶμε τίποτα θαλασσινά! Έλληνικά εν' αυτά, ή κορακίστικα;

ΕΝΑΣ ΤΕΜΠΕΛΗΣ

Κάποιος ξένος ρωτάει έναν τεμπέλη που κάθεται ξαπλωμένος σε τρεις καρέκλες: — Ποιός δρόμος πάει κατά τη λαχαναγορά; Σηκώνει με δυσκολία το χέρι του εκείνος, το φέρνει πρώτα δεξιά, έπειτα άριστερά και σκύβει κάτω το κεφάλι του, λες και ή κίνηση τον είχε πολυκουράσει. — Αν μου δώσης ένα μεγαλύτερο δείγμα τεμπελιάς θα κερδίσης δυο κατοστάκια, του λέει ο ξένος. Χωρίς να συγκινηθῇ καθόλου ο τεμπέλης απαντάει βαρετά: — Βάλτα στην τσέπη μου.

ΤΥΧΕΡΟΣ!

Επιπόλαιος και βιαστικός νέος ποδηλάτης πέφτει άπάνω σ' ένα διαβήτη και τον ρίχνει χάμουν. — Δεν προσέχεις, καημένε, πως πᾶς έτσι; φωνάζει εκείνος. — Είσαι τυχερός που δεν πήρα σήμερα τη μοτοσυκλέτα, τ' απαντάει φεύγοντας ο νεαρός.

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΨΕΥΤΗΣ

Ένας Γερμανός, ένας Άγγλος κι ένας Γάλλος από τη Μασσαλία, που συνταξιδεύουν με το τραίνο, πιάνουν την κουβέντα. — Τα δικά μας τραίνα τρέχουν με τέτοια ταχύτητα, ώστε βλέποντας τους τηλεγραφικούς στύλους θαρρείς πως βρίσκεσαι σ' ένα δάσος με όρθιους κορμούς δέντρων γυμνούς από φύλλα, λέει με έπαρση ο Γερμανός. — Σε μᾶς οι πινακίδες των χιλιόμετρων καταντάει να ενώνονται στα μάτια του επιβάτη της «ταχείας», κάνει τάχα φυσικά ο Άγγλος. Και ο άξιος αντιπρόσωπος εκείνων που φημίζονται για τις υπερβολικές τους εκφράσεις, των Μαρσεγιέζων: — Τίποτε δεν εν' αυτά, κύριοι, μπροστά στα δικά μας τραίνα. Φτάνει να σᾶς πῶ πως μια μέρα που ξεκίνησα για το Παρίσι τσακώθηκα, μόλις σφύριξε ή μηχανή, με το σταθμάρχη της Μασσαλίας κι άπάνω στο θυμό μου σήκωσα το χέρι να τον χτυπήσω. Έ, λοιπόν, θα το πιστέψετε; Με τέτοια ταχύτητα έφυγε

το τραίνο, ώστε το χαστούκι το έφαγε ο σταθμάρχης της Αβινιόν!

Ο ΝΟΥΣ ΤΟΥ ΣΤΑ ΓΛΥΚΑ

— Σήμερα, παιδιά μου, λέει ο Δάσκαλος, θα σᾶς μιλήσω για ένα είδος άνθρακος που λέγεται κόν. Και γυρίζοντας σ' ένα μαθητή που δε φαινόταν να προσέχη: — Πές μου σύ, έχεις ιδεί κόν; — Μάλιστα, κύριε, τ' απαντάει βιαστικά, στο ζαχαροπλαστείο της πλατείας.

ΑΥΤΑ ΜΟΝΟΝ ΑΕΙΖΑΝ

Κάποιος άδέλιος άπορογράφος έστειλε κάποτε στον Ουγκώ — που τότε ήταν διευθυντής ενός περιο-

ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ

Σχέδιο ΜΙΝΟΥ ΑΡΓΥΡΑΚΗ

δικού — μια «μελέτη» του για δημοσίευση. Στο τέλος είχε σημειώσει με μικρά γράμματα: — Αν τυχόν παρέλεια που και που μερικές τελείες ή κόμματα, σᾶς παρακαλώ να τα προσθέσετε σεις. Κι ο μεγάλος δημονοργός των «Αθλίων» του άπάντησε: — Αγαπητέ φίλε, σᾶς παρακαλώ στο εξής να βάξετε μόνο κόμματα και τελείες σ' ό,τι μου στέλνετε. Τα υπόλοιπα θα τα βᾶζω εγώ.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΠΛΗΡΩΜΕΝΗ

Ένα άγόρι δεκάχρονο προκαλεί το θαυμασμό μιας συντροφιάς με τις έξυπνες απαντήσεις που δίνει σε διάφορες ερωτήσεις. — Τί παιδί εν' αυτό, τί σπύρτο! λέει μια κυρία σ' ένα διπλανό της διπλωμάτη με μονόκλ και με πολύ τουπέ. — Ξέρετε, αυτά τα παιδιά — θαύματα, άμα μεγαλώσουν γίνονται συνήθως κοντά, της απαντάει εκείνος. — Κι ο μικρός, που τ' άκουσε: — Φαντάζομαι, κύριε, πόσο έξυπνος θα ήσαστε στην ηλικία μου!

ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΕΙΖΕΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ

Δ. Γ. Βλαχόπουλος Διμ. Σχολ. Μαγαζιών Παζών. Κων. Αντωνόπουλος Α' Διμ. Σχολ. Κομοτηνής. Βλ. Κριεμπίδης Β' Διμ. Σχολ. Κορινθίου. Θωμάς Μπέκας Α' Διμ. Σχολ. "Αργούς Ορεστικού. Νικ. Δερμενούδης Διμ. Σχολ. Μεταξάδων Διδυμοτείχου. Δημ. Καρχιάνης Διμ. Σχολ. Στουρναρέϊκων Τρικάλων. Εύχ. Αναστασίου Διμ. Σχολ. Νικολταίου Πρεβέζης.

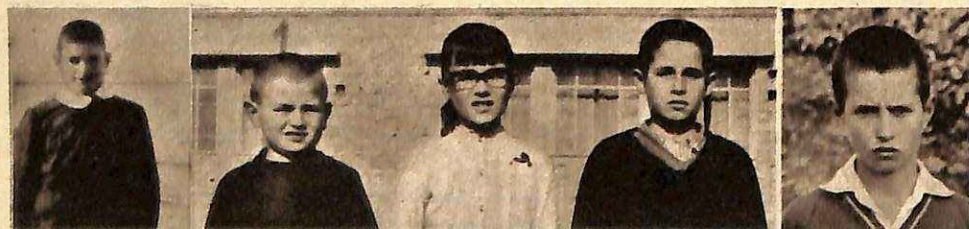
Χρ. Χορτογιάννης Γυμν. "Αρρ. Ναυπάκτου. Αιμ. Γαλιάνου Χρ. Βατού Ε' Διμ. Σχολ. Μυτιλήνης. Π. Οικονομάκη Διμ. Σχολ. Πεταλιδίου Μεσσηνίας. Αιμ. Κοτσώνη 4ου Διμ. Σχολ. Ζακύνθου. Αικ. Παλαιολόγου Α' Διμ. Σχολ. Ζακύνθου. Μαρίνα Δελή Διμ. Σχολ. Σολωμού Κορινθίας.

Ελένη Σαρρή Α' Διμ. Σχολ. Βούτης "Αμυνταίου. Δημ. Ν. Λαγού Διμ. Σχολ. Σολωμού Κορινθίας. Αιμ. Αμπράκη 6ου Διμ. Σχολ. "Αρτης. Θέση Παπαδοπούλου Εδδ. "Ιτσίου Διμ. Σχολ. "Αδριανής Δράμας. Βαρ. Βλάχου "Ελένη Κουτσογιάννη Γυμν. Πανατωλίου Τριφυλίδος.

Ελ. Π. Παππά Διμ. Σχολ. Δροσοπηγής "Αρτης. Βέρα Ίωάν. Φωτάκη Διμ. Σχολ. Δροσοπηγής "Αρτης. Κ.Ε. Κωστόπουλος - Α. Σ. Οικονομόπουλος - Χρ. Ε. Κωστόπουλος Διμ. Σχολ. Καστανιάς Σκυδώνος. Ιωάν. Βαλάνης Α' Νηπιαγωγείου Φυλάτ "Αμυνταίου. Απ. Ε. Κατσιάνος Διμ. Σχολ. Παμφύλων Λέσβου.

Χρ. Σαρβάνης Διμ. Σχολ. Πορτανοῦ Λήμνου. Αστ. Χολεβός - Σπ. Νικολαΐδης - Χρ. Γκουναρούδης Διμ. Σχολ. Ν. Καρυών Λαρίσης. Νικ. Σαμαράς Διμ. Σχολ. Μοναστηρακίου Δράμας.

Γεώργ. Πεπερίδης Διμ. Σχολ. Ν. "Αμισού Δράμας. Είδε βλῆμα θύμου και έσωσε πολλά παιδιά από τόν θάνατο.

"Ανεβρον χρήματα και αντικείμενα αξίας και τὰ παρέδωσαν εις τὴν "Αστυνομίαν, τοὺς Διευθυντάς τῶν Σχολείων τῶν ἡ τῶς δικαιοῦχος.

ΚΩΣΤΑ ΖΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗ

Ἡ καλὴ συμπεριφορὰ

7. ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΤΣΕΠΕΣ

ΜΕΓΑΛΟΣ καμὸς τὰ χέρια στὶς τσέπες τοῦ πανταλονιοῦ. "Αν ἦταν δυνατόν νὰ καταργηθοῦν, νὰ γαζωθοῦν αὐτὲς οἱ τσέπες τῶν πανταλονιῶν! Εἶναι ἀνεξήγητο τὸ πῶς αὐτὴ ἡ συνήθεια, πὺν σ' ὠρισμένες περισπτώσεις εἶναι τόσο ἄσχημη, ἀρέσει τόσο πολὺ στοὺς περισσότερους "Ελληνες.

Τὸ ζήτημα τοῦ πῶς θὰ βάλῃ κανεὶς καὶ πῶς θὰ βολέψῃ τὰ χέρια του, γίνεται πρῶτον καμμιὰ φορὰ προβλημα. Οἱ κυρίες βρίσκουν μόνιμη ἀπασχόλησι, γιὰ τὸ ἓνα τουλάχιστον χέρι τους, μετὰ τὴν τσάντα, ὅταν δὲ βρίσκονται σὲ ἀνάλογο περιβάλλον, μετὰ κάτι ἄλλο πὺν κρατοῦν στὸ χέρι, ἓνα μαντῆλι, σπανιότερα μιὰ βεντάλια, ἀκόμα κι ἓνα...τσιγάρο! Οἱ ἄνδρες βρίσκουν διέξοδο στὴ...συνήθησιν. "Ας μὴ φανῇ παράξενο: ὅπως εἶναι γνωστὸν, οἱ "Ελληνες μιλοῦν μετὰ τὰ χέρια. Χειρονομοῦν βίαια, μιμοῦνται μετὰ τὰ χέρια, ἐκφράζονται μετὰ τὰ χέρια. "Όταν ὅμως δὲν ὑπάρ-

χει καὶ ἡ συζήτηση ἢ τὸ τσιγάρο, βάζουν τὰ χέρια στὶς τσέπες τοῦ πανταλονιοῦ. Αὐτὸ ὅμως εἶναι μερικὲς φορὲς ἀπρέπεια καὶ ἀγένεια. Δὲν μπορεῖτε παραδείγματος χάρι, νὰ παρουσιάξεσθε ἢ νὰ μιλάτε σὲ μιὰ κυρία ἢ σ' ἓναν ἀνώτερό σας μετὰ τὰ χέρια στὶς τσέπες ἢ μπλεγμένα πίσω στὴ ράχη. Δὲν μπορεῖτε νὰ γραφεῖτε ἐνὸς ἄλλου, σ' ἓνα χωρὸ ὁποσδήποτε ἐπίσημο, μετὰ τὰ χέρια στὶς τσέπες. "Ενας ὑπάλληλος καταστήματος ἢ γραφείου δὲν πρέπει ποτὲ νὰ παρουσιάζεται μπροστὰ στὸν πελάτη μετὰ τὰ χέρια στὶς τσέπες τοῦ πανταλονιοῦ. "Ενας ρήτορας δὲν μπορεῖ νὰ μιλήσῃ μπρὸς στὸ ἀκροατήριό του μετὰ τὰ χέρια στὶς τσέπες, οὔτε ἓνας δικηγόρος νὰ ἀγορεύῃ στὸ δικαστήριό μετὰ τὰ χέρια στὶς τσέπες τοῦ πανταλονιοῦ. "Ενα παιδί δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παρουσιάζεται ἐμπρὸς στοὺς δασκάλους ἢ στοὺς μεγάλους τερους του, μετὰ τὰ χέρια στὶς τσέπες.

Κάποιον τὸ διάβασα, γιὰ μιὰ πολὺ ἐμπειρὴ σ' αὐτὰ τὰ ζητήματα κυρία, πὺν ἔλεγε σὲ κάποιον χορὸ γιὰ ἓνα νέο: «Εἶναι πολὺ καθὼς πρέπει. Φαίνεται πῶς ἔχει καλὴ ἀνατροφή. Φαντασθῆτε ὅτι δὲν τὸν εἶδα τόσες ὥρες οὔτε μιὰ φορὰ νὰ βάλῃ τὰ χέρια του στὶς τσέπες!».

"Οχι λοιπὸν τὰ χέρια στὶς τσέπες τοῦ πανταλονιοῦ, παιδιά μου. Δὲ λέμε ποτέ. Αὐτὸ ἐννοεῖται. "Ερχονται στιγμὲς πὺν βάζει κανεὶς τὰ χέρια του στὶς τσέπες αὐτομάτως σὰν μιὰ κίνηση φυσική, ἀφελείας, ξεκουράσματος, ὅχι ὅμως καὶ στὶς περισπτώσεις πὺν εἶπαμε καὶ ὅχι διαρκῶς. Καὶ πρὸ παντός ποτὲ ἐμπρὸς σὲ κυρίες ἢ σὲ πρόσωπα ἀξιολογώμενα καὶ οὐδέποτε κατὰ τὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς.

Η ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΤΥΦΩΝΟΣ ΜΠΕΤΣΥ ΕΙΣ ΝΕΑΝ ΟΡΛΕΑΝΗΝ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 15)

Τὰ πατώματα πὺν ἦταν ξύλινα φούσκωσαν καὶ σπᾶσανε, δὲν ἔχει μείνει τίποτε στὴν θέσι του.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν πόσο ἔχει γίνει ὁ ἄνθρωπος θῆμα τῶν εὐκολιῶν τῆς ζωῆς του. Τὸ τηλέφωνο δὲν λειτουργεῖ, τὸ νερὸ ἔχει κοπῇ ἢ μολυνθῇ καὶ πρέπει νὰ τὸ βράζουν. Τὸ ἠλεκτρικὸ ἔχει κοπῇ καὶ τὰ ἠλεκτρικὰ φηγεῖα δὲν λειτουργοῦν, τὰ φαγητὰ χαλάσανε, δὲν μποροῦν νὰ μαγειρέψουν, δὲν μποροῦν νὰ κάνουν μπάνιο, βενζίνη δὲν ὑπάρχει γιὰ τὰ αὐτοκίνητα δὲν λειτουργοῦν οἱ ἠλεκτρικὲς ἀντλίες, ὅσα αὐτοκίνητα εἶναι σὲ θέσι νὰ κυκλοφορήσουν ἔχουν τὰ ἐμπόδια τῶν ριγμένων δένδρων καὶ ἀκόμη πὺν χειρότερο τὰ φῶτα τῆς τροχαίας δὲν λειτουργοῦν. Εἶναι μετὰ λίγα λόγια κόλασις. Δὲν ὑπάρχει σπῆτι δίχως ζημιὰ. Πρέπει νὰ ἰδῇ κανεὶς γιὰ νὰ καταλάβῃ τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς. "Όλα τὰ ὠραῖα σήματα τῆς τροχαίας μετὰ τοὺς δρόμους, τίς διευθύνσεις, ὅλα εἶναι τσαλακωμένα, κομμένα, σπασμένα. Τίποτε ἀπολύτως δὲν ἔχει μείνει ἀπείραχτο. Τὴν χειρότερη ζημιὰ ἔπαθε τὸ ἀνατολικὸ μέρος τῆς πόλεως, ὅπου ἔσπασε τὸ φράγμα τῆς λίμνης καὶ πλημμύρισε ὅλη ἡ περιοχή. Σιγὰ - σιγὰ θὰ ξαναγίνουν, ἀλλὰ θὰ περάσῃ πολὺς καιρὸς. Τὰ σημάδια θὰ μείνουν γιὰ πολλὰ χρόνια. Στὴν ἀρχὴ νομίσσαμε ὅτι οἱ ζημιὲς ἦταν μὲ-

νον ὀλίγες - δύο θάνατοι εἶχαν ἀναγγελλῇ. Δυστυχῶς ὅμως τώρα ὑπολογίζονται 150 μετὰ 200 τοὺς θανάτους, ἴσως καὶ ερισσότερους, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πνιγμένοι στὶς πλημμυρισμένες συνοικίες.

Τελικὰ ὁ κυκλὸν ἀνέβηκε μέχρι τὸ Ohio. Λίγο μετὰ τὴ Νέα "Ορλεάνη ἔχασε τὴν τρομακτικὴν δύναμι - πάντοτε αὐτὸ συμβαίνει μόλις ἔρχεται σὲ ἐπαφὴ μετὰ τὴν στεριά - καὶ συνεχίστηκε ὡς τροπικὴ καταιγὶς πλέον μετὰ ἀνέμους 40 - 50 μίλια.

Στὸ σχέδιο βλέπετε τὴν ὅλη πορεία. Εἶναι ἐντελὼς ἀπῆθανος τῆδε κακίαις δίχως λογικὴ πορεία. Συνήθως ἔχομε 5 - 10 κυκλῶνες κάθε χρόνο, οἱ περισσότεροι τραβοῦν κατὰ τὸν "Ατλαντικὸ, λίγοι ξεκόβουν στὸν κόλπο τοῦ Μεξικοῦ, ὅπως πέρασε ἡ «Hilda». Κανένας δὲν τὸν περιμένε ἐδῶ καὶ μάλιστα 14 ἡμέρες μετὰ τὸν σχηματισμόν του. "Ανήκει καὶ αὐτὸ στὰ μυστήρια.

Κ. Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

ΧΡΥΣΑΙ ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΤΟΥ ΓΚΑΪΤΕ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΕΝΑΣ από τους πλέον διασημους Γερμανους ποιητάς του τέλους των Νέων Χρόνων που το όνομά των ξεπέρασε τα Έθνη, ο Γκαίτε, έγινε Οικουμενικό, είναι άναμφισβήτως ο Γκαίτε.

Έχουν τόσα πολλά και σπουδαία γραφή κατά καιρούς δια τον μεγαλοφυή και ύψιστη του ψάλλτη του ώραιου, του μεγάλου και τ' αληθινού, ώστε να μη χρειάζεται να τον παρουσιάσει κανείς, όταν περί αυτόν αναφέρεται. Γιατί πρώτα των ποιητών του τόπου του έγινε και πασίγνωστος έμεινε στα πέλας της γής, όπου το κάλλος του λόγου και των μουσών οι έμπνεύσεις της ζωής των ανθρώπων έγιναν στολίδι και ύψωμός.

Ο Γκαίτε, λοιπόν, συμβουλεύει τους νέους με πολλά γνωμικά του. Δεν είναι στίχοι του αυτά, μα στις γραμμές των έντονα προβάλλεται το ωραίο, και το έμπνευσμένο, και το καθαρό.

Τους γονείς ο Γκαίτε τους θεωρεί Θεούς!

«Δεν πίστευα, πως οι Θεοί πεθαίνουν», είπε, όταν έχασε τους δικούς του. Γιατί είχε παραδεχθή την θεία αλήθεια, πως οι γονείς είναι αθεοί επί της γής» και του Παντοδυνάμου Δημιουργού συνεχισται και αντιπρόσωποι. Γι' αυτό το διεκήρυττε: «Η τιμή προς τους γονείς είναι έντολη του δεκαλόγου, είναι, όμως, και η πρώτη μεγάλη άρετή των νέων».

Την δημιουργία καλού χαρακτήρη την θεωρεί πρώτο μέλημα της Νεότητος.

«Ο καλός χαρακτήρ», έδιδασκε, «είναι το σπουδαιότερο και μονιμότερο αγαθό του ανθρώπου. Η Ιστορία κάθε ανθρώπου είναι ο χαρακτήρ του.»

Ως βάσιν δια την αληθινή επιτυχίαν εις την ζωήν προβάλλει την φιλαλήθειαν. «Καμμία μεγαλοφυΐα, καμμία μικρή ή μεγάλη ανθρώπινη αξία δεν είχε Α και Ω, πρώτο και τελευταίο γνώρισμα, παρά την φιλαλήθειαν» βροντοφωνούσε συχνά.

Η Πίστις έξ' άλλου, θεωρείτο και από τον Γκαίτε απόλυτο στοιχείο προόδου και μεγαλείου: «Δύναται να βεβαιώσει κα-

νείς άναμφισβήτητα» διεβεβαίωσε, «ότι όλαί αι ιστορικαί εποχαί, καθ' ας επικρατούσε ή Πίστις, ήσαν λαμπραί, έξαρτικά τών καρδιών και μόνιμοι δια συγχρόνους και μεταγενεστέρους».

Πέντε ακόμη θέματα τά ένιωθε ως απόλυτη ανάγκη να τά έγκολπωθούν οι νέοι.

Την εργατικότητα και την δρασι την ζητούσε έντονη από τους νέους «Αυταί, έλεγε, είναι δυνάμεις που άναδεικνύουν, που έξυψούν, που δίνουν την χαρά της εύλογίας, του κόπου, που όλιγοστεύουν τας δδύννας που χαλυβδώνουν την άκραιότητα

Την σταθερότητα, έπίσης, την έπίστευε ως μέγιστο έπίτευγμα.

«Να πετᾷ ο νέος. Άλλά να είναι πάντοτε κυριαρχικόν των πτήσεων του πνεύματος πτηνόν. Όχι φύλλον παρασυρόμενον από τούς άνέμους», έδιδασκε.

Και προσέθετε εις την διδασχήν του: «Ο νέος που θα γίνει κακός, δεν θα κρατήση τίποτε άλλο εις την ζωήν του, από την χαιρεκακίαν και την δυστυχίαν του». Και δια την έκτελεσιν ακόμη κάθε καθήκοντος άτελεστήτως, προσέτρεπε την νεότητα: «Έκτελεσθέν καθήκον πρέπει να τὸ αίσθανώμεθα και κατόπιν ως όφειλὴν, διότι ποτέ δεν θα έχωμεν κάμει αρκετά, πράγματι, ποτέ δεν θα τὸ έχωμεν ολοκληρωτικᾶ έξοφλήσει».

Επισφράγισμα εις όλας αυτάς τας λαμπράς υποθήκας συνήθιζε να θέτῃ ο Γκαίτε την εύγνωμοσύνην: «Από τον Πανάγαθο Θεό, μέχρι τον μικρότερο ευεργέτη, πάσης φύσεως και είδους: «Όταν ο νέος μάθῃ να είναι εύγνώμων έπαυσε να έχῃ άδυναμίας. Όλοι οι ικανοί και οι δυνατόι άνθρωποι, ποτέ δεν υπήρξαν άχάριστοι. ούτε προς τον Ύψιστον, ούτε προς τούς ανθρώπους» Πόση ωφέλεια θα είχε ή χρυσή μας νεότης, αν έδιδε την δέουσα προσοχή εις όλα αυτά!

ΣΩΤ. ΜΕΝΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΕΝΔΡΑ

Δένδρα, των λόγων το καμάρι, πράσινη των δασών στολή, με τη δροσιά και με τη χάρη Δένδρα, σ' αγαπώ πολύ. Θέλω στους ίσκιους σας να γείρω διαβάτης, να ξεκουρασθώ, τ' άγνό σας να ρουφήξω μύρο, απ' τούς καημούς να λυτρωθώ.

ΝΙΚ. Σ. ΧΡΟΝΗΣ

*

ΜΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ

«Πώς κρίνετε το περιοδικόν του Έρυθρού Σταυρού;»

Πόσο μου άρέσει το περιοδικό Έρυθρός Σταυρός! Βρίσκομαι σε ένα φτωχό και μακρινό χωριό της Λακωνίας που λέγεται Κουπιά. Το χωριό μου δεν έχει καμιά ψυχαγωγία για τα παιδιά, ούτε και παπας υπάρχει να πάμε στην εκκλησία. Η μόνη ψυχαγωγία μας είναι το σχολείο με τον καλό μας δάσκαλο και το περιοδικό «Ελ. Έρυθρός Σταυρός Νεότητος». Πόση χαρά αισθάνομαι όταν το παίρνω! Και γι' αυτό παρακαλώ το Θεό να χαρίζη ύγεια και χαρά σ' αυτούς που εργάζονται δια την έκδοσίν του. Μου άρέσει τόσο πολύ, που τ' όνόμασα «Χρυσό περιοδικό».

ΕΙΡΗΝΗ ΜΑΝΟΥΣΟΥ

Δημ. Σχολ. Κουπιών

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ ΟΤΙ :

1) Πρέπει να συμπληρωθούν και να μᾶς σταλούν το ταχύτερον: τὸ Γενικόν Δελτίον έγγραφῆς τοῦ σχολείου εις τὸν Ε.Ε.Σ.Ν. καὶ ἐν συνεχείᾳ αἱ καταστάσεις έγγραφῆς Έρυθροσταυριτῶν.

2) Έπιστροφαι φυλλαδίων Περιδικοῦ γίνονται δεκταὶ μόνον μέχρι τέλους τοῦ ἐπομένου μηνός· δηλ. τεύχη Ὀκτωβρίου 1965 θὰ γίνονται δεκτὰ μόνον μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1965.

3) Τὰ ἐμβάσματα διὰ τὸ Περιδικὸν νὰ μὴ στέλλονται προσωπικῶς, ἀλλὰ ἀπροσώπως: «Έλληνικὸν Έρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος», ὁδὸς Λυκαβηττοῦ 1, — διότι ἄλλως δυσχεραίνεται ἡ εἰσπραξίς.

4) Υπάρχουν εἰς τὰ Γραφεῖα μᾶς ὠραία μεταλλικὰ σήματα Ε.Ε.Σ.Ν. ἀντὶ 0,50 δρχ. ἕκαστον, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται κατόπιν παραγγελίας καὶ ἐμβάσματος τοῦ ἀντιτίμου.

5) Πρέπει νὰ στέλλετε εἰς τὰ γραφεῖα μᾶς σύντομον περίληψιν τῆς Έρυθροσταυρικῆς δράσεως τῶν μαθητῶν διὰ νὰ δημοσιεύωμεν εἰς τὸ Περιδικὸν καὶ νὰ ἐνημερώνωμε σχετικῶς τὴν Γενεήν.

6) Αἱ ἀποστελλόμεναι πρὸς δημοσίευσιν φωτογραφίαι νὰ ἀπεικονίζουν Έρυθροσταυρικὴν δράσιν καὶ νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν παραστατικώτεραι, ὥστε ἡ ἐπεξήγησις νὰ εἶναι σχεδὸν περιττή (π.χ. μαθηταὶ φυτεύοντες δένδρα, ὅχι μεταβαίνοντες ἢ ἐπιστρέφοντες κ.λ.π.) καὶ τὰ πρόσωπα νὰ φαίνονται τελειῶς ἀπεροφημένα ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν ἐκτελοῦν.

ΩΦΕΛΙΜΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

Η ΠΙΠΕΡΙΑ

«Η πιπεριά συντελεῖ στήν παράταση τῆς ζωῆς», βεβαιώνουν Γερμανοί ἐπιστήμονες πού ἔχουν εἰδικά ἀσχοληθῇ με τὸ θέμα τῆς διατροφῆς τοῦ ἀνθρώπου. Δέν ἔχει ἀκόμα διαπιστωθῇ ἂν εἶναι σωστός ἢ ὄχι ὁ ἰσχυρισμός τους. Βέβαιον ὅμως εἶναι πὼς αὐτὸ τὸ ὀρεχτικό «ζαροζαβατικό», πού μᾶς ἤρθε ἀπὸ τὴν Ἀμερική, εἶναι πλουσιώτερο ἀπὸ κάθε ἄλλο λαχανικὸ ἢ φρούτο σὲ βιταμίνες. Ἐχει πιά ἀποδειχθῇ πὼς ἡ πιπεριά περιέχει τέσσερες φορὲς περισσότερες βιταμίνες ἀπὸ τὸ πορτοκάλι. Ἀν εἶναι σωστό, καθὼς βεβαιώνουν οἱ εἰδικοί, πὼς ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ 40 μιλλιγρὰμ βιταμίνη C καὶ δύο βι-

ταμίνη Α κάθε ἡμέρα - κατὰ μέσον ὄρον - ἀρκεῖ τὸ ἐν δέκατον μιᾶς πιπεριάς γιὰ νὰ τὴν καλύψῃ, ἀφοῦ κάθε συνηθισμένη μεγαλούτσικη πιπεριά περιέχει 400 μιλ. βιταμίνη C καὶ 44 μιλ. βιταμίνη Α.

Ὁ τόπος μᾶς παράγει μίαν ἐλεκτική ποικιλία πιπεριῶν, πού ἀνάμεσά τους διακρίνονται οἱ μεγάλες πού τρώγονται ὠμές, σὰν σαλάτα καὶ μαγειρευτές, γεμιστές ἰδίως, κ' οἱ στενόμακρες πού γίνονται τουρσί.

Απὸ τίς μεγάλες βγαίνει τὸ κόκκινο πιπέρι, πού σὲ μᾶς ἔχει μικρὴ κατανάλωση (θεωρεῖται ἀπαραίτητο γιὰ τὴ φάβα), στὰ Βαλκάνια ὁμως, ἀπὸ συνήθεια κι ἀπὸ ἀνάγκη - γιὰτὶ εἶναι θερμαντικό - ξοδεύεται πολὺ, καθὼς ἐπίσης καὶ σ' ἄλλες ψυχρὲς χώρες, ὅπως ἡ Ἀγγλία κλπ.

Νομίζουμε πὼς τόσο ἡ καλλιέργεια ὅσο καὶ ἡ κατανάλωση τῆς πιπεριάς στήν Ελλάδα δέν εἶναι ἀνάλογες με τὴν ἀξία της. Χρειάζεται νὰ γίνῃ προπαγάνδα γιὰ νὰ ἐνισχυθῇ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ καὶ τῶν παραγωγῶν. Αὐτὸ τὸ πολύτιμο λαχανικὸ πρέπει νὰ μᾶς γίνῃ ἀπαραίτητο ὅπως ἡ ντομάτα κ' ἡ πατάτα.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

	1	2	3	4	5	6	7
1	Α	Ε	Κ				Ι
2	Ε	Π	Α	Θ	Π	Ο	Ν
3	Κ	Α	Ρ	Ο			Α
4		Θ	Ο	Π	Ο	Ε	
5		Π		Ο	Π	Ο	Ε
6		Ο		Ε	Ο	Μ	Α
7	Ι	Ν	Α		Ε	Μ	Ε

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Έλληνική όμάς. 2. Βραβεΐον. 3. Μέσον συγκοινωνίας. 4. Τροῦλος. 5. Τελικός σύνδεσμος. 6. Κάθε άθλητής πρέπει νά έχῃ καλό... 7. Τελικός σύνδεσμος — Προσωπική άντωνυμία.

ΚΩΝΣΤ. ΧΑΜΠΙΚΑΣ
Γυμνάσιον Θηβών

ΟΡΘΟΓΩΝΙΟΝ

Τοποθετήσατε καταλλήλως τούς έννέα πρώτους αριθμούς ὥστε νά σχηματισθῇ, καθέτως, ὀριζοντίως καὶ διαγωνίως ἄθροισμα 15.

ΝΙΚ. ΚΑΡΤΑΗΣ
Γυμνάσιον Τριπόλεως

ΠΡΟΣΟΧΗ

Πολλοί τῶν κ.κ. Διευθυντῶν Σχολείων ἀποστέλλουν πρὸς τὸν Έλληνικόν Έρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος έγγραφα χωρὶς νά ἐπικολλοῦν ἐπὶ τοῦ περιέχοντος ταῦτα φακέλλου τὸ ἀνάλογον γραμματόσημον.

Πρὸς παραλαβὴν τῶν ὁ Ε.Ε.Σ.Ν. καταβάλλει τὴν ἀξίαν τοῦ γραμματοσήμου εἰς τὸ διπλάσιον τῆς κανονικῆς.

Διὰ τὴν ἀνευ γραμματοσήμου ἀποστολὴν πρὸς τὸν Ε.Ε.Σ.Ν. έγγραφῶν εἶναι ἀπαραίτητον ἐκτὸς τῆς σφραγίδος τοῦ Σχολείου, ὁ περιέχων ταῦτα φάκελλος νά κλείεται μόνον διὰ καρφίδος ἢ νά παραμένῃ ἀνοιχτός.

Παρακαλοῦμεν ὅπως ἡ ἀνωτέρω σύστασις τύχῃ τῆς δεούσης προσοχῆς πρὸς ἀποφυγὴν περιττῆς δαπάνης.

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλά εἶναι τὰ θύματα κυρίως μετὰ τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἄγνοια τοῦ σοβαρωτάτου κινδύνου περιεργάζονται ἐγκαταλελειμμένα πολεμφοδία (χειροβομβίδες, νάρκες κλπ.). Γι' αὐτὸ τὸνίζομεν καὶ πάλιν ὅτι δέν πρέπει νά περιεργάζονται τέτοια ἀντικείμενα, οὔτε ν' ἀφήνουν ἄλλους νὰ τὰ πλησιάζουν, ἀλλὰ μόλις τ' ἀντικρύζουν νά εἰδοποιοῦν ἀμέσως τὴν πλησιεστέραν ἀστυνομικὴν ἢ στρατιωτικὴν Ἀρχήν.

Σχεδιάσμα
ΑΔΕΞΑΝΔΡΑΣ
ΓΕΩΡ. ΔΕΚΚΑ
Μαθ. Γ' Τάξεως
Σχολῆς Κομμεντάκου

Χωρίς Οικογένεια

Μυθιστόρημα - Τόμος Γ'

(1) Μακριά από τον κ. Δρίσκολ

Τώρα λοιπόν το είχα μάθει πιά το μεγάλο μυστικό της ζωής μου! Μητέρα μου ήταν η ανεκτίμητη κυρία Μίλλιγκαν! Και το καλό της εκείνο παιδάκι, το άρρωστο από χρόνια, ο αγαπημένος μου Άρθουρος, ήταν αδελφούλης μου!

Το γύριζα και το ξαναγύριζα μέσα στο παιδικό μυαλό μου αυτό το περίφημο νέο, κ' ενώ το πίστευα, γιατί ήξερα πώς ήταν αληθινό, ώρες - ώρες άναρωτιόμουν μήπως ήταν όνειρο.

Η ευτυχία μου ήταν τότε, που είχαν περάσει δυό μέρες από τη στιγμή που τό 'μαθα κι ακόμα δεν μπορούσα να συνηθίσω στην ιδέα πώς το ευτυχισμένο αυτό παιδί ήμουν εγώ!

Έννοείται, πώς από την πρώτη στιγμή, εγώ κι ο αγαπημένος μου Ματτίας, που έλαμπε κι αυτός από χαρά κ' ευτυχία, φροντίσαμε να πληροφορηθούμε που μένει η μητέρα μου, η κυρία Μίλλιγκαν.

Πρώτα - πρώτα ρωτήσαμε, φυσικά, την αστυνομική διεύθυνση, αλλά μάς είπαν ότι το όνομά της είναι γνωστότατο, μα δεν ήξεραν που έμενε. Τό ίδιο μάς είπαν σε τέσσερα - πέντε αστυνομικά τμήματα. Ώσπου ένας αστυνομικός μάς είπε, τέλος, ότι την κυρία Μίλλιγκαν τη γνωρίζει κάποιος έμπορος εκεί κοντά, στη γειτονιά του τμήματος, κι αυτός θα μπορούσε βέβαια να μάς δώσει και τη διεύθυνσή της και ό,τι άλλο σχετικό θέλουμε.

Ο έμπορος λοιπόν αυτός, ένας καλοκάγαθος και γλυκομίλητος άνθρωπος, μάς είπε ότι το σπίτι της κυρίας Μίλλιγκαν είναι σε μιαν έξοχη του Λονδίνου, αλλά τα τελευταία χρόνια πολύ σπάνια κατοικεί εκεί, γιατί τον περισσότερο καιρό μένει στη Γαλλία, όπου το κλίμα είναι πολύ πιο κατάλληλο για την υγεία του άρρωστου παιδιού της. Και τώρα στη Γαλλία είναι, πρόσθεσε.

— Και ποιά είναι η διεύθυνσή της στη Γαλλία; τον ρωτάω.

— Κάνει συνήθως περιπάτους στα ποταμάκια που είναι γύρω στο Παρίσι, μ' ένα ιπποκίνητο πλοιάκι που λέγεται...

— «Κύκνος», του λέω.

— Ναι, μπράβο, μου άπαντά. Πώς το ξέρεις;

— Εκεί τη γνώρισα.

— Ε, εκεί λοιπόν ζητήστε την και τώρα, και θα τη βρείτε, παιδιά μου.

Εξοφιστήσαμε τον καλό άνθρωπο και φύγαμε ευχαριστισμένοι.

Και τώρα; Ώρα να δραπατεύσωμε επιτέλους από την... πατρική άγκαλιά του αξιότιμου κ. Δρίσκολ.

Η δραπέτευση δεν ήταν και τόσο δύσκολη, αφού όπως ξέρετε, αγαπητοί μου αναγνώστες, βγαίναμε κάθε μέρα και τριγυρίζαμε ως την άλλη άκρη του Λονδίνου, δίνοντας τις συνηθισμένες υπαίθριες παραστασούλες μας.

Κι ευτυχώς είχαμε και το καράβι έτοιμο, που θα μάς πήγαινε μάλιστα και δίχως ναύλα. Γιατί από τις πρώτες μέρες που βρεθήκαμε στο Λονδίνο ο Ματτίας είχε συναντήσει έναν καπετάνιο, φίλο του πατέρα του, που πήγαινε ταχτικά στη Γαλλία κι έφερνε αυγά και βούτυρο από το Ίζινύ.

— Στο Λίτλχαμπτον μένω, του είπε ο φίλος αυτός καπετάνιος. Όποτε θέλεις, έλα εκεί, ζήτησέ με στο λιμάνι και θα σε πάω χωρίς ναύλα στη Γαλλία.

— Να πάρω μαζί μου και το φίλο μου και τα δυό σκυλιά; τον ρώτησε ο Ματτίας, δείχνοντας έμένα και τα ζώακια μου, που στεκόμαστε λίγο πιο εκεί.

— Μά βέβαια. Τί, αφού έχεις και παρέα, θα την παρατήσης και θα φύγης μόνος σου; Όποτε θέλετε έλατε. Σας περιμένω.

Όλα λοιπόν ήταν έτοιμα. Κι έτσι την άλλη μέρα ξεκινήσαμε με το λεωφορείο για το Λίτλχαμπτον και το βράδυ βρισκόμαστε μέσα σε μιάν καμπίνούλα, που μάς έδωσε στο καίκι του ο καλόκαρδος καπετάνιος.

Ήταν βέβαια πολύ μικρή, μόλις μπορούσε να βολευτή κανείς, μονάχος του ένοείται, για μάς όμως που είχαμε συνηθίσει στην άπεριττη και σκληρή ζωή των φτωχών ανθρώπων που για να βγάλουν το ψωμί τους τρέχουν δεξιά κι αριστερά, χωρίς να λογαριάζουν την έλλειψη ανέσεων, έφτανε και περίσσεια. Όσο για τα χαριτωμένα σκυλάκια μου, που παρακολουθούσαν ανήσυχα τις μετακινήσεις μας και προσπαθούσαν να καταλάβουν που πρόκειται να πάμε, αυτά βρήκαν σε λίγο μόνα τους μιάν φωλίτσα περίφημη σε κάποια έσοχη της καμπίνας.

— Άς ψάχνη τώρα να μάς βρή ο πολυαγαπημένος και τόσο φιλόστοργος μπαμπάκας σου, ο Δρίσκολ, μου είπε γελώντας ο Ματτίας.

— Ναι, ο καημένος, αποκρίθηκα. Άμα τον δής, πές 'τον χαιρετίσματα.

Κι αφού γελάσαμε κάμποσο κι οί δυό, πέσαμε σ' έναν ύπνο γεμάτον από ωραία όνειρα.

ΔΙΑΣΚΕΥΗ Β.

(Συνεχίζεται)

Ο φίλος καπετάνιος

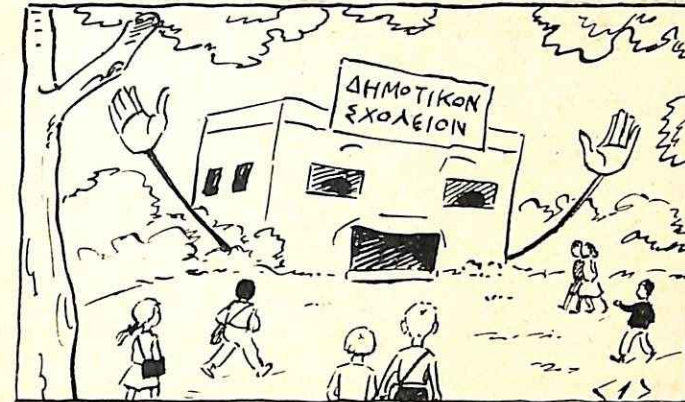
Ρωτήσαμε την αστυνομία...

Ο καλοκάγαθος έμπορος

'Αρχίζουν τα μαθήματα

Στίχοι, σκίτσα Α. Β.

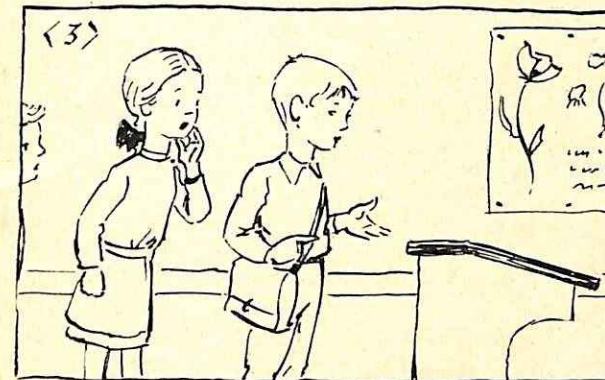

«Ω, καλώς ήρθατε, παιδιά», μόλις μάς είδε πάλι, το αγαπητό σχολείο μας με γέλια μάς φωνάζει.

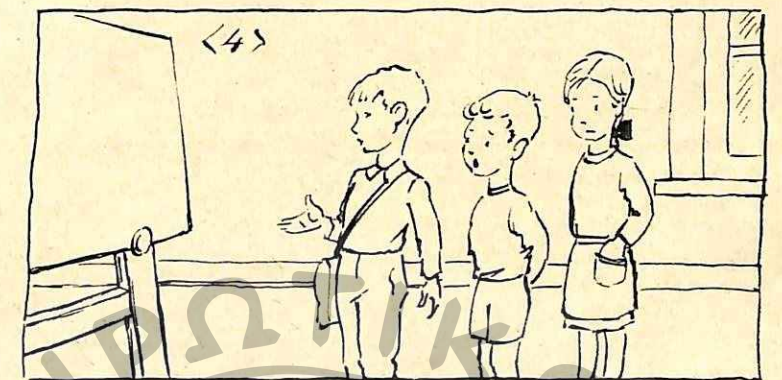

«Γειά σου» του αποκρινόμαστε κ' εμείς, μικροί-μεγάλοι, κ' εδθς απ' τα παιχνίδια μας όλη η άλλη τραντάζει!

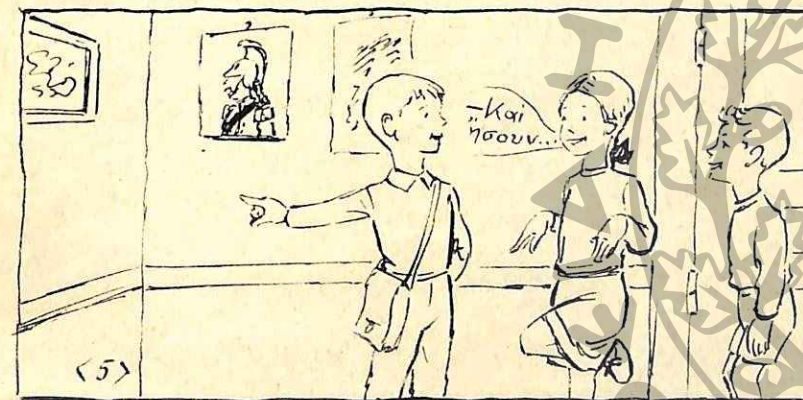
Μα τώρα ας δούμε μιάν στιγμή την περσινή μας τάξη. Εμείς έμεγαλώσαμε. μ' αυτή δεν έχει αλλάξει.

— Να το θρανίο μας. Αυτό πον με χαρά μεγάλη σαν ξέραμε το μάθημα, θαρρείς, χοροπηδοῦσε! Κι αν ήμαστε άμελέτητοι καμμιάν ήμέρα πάλι, αυτό τα καρδιοχτύπια μας με λύπη του μετροῦσε...

— Κι ο πίνακας, πον κάποτε τον περασμένο χρόνο μ' έψιλον έγραφα το και, τη μέρα μ' άλφα-γιώτα, και μοῦβαλε μηδενικό και μάλιστα με τόνο ή σεβαστή δασκάλα μας κνοία Παναγιώτα.

— Να κ' η αξέχαστη γωνιά, πον η δεσποινίς Πανδώρα, ένα πρωί πον έβρεχε και άγρησα ο καημένος, με τόνα πόδι μ' έβαλε να στέκωμαι μιάν ώρα... — Και ήσουν ο κακόμοιρος... σά λέλεκας βρεγμένος.

— Σε λίγο μές στη νέα μας την τάξη πιά βουσκοῦμαστε. Με σεβασμό και προσοχή σιωπηλοί καθόμαστε, στα μάτια τον κοιτάζουμε όλοι το δάσκαλό μας κι ό,τι μάς λέει το γράφομε βαθιά μες στο μυαλό μας!

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ: «ΑΤΛΑΝΤΙΣ» ΚΟΡΑΗ 8 - ΑΘΗΝΑΙ

Σας προσφέρουν, με την ευκαιρία της Εθνικής Έορτης της 28ης Οκτωβρίου
ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Το άθνατο Εικοσιένα αποτελεί, για κάθε Έλλη-
νόπουλο, πηγή έμπνεύσεως, ψυχικής ανάτασεως
και χαράς. Οί ήρωϊσμοί και τὰ κατορθώματα τών
πρωτεργατών της Έπαναστάσεως θέλγουν, συγκι-
νούν και συναρπάζουν. Είναι ευκαιρία νά συμπληρώ-
σετε την ΕΘΝΙΚΗ ΣΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ με όσα βι-
βλία σὰς λείπουν.

Σας δίδουμε τόν κατάλογο της σειράς τών βιβλίων
μας γύρω από την έπανάσταση. Είναι τὰ καλύτερα,
τὰ πιό προσεγμένα του είδους των:

Η ΠΑΟΥΣΙΑ ΣΕΙΡΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ:

ΜΙΚΡΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ
ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠ' ΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΡΟΜΗΝΥΜΑ
ΑΘΑΝΑΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΣΣΑΣ
ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΡΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑ - ΣΟΦΙΑΣ
Ο ΑΙΤΟΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ
ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΟΥ ΟΘΩΝΑ
ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ
ΕΘΝΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ
Ο ΗΡΩΑΣ ΤΗΣ ΑΛΑΜΑΝΑΣ (ΑΘΑΝ. ΔΙΑΚΟΣ) ..
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ
Ο ΘΑΛΑΣΣΟΜΑΧΟΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (Α. ΚΑΤΣΩΝΗΣ)
Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ ('Απ' τούς άρματωλούς
και κλέφτες)
Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ (Τό άστροπελέκι της σκλαβιάς) ..
Ο ΚΑΡΑ-Ι-ΣΚΑΚΗΣ
ΕΞΧΑΣΜΕΝΟΙ ΗΡΩΕΣ
ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΑΝΤΡΟΥΤΣΟΣ
ΟΙ ΔΥΟ ΠΡΙΓΚΗΠΕΣ ('Αλέξανδρος και Δημήτριος
'Υψηλάντης)

- Τὰ βιβλία μας αυτά διακρίνονται διά τὸ έκλεκτό τους
περιεχόμενο, διά τὰ Έλληνικά θέματα και την πλου-
σια εικονογράφησι από διαλεχτούς ζωγράφους.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΤΕΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ ΤΟΥ 21

